

B * V * H *

* 1 * 6 * 2 * 4 *

C.d.
1569

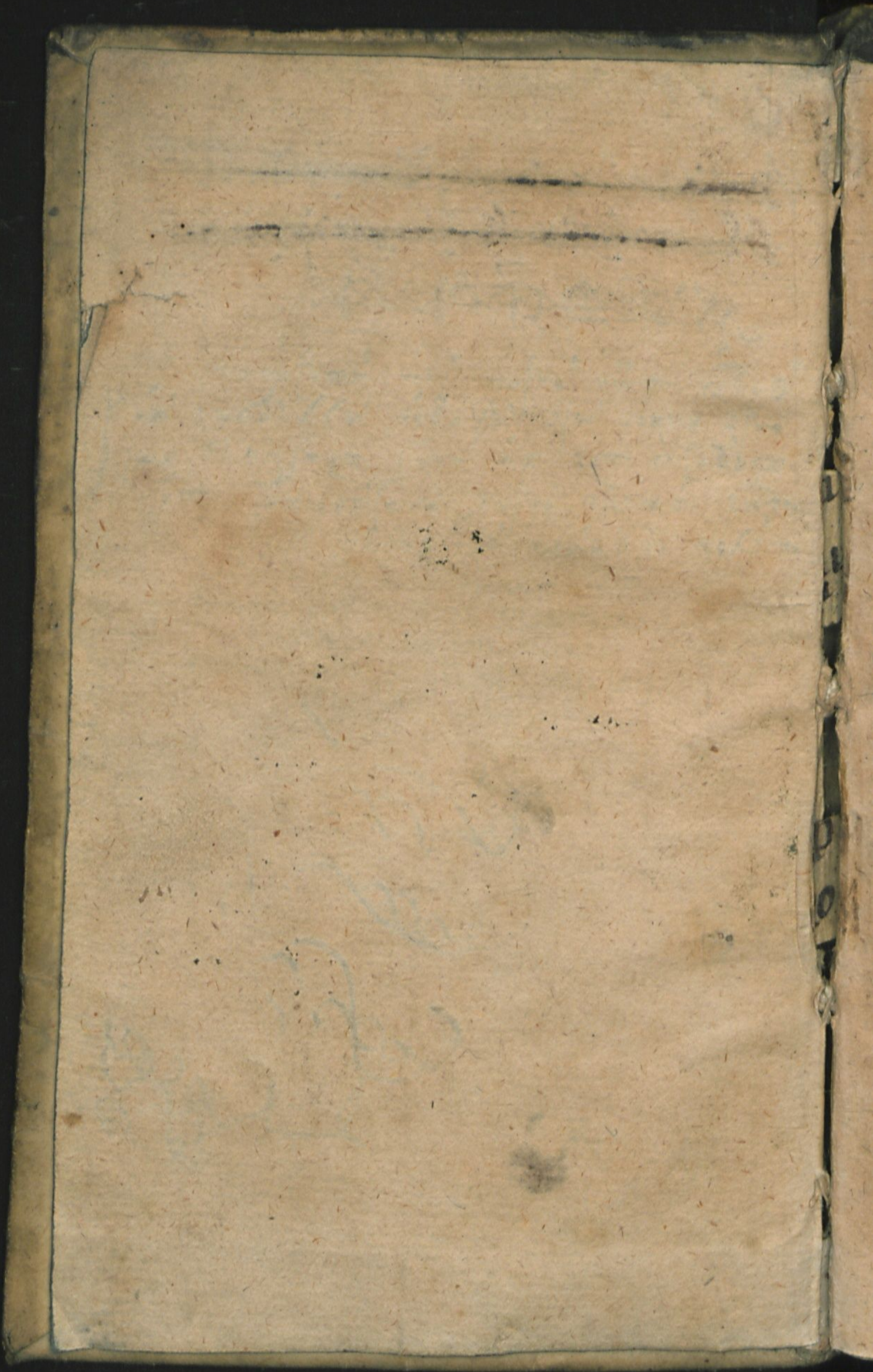
EX LIBRIS
ILLVSTRISSIMI VIRI,
DN. DAN. LVDOLPHI,
LIB. BAR. de DANCKELMANN,
S. REG. MAI. BORVSS. CONSILIARII
STATVS INTIMI, cetera,
BIBLIOTHECÆ ACAD. FRIDERICIANÆ
TESTAMENTO RELICTIS.

Pa. 19.

~~Handwritten text, possibly a title or header, crossed out with a thick black line.~~

οὐδὲν τῶν ὄντων ἐστὶν ἀπορρητὸν
οὐδὲ κακὸν ἔστι. ἀγαθὸν δὲ ἀλλ' ὅπως ἀν-
κρεθῆται τις καὶ τοῖς πράγμασι, καὶ
τοῖς καιροῖς, οὕτως ἀνάγκη καὶ τὸ
τέλος ἐκβαίνειν ἐξ αὐτῶν.

Handwritten flourish or signature.

ISOCRATIS
ORATIONES
TRES

I. ad Demonicum.

II. ad Nicoclem.

III. Nicocles

Cum

PLUTARCHI CHÆRONEI
PÆDAGOGIA SEU DE LI-
berorum Institutione Li-

Bernhardus Var. Bambergensis
belli. 1744

GRÆCO IN LATINUM VERBO-

tentis in gratiam Tyronum Linguae Gre-
cæ translate.

HALÆ-SAXONUM

Typis exscripsit PERTUS FABER, im-
pensis Michaelis Oelschlegelij.

Anno M. DC. XX.

KÖN. PR. FR.
UNIVERS.
ZVHALLE

ISO CRA IΣOKPA

TIS AD DE TOTΣ ΠΡΟΣ ΔΗ-
monicum oratio ad- μόνικον λόγος πα-
hortatoria. ραινετικός.

In multis quidem ó De-
monice multum di-
stantes inveniemus ε-
bonorum sententias ,
ε- improborum men-
tes : longè verò maxi-
mum discrimen depre-
benderant in consuetu-
dinibus ad invicem. Hi
enim amicos presentes
solum honorant: Illi ve-
rò etiam longè absentes
amant. Et improbo-
rum quidem consuetu-
dines parvum tempus
dissolverit, bonorum ve-
rò amicitias neq, sanè
omne ævum deleverit.
Existimans igitur de-
cere

En πολλοῖς μὲν ὡς Δη-
μόνικε πολὺ διεσώ-
σους εὐρησομὲν τὰς τε
τῶν ἀσθεσίων γνώμας
καὶ τὰς τῶν Φαύλων
διανοίας. πολὺ δὲ μεγί-
στην Διαφορὰν εἰλή-
φασιν ἐν ταῖς συνηθεί-
αις πρὸς ἀλλήλους. οἱ
μὲν γὰρ τὰς φίλους πα-
ρόντας μόνον τιμῶσιν.
οἱ δὲ ἢ μακρὰν ἀπόντας
ἀγαπῶσι. καὶ τῶν
Φαύλων μὲν συνηθείας
ὀλίγον χρόνον διε-
λύσει, τὰς δὲ τῶν ἀσ-
θεσίων Φιλίας ἔδ' ἂν ὁ
πᾶς αἰὼν ἐξαλείψῃαι.
ἢ γὰρ μὲν ἔνι πρέπειν
Α Β τὰς

ORATI. ISOC. AD DEM.

cere gloria repetentes, & institutionem desiderantes bonorum, non verò malorum esse imitatores: Misi tibi hanc orationem donum: signum quidem inter nos amicitie, indicium verò cum Hipponico societatis.

Decet enim liberos, sicut substantia, ita etiam amicitie paterna heredes fieri. Video autem & fortunam nos adjuvantem, & praesens tempus nobiscum esse.

Tu n. institutionem expetis, ego verò alios instituere aggredior, & tu quidem adhuc sapientiae studes, ego verò amantem sapientiam dirigo. Quicumque igitur ad suos amicos

τῆς δόξης ὀρεγομένης καὶ παιδείας ἀπιθυμίας, ἀλλὰ μὴ τῶν φαύλων εἶναι μιμητὰς ἀπέστειλά σοι τὸν λόγον δῶρον. τεκμήριον μὲν τῆς πρὸς ἡμᾶς φιλίας, σημεῖον δὲ τῆς πρὸς Ἱππωνικὸν συνθηθείας. πρέπει γὰρ τῆς παίδας ὡς περὶ τῆς εὐσείας, ἔτω καὶ τῆς φιλίας τῆς πατρικῆς κληρονομεῖν. ὁρῶ δὲ καὶ τὴν τύχην ἡμῶν συλλαμβάνουσαν καὶ τοῦ παρόντος καιροῦ συναγωνιζόμενον. σὺ μὲν γὰρ παιδείας ἀπιθυμῆις, ἐγὼ δὲ ἄλλης παιδεύου ἀπιχειρῶ, καὶ σὺ μὲν ἀκμῶ φιλοσοφεῖς, ἐγὼ δὲ φιλοσοφῶντας ἐπανορθῶ. ὅσοι μὲν ἐν πρὸς τῆς ἑαυτῶν φίλων

ad λ85

ORAT. I. ISOC. ADDEM.

<p>adhortatorias oratio- nes conscribunt, bonū quidē opus mani- bus tractant, non autē circa optimū Philosophia tempus conterunt Qui cunq; vero juvenibus consulunt, non per quae gravitatem in sermoni- bus exercent, sed quoad mores boni e- vadere videantur, tanto magis quā illi au- ditoribus profunt, quan- tum illi quidem ad ser- monem tantum ad- hortantur; hi vero etiam mores i- psoꝝ dirigunt. Pro- pterea nos non exhor- tationem invenientes, sed admonitionem scri- bentes futuri sumus ti- bi consulere quae deceat juvenes expetere & qui- bus operibus abstinere,</p>	<p>λαστὰς προτροπικὰς λόγους συγράψαι, καλὸν μὲν ἔργον ἐπι- χειρῶσιν, ἢ μὴν περιγε- τὸ κρείτιστον τῆς Φιλο- σοφίας διατρίβουσιν. ὅσοι δὲ τοῖς νεωτέροις εἰσηγῶνται, μὴ δὲ ὦν τὴν δεινότητά τὴν ἐν λόγοις ἀσκήσουσιν, ἀλλ' ὅπως τὰ τῶν τρό- πων ἡθῶν ἀγαθοὶ πε- φυκέναι δόξουσι, το- σῆτο μᾶλλον ἐκείνων- τὰς ἀκούοντας ὠφελεῖ- σιν, ὅσον οἱ μὲν ἐπὶ λό- γον μόνον παρακαλεῖ- σιν, οἱ δὲ τὸν τρόπον αὐτῶν ἐπανορθῶσι. Διό περὶ μῆτις ἢ παρὰ κλη- σιν εὐρύντες, ἀλλὰ πα- ράνεσιν γράφοντες μέλλομέν σοι συμβου- λεύειν, ὡς χρὴ τὰς νεῦς ὀρέγεσθαι καὶ τίνων ἔρ- γων ἀπέχεσθαι, καὶ ἐ</p>
<p>Ἔ</p>	<p>Α γ ποίοις</p>

ORAT. I. ISOC. ADDEM.

qualibus quibusdā ho-
minibus conversari, et
quomodo suam vitā in-
stituere. Quicūq; enim
vita hanc viam ambu-
laverunt, hi soli virtu-
tem consequi legitimē
potuerunt. Quae nulla
possessio magis honesta,
neq; firmiter est. Pulchri-
tudinem enim aut tem-
pus cōsumserit, aut mor-
bus tabefecerit. Divitiae
verò malitiae magis, ac
honestatis servus sunt,
licentiam quidem so-
cordiae praeparans,
ad voluptates vero
juvenes advocans.

Robur quidem cum Sa-
pientia profuit, absque
verò hac plus haben-
tibus noceat. Et

corpora quidem exer-
centium ornavit, ani-
mae vero curas obtene-
bra-

ποίοις πῶν ἀνθρώποις
ὁ μιλεῖν, καὶ πῶς τὸν ἐ-
αυτῶν βίον οἰκονομεῖν.
ὅσοι γὰρ τὰς βίβας ταύτην
τὴν ὁδὸν ἐπορεύθησαν,
ἔτι μόνον τῆς ἀρετῆς
ἐφίκεται γνησίως ἠ-
δυνήθησαν. ἡς ἔδεν κτῆ-
μα σεμνότερον, ἔδὲ βε-
βαιότερον ὄντι. Κάλ-
λῳ μὲν γὰρ ἠχρόνῳ
ἀνάλωσεν, ἢ νόσῳ ἐ-
μαρανε. πλῆστῳ δὲ
κακίας μᾶλλον, ἢ κα-
λοκαγαθίας ὑπερέ-
της ὄντι. ἐξέστια μὲν
τῆ ῥαθυμίας ὡς δρασκευά-
ζων, ὅτι δὲ τὰς ἡδονὰς
τῆς νέης ὡς ἀκαλῶν.
ῥώμη δὲ μὲν μὲν φρο-
νήσεως ὡφέλησεν ἀνευ-
δὲ ταύτης πλείω τῆς
ἔχοντας ἐβλαψεν. καὶ
σώματα τῶν ἀσκήτων
μὲν ἐκόσμησεν, ταῖς δὲ
τῆς ψυχῆς ὀπιμελεί-
ας

ORAT. I. ISOC. AD DEM.

bravit : virtutis verò αἷς ἐκεσκότησεν. ἡ δὲ τῆς
possessio quibus incor- δρετῆς κλησῖς, οἷς ἀνὰ
ruptè mentibus succre- κιβδῆλως ἐν ταῖς δια-
verit, sola consenescit, νόιας συναυξήθη, μό-
divitiis verò melior, u- νη μὲν συγγηράσκει;
tilior verò nobilitate πλῆττε δὲ κρείττων,
est. χρησιμώτερα δὲ ὁ-
Aliis impossibilia possi- γρησίας ὄσι.
bilia constituens: Τὰ μὲν τοῖς ἄλλοις ἀ-
multitudini vero δύνατα, δύνατα καθι-
formidabilia audacter σῶσα. Τα δὲ τὰ πλή-
suscipiens, ἔσ' desideriam θει φοβερά θάρσα-
quidem vituperationē, λέως ὑπομύσασα καὶ
laborem verò laudem τὸν μὲν ὄκνον φόγον,
existimans. Facile verò τὸν δὲ πόνον ἐπαινον
boc ediscere ex Her- ἠγασμένη. ῥάδιον δὲ τῶ-
culis certaminibus, ἔσ' το καταμαθεῖν ἐκ τῶν
Thesei operibus, quibus ἠρακλέους ἀθλων, καὶ
morum prestantia, τῶν θησέως ἔργων, οἷς
tantum fame bone ἠτῶν τρόπων δρετῆ
signum operibus adje- τηλικῶτον ὁδοξίας
cit, ut neq. omne tempus χαρακτηῖρα τοῖς ἐρ-
possit oblivionem face- γοῖς ὀπίβαλεν ὡσε
re μηδὲ τὸν ἅπαντα χεῖ-
re νον δύνασθαι λήθην ἐμποῖ
Α δ ἦσαι

ORATI. I. ISOC. ADDEM.

re ab illis effectorum. ἦσαι τῶν ἐξείνοις περὶ
 Verum enim vero ἔπραγμένων, ἔμω, ἀλ-
 patris instituta recor- λά καὶ τὰς τῆ πατρὸς
 datus domesticum, ἔπρωαιρέσεις ἀναμνη-
 bonum habebis exem- θεις οἰκείον καὶ καλὸν
 plum a me dictorum. ἔξεις τὸ δῶδειγμα τῶν
 ὑπερ ἡμᾶς λεγομένων.

Neque enim negligens ἔδε γὰρ ὀλιγοῦρων τῆς ἀ-
 virtutem, neque socors ρετῆς, ἔδε γὰρ θυμῶν
 existens transegit vi- διετελέσετον βίον, ἀλ-
 tam, sed corpus quidem λά τὸ μὲν σῶμα πό-
 laboribus exercebat, ἀνοις ἐγύμναζε, τῆ δὲ
 nima verò pericula sub- ψυχῇ τῆς κινδύνης
 iit, neq; divitias intem- ὑπέμεινε, ἔ δὲ τὸν
 pestivè amavit, sed frui- πλεῖτον τὸ δῶδεικῶς ἠ-
 tus est presentibus bo- γάπα, ἀλλὰ ἀπήλαυε
 nis tanquam mortalis, μὲν τῶν παρόντων ἀγα-
 curam verò gessit exi- θῶν ὡς θνητός, ἐπεμε-
 stentium tanquam im- λειτο δὲ τῶν ὑπαρ-
 mortalis. χόντων ὡς ἀθάνατος,

Neg; humiliter perse- ἔδε ταπεινῶς διώκει
 quebatur suam vitam, τὸν ἑαυτῆ βίον, ἀλλὰ
 sed amans honestatis e- φιλόκαλός τε ἦν καὶ
 rat ἔ magnificus ἔ α- μεγαλοτρεπῆς, καὶ
 micis communis. Et ma τοῖς φίλοις κοινός. καὶ
 gis admirabatur sibi μάλλον ἐθαύμαζε τῆς
 stu- πρὸ

ORAT. I. ISOC. AD DEM.

studentes, quam generi
convenientes.

Existimabat enim esse
ad societatem mul-
tò meliorem naturam
lege & morem genere,
& propositum necessi-
tate. Deficeret au-
tem nos omne tempus,

si omnes actiones enu-
meraverimus, sed evi-
dentiā eorum aliis oc-
casionibus manifestabi-
mus. Specimen verò

Hippionici nature nunc
produximus, ad quod
debet vivere te,

tāquam ad exemplum,
legem quidem & illius
morem arbitrantem,
imitatorem verò & a-
mulatorem paternae
virtutis factum.

Turpe enim piores
quidem effingere bona
animalium: liberos
verò

πρὸς αὐτὸ ἀσπαζόμενους,
ἢ τὰς τῶν γένεσι προση-
κόντας. ἠγείτο γὰρ εἶναι
πρὸς ἐταιρίαν πολλῶν
κρείττω φύσιν νόμος,
καὶ τρεῖς ὅπου γένεσι, καὶ
πρὸς ἀνάγκην ἀνάγκης.

Ἐπιλίπτοι δὲ ἂν ἡμᾶς
ὁ πᾶς χρόνος, εἰ πά-
σας τὰς ἐκείνων πράξεις
καταριθμησάμεθα,
ἀλλὰ τὸ μὲν ἀκριβὲς
αὐτῶν ἐν ἑτέροις και-
ροῖς δηλώσομεν. Δείγμα
δὲ τῆς Ἱππιονίης
φύσεως νῦν ἐξενηνό-
χαμεν, πρὸς ὃ δεῖ ζῆν
σε, ὡς περὶ πρὸς ἀδελφ-
γμα νόμου μὲν, καὶ τοῦ
ἐκείνων τρεῖς ὅπου ἠγασά-
μενον, μιμητικῶν δὲ καὶ
ζηλωτικῶν τῆς πατρῴ-
ας ἀρετῆς ἡρόμενον.

Ἄλλοτε γὰρ ἴτις μὲν
γρᾶφεις ἀπεικάζειν
τὰ καλὰ τῶν ζώων: ἴτις

verò δε-

ORAT. I. ISOC. AD DEM.

verò non imitari bonos
parentum. Existima
verò nullū pugilum ita
decere adversus adver-
sarios se exercere, ut
tibi videre, ut similis
Patris studiis fias.

Sic verò senten-
tiam impossibile sta-
tuere non multis ἔ bo-
nis praeceptis reple-
tum. Corpora
enim mediocribus
laboribus, anima verò
bonis sermonibus cre-
scere solet.

Quapropter ego tibi
tentabo breviter pro-
ponere, per quae sane
mibi videaris studii
plurimum ad virtutem
addere ἔ apud
alios homines
omnis benè audire.

Primum igitur piè
tracta

δὲ παῖδας μὴ μιμῆσθαι
πατρῶν γονέων ἢ γὰρ
δὲ μηδενὶ τῶν ἀθλητῶν
ἔτω προσήκειν ἑπιπέδους
ἀνταγωνιστὰς ἀσκεῖν,
ὡς σοὶ σκοπεῖν, ὅπως
ἔφάμην. Ἐπιπέδους
τοῖς τῶν πατρῶν ἑπιπέ-
δουμασιν, ἔτω δὲ γνώ-
μην ἀδύνατον ἀφαι-
θῆναι, τὸν μὴ πολλῶν,
καὶ καλῶν ἀκροσμάτων
πεπληρωμένον. Τα-
μὲν γὰρ σώματα συμ-
μέτροις πόνοις, ἡ δὲ
ψυχὴ τοῖς πατρῶσι
λόγοις αὐξῆσθαι πέ-
φυκε. Διόπερ ἐγὼ σοὶ
πειράσομαι συντόμως
ὑποθέσθαι, δι' ὧν αὐ-
μοὶ δοκίμης ἑπιπέδου-
μάτων πλείστον πρὸς
ἀρετὴν ἐπιδύναμις πα-
ρὰ τοῖς ἄλλοις ἀνθρώ-
ποις ἅπασιν ἀδοκι-
μῆσαι. Πρῶτον μὲν ἐν-
ευσέ-

tracta quæ circa Deos
sunt, non tantum sacri-
ficans, sed etiam juri-
jurando immanens. Il-
lud enim pecuniarum
abundantia signum, hoc
verò morum honestatis
indicium. Honora
Deos semper quidem,
maximè vero cum civi-
tate, ita enim videberis
simul Diis sacrificare,
et legibus immanere. Ta-
lis existas erga Paren-
tes, quales optaveris
erga te esse tuos li-
beros. Exerce
circa corpus exerci-
tia, non ad robur,
sed ad sanitatem con-
ducencia, hoc verò con-
sequeris, si cesses à la-
boribus adhuc labora-
re potens. Neq; risum
protervum, neque
sermonem

ἄσέβει τὰ πρὸς τοὺς
θεοὺς, μὴ μόνον θύων,
ἀλλὰ καὶ τοῖς ὀρκοῖς
ἐμμένων. Ἐκεῖνο μὲν γὰρ
χρημάτων ὑπορίας
σημεῖον, ἴετο δὲ τῶν ἰσθ-
μῶν καλοκαγαθίας
τεκμήριον. Τίμα τὸ
δαμόνιον αἰεὶ μὲν, μάλι-
στα δὲ μὲν τῆς πόλεως,
ἔτι γὰρ δόξεις ἅμα τοῖς
θεοῖς θύειν, καὶ τοῖς
νόμοις ἐμμένει. τοιαῦτα
τὸ γίνεσθαι πρὸς τοὺς
νεῖς, οἷος ἀνεύξαιο πρὸς
σεαυτὸν γινέσθαι τῆς
σαυτῆς παιδείας. Ἀσκει
τῶν πρὸς τὸ σῶμα γυμ-
νασίων, μὴ τὰ πρὸς τὴν
ρόμην, ἀλλὰ πρὸς τὴν
ὑγίειαν σιμφύρουσα.
τῆς δ' αὖ ὀπιτυγχά-
νοισ, εἰ λήγης τῶν πό-
ων ἔτι πονεῖν δυνάμε-
νος. μήδε γέλωτα πρὸς
πέτῃ, μηδὲ λάγον

CUM

M

ORAT. I. ISOC. AD DEM.

cum jactantia recipe, hoc enim insipidum, illud stultum. Qua facere turpe, hac existima neque dicere esse honestum. Assuefac te esse non torvum, sed modestum: Per illud enim peritiam, per hoc vero sapiens esse videberis. Existima maximè te decere munditiem, verecundiam, temperantiam, his enim omnibus videntur contineri juvenum mores. Nunquam, aliqua mali faciens spera latitatum. Etenim licet alios latueris, tibi ipsi eris conscius.

Deum time, parentes ama, amicos revere, legibus obtempera, voluptates sectare cum gloria: delectatio enim cum honesto

μὲν θεός τις ἀποδέχεται τὸ μὲν γὰρ ἀνόητον, τὸ δὲ μανικὸν ἀποιεῖν αἰχρῶν, ταῦτα νόμιζε, μήτε λέγειν εἶναι καλὸν ἐπιζεσεαυτὸν εἶναι μὴ σκυθρωπὸν, ἀλλὰ σὺνεν. δι' ἐκείνο μὲν γὰρ αὐθάδης, διὰ τὸ ἄσοφός εἶναι δόξεις. ἰγὺ μάλιστα σεαυτὰ περὶ πρὸν κόσμον, ἀχρῶν, σωφροσύνην. τέτοις γὰρ ἅπασιν δοκεῖ κρατεῖσθαι τὸ τῶν νεωτέρων ἡδῶ. μηδὲ ποτε μηδὲν αἰχρῶν ποιήσας, ἐλπίζε λήσειν. καὶ γὰρ αὐτὰς ἄλλης λάθης σεαυτῷ γε συνειδήσεις. τὸν μὲν θεὸν φοβῆσθαι δὲ γονεῖς τίμα, τὰς δὲ φίλους ἀχρῶν. τοῖς δὲ νομοῖς πείθεσθαι. τὰς ἡδονὰς θήρευε μὲν δόξης. τέρψις γὰρ σὺν τῷ καλῷ

qui

λῶ

ORAT. I. ISOC. AD DEM.

quidem optimum absq;
hoc verò pessimum. De-
vita calumnias, licet
falsa sint, vulgus enim
veritatem ignorat, glo-
riam verò respicit.

Omnia videre facere
neminem celans; licet e-
nim continuo occultes,
postea apparebit.

Maximè a. benè audies
si appareas, hac non fa-
ciens, quæ aliis facien-
tibus reprehenderes.

Si eris amans discendi
eris multa disciturus.

Quæ cognovisti, custo-
di curis: Quæ verò
non didicisti, assume
scientiis,

Aequè enim
turpe est audientem u-
tilem sermonem non
discere, et datum ali-
quod bonum ab amicis

non

λαῶ μὲν ἀριστον, ἀνευ
δὲ τῶν κακίστων. εὐ-
λαβῆ τὰς διαβολὰς
κἂν ψευδεῖς ὦσιν, οἱ γὰρ
πολλοὶ τὴν ἀλήθειαν
ἀγνοῶσι, πρὸς δὲ τὴν
δόξαν ἀποβλέπουσιν.
ἅπαντα δοκεῖ ποιεῖν,
ὡς μηδὲνα λήσων, καὶ
γὰρ ἂν ὁ ἑαυτοῦ κρύ-
ψῃς, ὑπερὸν ὠφείσῃ.
Μάλιστα δὲ ἂν εὐδοκι-
μοῖης, εἰ φάνοιο, ταῦτα
μὴ πράττων, ἀ τοῖς ἄλλοις
ἂν πράττῃσιν ὀπι-
τιμώης. ἔαν τις φιλο-
μαθῆς, ἔση πολυμα-
θῆς. ἃ μὲν ὀπίσσω αἰ-
διόφουλατε ταῖς με-
λέταις, ἃ δὲ μὴ μεμα-
θηκῶς, προσλαμβάνετε
ταῖς ὀπισθήμασι. αἰετοῖς
γὰρ ἀίετον, ἀπὸ πάντων
χρησιμὸν λόγον μὴ
μαθάνειν, καὶ δίδου-
νόν τι ἀγαθόν πρὸς
τῶν

amicorū non accipere. τῶν φίλων μὴ λαβεῖν.
 Consume in κατανάλισκε τὴν ἐν
 vita otium in orationes βίω χολὴν εἰς τὴν τῶν
 amorem audiendi. Sic λόγων φιληκοίαν. ἔτω
 enim aliis difficul- γὰρ τὰ τοῖς ἄλλοις χα-
 ter inventa, ac λεπτῶς εὐρημένα συμ-
 cidet tibi facile βήσεται σοι ῥαδίως
 discere. Existima audi- μαθηταίην. ἡ γὰρ τῶν ἀ-
 torum preceptorū mul- κισμάτων πολλά πολ-
 ta multis esse opibus λῶν εἶναι χρημάτων
 meliora. Hæc enim cito κρείττω. Τὰ μὲν γὰρ τα-
 deficiunt, illa verò ο- χέως ἀπολείπει, τὰ δὲ
 mne tempus ma- πάντα τὸν χρόνον παρ-
 nent. Sapientia enim so ραμένει. Σοφία γὰρ μό-
 la possessionum immor- νη τῶν κτημάτων ἀθά-
 tale. Non sis piger νατος. † Μὴ κατόκνευε
 longam viam ambu- μακρὰν ὁδὸν πορεύε-
 lare, ad docere ali- θαι πρὸς τὸ διδάσκειν
 quid utile annunci- τι χρησίμου ἐπαγγελ-
 atos. Turpe enim λομένους. αἰχρὸν γὰρ
 quidem mercatores τὰ τὸς μὲν εἰσπόρους τη-
 ta maria experi- λικαῦτα πέλαιγη δια-
 ri, gratia majorem περᾶν, ἐνεκα τῆς πλείω
 faciendi rem familia- ποιησαίην ὑπαρχε-
 rem, juvenes verò σαν ἔσσαν, τὸς δὲ νεώ-
 non in terra τέρους μηδὲ τὰς κτῆ-

itinerā, sufferre
ad meliorem constitu-
endam suam
mentem. More qui-
dem fias comis,
sermone vero
affabilis. **Est**
vero comitatis
quidem alloqui
obvius, af-
fabilitatis vero
sermonibus eos con-
venire. Suaviter quidē
affectus sis erga omnes,
utere vero optimis. Sic
in. bis quidem nō invisus
eris, illis a amicus factus
Colloquia non cre-
bra fac in. dem,
neq; longa de in-
dem. Satietas enim
omnium. Exerce te
ipsum laboribus volun-
tariis, ut possis et in-
voluntarios perferre.
A quibus vinci animans
turpe, horum

γῆν πορείας ὑπομέ-
νειν ἵππὶ τῷ βελτίῳ κα-
τασῆσαι τὴν ἑαυτῶν
Δianoian. τὰ μὲν τρέ-
πω γίνεσθαι φιλοπρησή-
γορον, τῷ δὲ λόγῳ
ἀπρησήγορον. ὅτι
δὲ φιλοπρησηγορίας
μὲν τὸ πρῶτον εἶναι
ἴσως ἀπαλῶνας, εὐπρη-
σηγορίας δὲ τοῖσι λό-
γοις αὐτοῖσι ἐντυγχά-
νειν. ἡδέως μὲν ἔχει πρὸς
ἀπαντας, χεῖρ δὲ τοῖσι
βελτίστοις. ἔγω γὰρ τοῖσι
μὲν σὺν ἀπεχθῆς ἔσθαι,
τοῖσι δὲ φίλῳ γνησίη-
τας ἐντευξῆς μὴ πυ-
κνάς ποιεῖς τοῖσι αὐτοῖσι,
μήδε μακρὰς πρὸς τῶν
αὐτῶν. Πλησμονὴ γὰρ
ἀπάντων. Γυμναζεσθε
αὐτοὺς πόνοις ἐκαστοῖσι,
ὅπως ἀδύναμοι καὶ τὰς
ἀκασίας ὑπομένετε,
ὑφ' ὧν κρατεῖσθαι τὴν
ψυχὴν ἀχρεὸν, ἴστωσθαι

continentiam exerce
omnium, lucri, ira, vo-
luptatis, tristitia. Eris
autem talis, si lucra esse
existimes, per qua bene
audias, sed non per qua
ditior fias. In Ira vero
similiter te praebeas er-
ga delinquentes, qua-
les erga te ipsum de-
linquentem alios te ha-
bere contenderis.

In iucundis, si turpe
duxeris servis impe-
rare, sed voluptati-
bus servire;

in tristibus vero si
aliorum infortunia
respexeris, et te ipsum,
tanquam mortalis ex-
istens recorderis.

Magis serva sermonum
quam pecuniarum de-
posita.

Decet enim viros bonos
mores juramento fide di-

gnio-

ἐγκράτειαν ἀσκει πάν-
των, κέρδους, ὀργῆς, ἡ-
δονῆς, λύπης. ἔση δὲ
τοιοῦτος, ἂν κέρδη μὲν
εἶναι νομίζεις, διῶν εὐε-
δοκίμησεις, ἀλλὰ μὴ
διῶν ὀπορήσεις. τῇ δὲ
ὀργῇ ἂν ὡς δρακονομίας
ἔγης πρὸς τὰς ἀμαρ-
τανίας, ὡς ἂν
πρὸς σαυτὸν ἀμαρταν-
νοῦσαι καὶ τὰς ἄλλας ἔχ-
ῃ ἀξιώσφας. οὐ δὲ τοῖς
τερπνοῖς, ἂν ἀιχρὸν
ὑπολάβῃς, τῶν μὲν οἷο
κελῶν ἀρχῆν, ταῖς δὲ ἡδο-
ναῖς δελεούσιν, ἐν δὲ τοῖς
λυπηροῖς, ἂν ἄλλων ἀ-
τυχίας ὀπιβλέπῃς, καὶ
σεαυτὸν, ὡς ἀνθρώπος
ῶν ὑπομιμνήσκῃς.
μᾶλλον τῆρει τὰς τῶν
λόγων ἢ τὰς τῶν χρη-
μάτων ὡς δρακονομίας
κάς. δεῖ γὰρ τὰς ἀνδρας
ἀγαθὰς τρόπον ὀρεκ-

πισό-

ORAT. I. ISOC. AD DEM.

gniores
 praebentes.
 re malis puta non
 habere fidem, tanquam
 bonis credere. De
 arcanis nemini dic,
 nisi similiter
 conducat actiones
 tacere & tibi
 dicenti, & illis audien-
 tibus. Juramentum ob-
 latum suscipere propter
 duas causas, aut te i-
 psum iurpi causa ab-
 solvens, aut amicos ex
 periculo servans. Pecuni-
 arum vero gratia nullum
 Deum adjuraveris, neque
 si recte jurare velis. Vi-
 deberis enim his quidem
 pejerare, illis vero amicos
 pecuniae esse. Neminem
 amicum fac priusquam
 exploraveris, quomodo
 usus sit prioribus ami-
 cis. Spera enim cum
 etiam

πισότερον φαίνεσθαι
 παρεχομένων. προσή-
 κειν τοῖς πονηροῖς ἢ γὰρ
 ἀπιστεῖν, ὡς περ τοῖς
 χρηστοῖς πιστεύειν. Περὶ
 τῶν ἀρρήτων μηδενὶ λέ-
 γε, πλὴν εἰ ὁμοίως
 συμφέρηταις πράξεις
 σιωπᾶσθαι, καὶ σοὶ τῷ
 λέγοντι, καὶ ἐκείνοις ἀ-
 κέουσι. ὄρκον ἐπακτὸν
 προσδέχεσθαι. Διὰ δύο
 πραγμάτων, ἢ σαυτοῦ
 αἰτίας ἀνεχρῆσθαι ἀπολύ-
 τῶν, ἢ τῶν φίλων ἐκ κιν-
 δύνων διασώζων. Χρη-
 μάτων δὲ ἐνεκα μηδένα
 θεὸν ὁμώσης, μηδ' αὖ
 δορκεῖν μέλλης. Δό-
 ξεις γὰρ τοῖς μὲν ὀπιορ-
 κεῖν, τοῖς δὲ φιλοχρη-
 μάτως ἔχειν. Μηδένα
 φίλον ποιεῖν, πρὶν αὖ
 ἐξετάσῃς, πῶς κέ χρῆ-
 ται τοῖς προτέροις φί-
 λοις. ἔλπιζε γὰρ αὐτὸν
 καὶ

B

ORAT. I. ISOC. AD DEM.

etiam erga te fieri καὶ πρὸς σὲ γινέσθαι
 talem, qualis ἔσ' erga τοῖσ' αὐτοῖς, οἷς καὶ πρὸς ἐ-
 illos fuit. Tardè κείνης γέγονε. βραδέα
 quidem amicus fias, ὡς μὲν φίλος γίνεαι,
 factus autem tenta per γινόμενός δ' ἐπειρῶ δια-
 manere. Æquè n. turpe μένειν. ὁμοίως γὰρ αἰ-
 (est) nullum amicum χερὸν μηδένα φίλον ἔ-
 habere, ἔσ' multos socios χεῖν, καὶ πολλὰς ἐτάρας
 mutare. Neq; cum μεταλλάττειν. Μήτε
 damno tenta amicos, καὶ βλαβῆς πειρῶ τῶν
 neq; inexpertus esse so- φίλων, μήτε ἀπειρος
 ciorum velis. εἶναι τῶν ἐτάρων θε-
 Hoc verò facies, si λε. Τῆτο δὲ ποιήσεις,
 non egens egere si αὐτὸ μὴ δεόμενος τὸ
 mules. De dicen- δεῖσθαι πρὸς αὐτὸν οἷον. πρὸς
 dis tanquam arca- τῶν ῥητῶν ὡς ἀπορή-
 nis communicata, non con- τῶν ἀνακοίνεαι, μή τυχῶν
 sequens enim nihil da- μὲν γὰρ ἔδεν βλαβή-
 mni accipies, consequēs ση, τυχῶν δὲ μάλλον
 verò magis mores eorū τον τρόπον αὐτῶν ἐ-
 scies. Proba πιστήση. Δοκίμα-
 amicos ex circa ζε τὰς φίλους ἐπὶ πρὸς
 vitam infortunio, ἔσ' τὸν βίον ἀτυχίας καὶ ἐν
 in periculis communi- τοῖς κινδύνοις τῆς κοι-
 tate. Animum enim νωνίας. Τὰ χερυσίον μὲν
 igno probamus, ἐν τῷ πυρὶ δοκιμάζο-
 ami μὲν

ORAT. I. ISOC. AD DEM.

amicos verò in infor-
 tuniis cognosci-
 mus. Sic autem optime
 uteris amicis, si
 non exspectes
 eorum preces: Sed
 deipsum annuncians in
 occasionibus ipsis succur-
 ras. Similiter turpe exi-
 stima inimicorum vinci
 maleficiis, et
 amicorum beneficia
 superari. Recipe so-
 ciorum non tantum
 in malis dolen-
 tes, sed et
 in bonis tuis non
 invidentes. Multi
 enim afflictis amicis
 condolent, bene au-
 tē facientibus invident.
 Absentium amicorum
 recordare ad præsen-
 tes, ut videatis neque
 hos absentes parvi fa-
 cere.

μηδὲ τὰς δὲ φίλους ἐν ταῖς
 ἀτυχίαις ἀφ' ἑωσὶ σκο-
 μηδὲ ἔτω δ' αὖ ἀριστα-
 γνήση τοῖς φίλοις, αὐ-
 μὴ ἀφ' ἑωσὶ τὰς παρ'
 ἐκείνων δεήσεις. ἀλλ'
 αὐτοπάγγελτος ἐν τοῖς
 καιροῖς αὐτοῖς βοηθῆς.
 ὁμοίως ἀφ' ἑωσὶ νόμιζε
 τῶν ἐχθρῶν νικᾶσθαι
 ταῖς κακοποιίαις, καὶ
 τῶν φίλων βεργεσί-
 ας ἠπλάσθαι. ἀποδέχε-
 τῶν ἐταίρων μὴ μόνον
 τὰς ἐπὶ τοῖς κακοῖς δυσ-
 χεραίνοντας, ἀλλὰ καὶ
 τὰς ἐπὶ τοῖς ἀγαθοῖς
 μὴ φθονῶντας. Πολλοὶ
 μὲν γὰρ ἀτυχῶσι φίλοις
 συναχθόνται, καλῶς
 δὲ πρᾶτῃσι φθονῶσι.
 τῶν ἀπόντων φίλων
 μέμνησα πρὸς τὰς πα-
 ρόντας, ἵνα δοκῆς μή-
 δε τῶν ἀπόντων
 ὀλιγωρεῖν.

Esse

B β

εἶναι

ORAT. I. ISOC. ADDEM.

Esse velis circa vesti- εἶναι βέλτερά τῳ εἶ
 tum amans honestatis, ἤτα φιλόκαλῳ,
 non verò forme stu- μεν ἀλλὰ μὴ, καλ-
 diosus. Est enim aman- λωπιστής. Ἰσὶ γὰρ φιλο-
 is honestatem quidem καλῶ μὲν τὸ μεγαλο-
 magnificū, lascivè se a- πρεπές, καλωπιστῶ
 mantis verò supervaca- δὲ τὸ ὑβριεργον.
 neum. Ama presenti- ἀγάπῃ τῶν ὑπαρ-
 um bonorum non χόντων ἀγαθῶν μὴ ὑ-
 supervuam posses- περβάλλεσθαι τὴν
 sionem, sed me- κλήσιν, ἀλλὰ τὴν με-
 diocrem fruitionem. De τρίαν ἀπολαύσιν. κα-
 spice Divitiis ταφρονεῖ τῶν ὑπὲρ τὸν
 studentes. πλεῖστον ὑπερβαλλόντων
 Vti verò existentibus χρησάσθαι δὲ τοῖς ὑπαρ-
 non potentes. χασσι μὴ δυναμένων.
 Similiter enim illi ὑπερπλήσιον γὰρ οἱ πτω-
 patiuntur; ac si quis χασιν, ὡς περ ἄν, εἰ τις
 equum possederit pul- ἵππων κλήσασθαι τὸν κα-
 chrum malè equitare λὸν κακῶς ἵππεύειν ἐ-
 sciens. πειράμην. Πειρῶ
 divitias, usus τὸν πλεῖστον χρήματα,
 & possessiones καὶ κτήματα ὑπερ-
 preparare. Sunt autem σκευάζειν. Ἰσὶ δὲ χρή-
 usus quidam frui ματα μὲν ἀπολαύειν
 scientibus, possessiones ἵπταμένοις, κτήματα
 vero δὲ

verò uti potenti-
 bus. Honora existen-
 tem substantiam duo-
 rum gratia, ἔσται
 magnam multam solven-
 di, ἔσται amico bono ad-
 versa fortuna utenti
 succurrendi. In v. reli-
 qua vita nihil super ab-
 undanter, sed mediocri-
 ter ipsam ama. ama
 quidem presentia, qua-
 re autē meliora. Nemi-
 ni calamitatem expro-
 bres communis n. fortu-
 na, ἔσται futuri invisibile.
 Bonis benefac: Bonus e-
 nim thesaurus apud vi-
 rum honestum gratia
 a debita. Malis bene-
 faciens similia patieris
 alienos canes nutri-
 entibus. Illi
 enim dantes, tanquam
 quoslibet αλλά-
 trant, ἔσται mali ju-
 ναν-

δὲ τοῖς χρηθεῖν δυνα-
 μύοις. Τίμα τὴν
 ὑπάρχουσαν ἑστίαν δυ-
 οῖν ἔνεκα, καὶ μεγά-
 λην ζημίαν ἐκτίσαι,
 καὶ τῷ φίλῳ ἀσφαλεῖ
 δυσυχῆντι βοηθήσαι.
 πρὸς δὲ τὸν ἄλλον βίον
 μηδὲν ὑπερβαλλόν-
 τως, ἀλλὰ μετρίως
 αὐτὸν ἀγάπα. Σέργε
μὴ παράνοτα, ζήτει δὲ
τὰ βελτίω. Μηδενὶ συμ-
φορὰν ὀνειδίσῃς, κοινῇ
γὰρ ἡ τύχη, καὶ τὸ μέλο-
λον ἀόρατον, τὰς ἀγα-
θὰς ἔποιεῖ. καλὸς γὰρ
θησαυρὸς παρ' ἀνδρῶν
ἀσφαλεῖ χάρις ὀφει-
λομένη. Τὰς κακὰς
 ἔποιων ὅμοια πείση
 τὰς ἀλλοτριὰς κύνας
 σιτίζουσι. ἐκείναι τε
 γὰρ τὰς δίδοντας ὡσπερ
 τὰς τυχόντας ὑλακίθου-
 σιν, οἱ δὲ κακοὶ τὰς ὠ-

B γ

Φε-

ORAT. I. ISOC. AD DEM.

vantes tanquam no-
 centes injuria afficiunt
 Oderis assentantes tan-
 quam decipientes;
 utriq; enim credi-
 ti credentes lae-
 dunt. Si receperis
 amicorum in pesti-
 mo tibi grati-
 ficantes, non habebis in
 vita propter opti-
 mum irascentes.
 Fias erga appropin-
 quantes familiaris
 sed non gravis: Horum
 enim fastiosum
 tumorem vix sanè servi
 toleraverint. Illorum
 autem familiarem mo-
 rem omnes suaviter suf-
 ferunt. Familiaris au-
 tem eris, non contentio-
 sus existens, neq; morosus
 nec erga omnia amans
 contentiones, neq; erga
 con-

φελῶντας ὡς ἐρ βλά-
 ποντες ἀδικῶσι. Μίσει
 τῆς κολακεύοντας, ὡ-
 σερ τῆς ἐξαπατῶντας;
 ἀμφοτέροι γὰρ πισευ-
 θέντες τῆς πισεύοντας
 ἀδικῶσιν. εἰ δὲ ποδέχη
 τῶν φίλων τῆς πρὸς τὸ
 φαυλότατόν σοι χαρι-
 ζομένης, ὡς ἔξεις ἐν
 τῷ βίῳ πρὸς τὸ βελτι-
 σον ἀπεχθανομένης.
 Γίνε πρὸς τῆς πλησι-
 αζόντας ὀμιλητικὸς
 ἀλλὰ μὴ σεμνὸς. Τῶν-
 μὲν γὰρ ὑπερρηπτικὸν
 ὄγκον μόλις ἀνοιδῶλοι
 καρτερήσκειαν. Τῶν δὲ
 τὸν ὀμιλητικὸν τρόπον
 ἅπαντες ἠδέως ὑπο-
 φέρουσιν. ὀμιλητικὸς
 δὲ ἔση μὴ δύσερως ὢν,
 μηδὲ δυσάρετος, μη-
 δὲ πρὸς πάντα φιλό-
 νεικος, μηδὲ πρὸς
 τὰς

conversantium	in	τάς τῶν πλησιαζόντων
ras asperere	occur-	οργάς τραχέως ἀπάν-
rens, neque si injuste i-		των, μήδ' ἀν' ἀδίκως ὀρ-
rascentes existant, sed		γίζομαι τυγχανῶ-
irascentibus	qui-	σιν, ἀλλά θυμημένοις
dem ipsis cedens, quie-		μὲν αὐτοῖς εἰκῶν, πε-
scentibus	autem i-	παυμένοις δὲ τῆς ὀρ-
ram reprehendens, neq;		γῆς ὀπιπλήτων, μηδὲ
ridiculis	stu-	περὶ τὰ γελοῖα σπιδά-
dens, neque circa seria		ζων, μηδὲ περὶ τὰ σπιδά-
ridiculis	gaudens.	δαῖμα γελοίοις χάρων.
Intempestivum n. ubiq;		τὸ γὰρ ἀκαρῶν παντα-
molestum. Neq;	gra-	χὲ λυπηρῶν. Μηδὲ γὰρ
tias	ingratè	χάρτας ἀχαρίτως
gratificans, quod		χαρίζομαι, ὅπερ
patiuntur multi, faciētes		πάσχουσιν οἱ πολλοὶ ποι-
quidē bene, gravatim		ἔντες μὲν ἔυ, ἀηδῶς δὲ
autem amicis inservi-		τοῖς φίλοις ὑπεργύν-
entes, neq;	amās causa-	τες, μηδὲ φιλαίτιον
rū existens grave n. neq;		ῶν, βαρὺ γὰρ. μηδὲ φι-
amans reprehensionis		λεπισμιτικῆς, παροξυν-
incitativum n. Maxime		τικὸν γὰρ. Μάλιστα μὲν
quidem aversare in-		εὐλαβῆ τὰς ἐν τοῖς
ter procula conveniunt.		πότοις συνουσίαις,
	Si	ἢ δ
		αὐ

ORAT. I. ISOC. AD DEM.

Si verò aliquando tibi accidat tempus, surge ante ebrietatem: quādo mens à vino corrupta est, similia patitur curribus aurigas deijciētibz, illi enim inordinate feruntur destituti directoribus, anima multum errat corrupta mente. Im-
 mortalia quidem sapiēs magnanimus existēdo mortalia verò mediocriter existentibus fruendo. Existima institutionem tantò majus bonum esse inscitia, quantum quidem alia improba omnes lucrū facientes, faciunt, hac verò sola est punitis habentes.

αὐδὲ ποτὲ σοὶ συμπίση κατὰς, ἐξαλίτασσὸν πρὸ μέθης. ὅταν γὰρ ὁ νῆς ὑπὸ οἴνου διαφθαρή, ταῦτα πάχει τοῖς ἄρμασι τοῖς τῆς ἡνιόχης ἀποβάλλουσιν, ἐκείναι τε γὰρ ἀτακτως φερέται, διαμαρτάνονται τῶν ἑθνονόντων, ἢ τε ψυχὴ πολλὰ σφάλλεται, διαφθαρείσης τῆς Δανοίας. Αθάνατα μὲν φρονεῖ τῶ μεγαλόψυχῳ εἶναι, θνητὰ δὲ τῶ συμμέτρως τῶν ὑπαρχόντων ἀπολάουσιν. ἢ γὰρ τὴν παιδείαν τοσούτω μείζον ἀγαθὸν εἶναι τῆς ἀπαιδευσίας, ὅσω τὰ μὲν ἄλλα μοχθηρῶ πάντες κερδαίνοντες πρέτλησιν, αὐτὴ δὲ μόνη καὶ προσεζημίωσε τῆς ἔχοντας.

Sapere

πολλὰ

Sapè enim quem πολλάκις γδ ὄν τοῖς
 sermonibus contrista- λόγοις ἐλύπησαν, τρέ-
 runt, huic rebus pœ- τῶ τοῖς ἔργοις τὴν τι-
 nam dederunt. Quos μωρίαν ἔδοσαν. ἔς αὐ-
 vis facere ami- βέλη ποιήσασθαι φί-
 cos, bonum aliquid λης, ἀγαθὸν τι λέγε,
 dic de illis ad an- πρὶ αὐτῶν πρὸς τὴς
 nunciantes, principium ἀπαγγέλλοντας, δεχῆ
 enim amicitia laus, ini- γδ φιλίας μὲν ἔπαρος,
 micitia verò vitupera- ἐχθρῶς δὲ ψόγῳ. βρα-
 tio. Consultans exem- λευόμενῳ. πρὸς δὲ
 pla fac præteri- γματῶ ποιῶ τὰ παρε-
 ta futurorum. ληλυθότα τῶν μελλόν-
 Obscurum enim ex των. Τὸ γδ ἀφανὲς ἐκ-
 manifesto celerrimam τὸ φανερῶ ταχίστην ἔσ-
 habet cognitionem. Cō- χει τὴν ἀγνοῶσιν. βρα-
 sulta quidem tardè, per λέυξ μὲν βραδέως, ἐ-
 fice autem celeriter de- πιτέλει δὲ ταχέως τὰ
 creta. Existima optimā δόξαντα. ἢ γὰρ κρᾶτι-
 esse à Deo bonam for- στον εἶναι πρὸς μὲν θεῶ
 tunam, à verò nobis ipsis ὀτυχίαν, πρὸς δὲ ἡ-
 bonum consiliū. De qui- μῶν εὐβελίαν. πρὶ ὧν
 bus verò is libere loqui, αἰσχύνῃ παρρησιάζασθαι,
 velis autem aliquibus βέλη δὲ τίσι τῶν
 amicorum cōmunicare. φίλων ἀνακοινώσασθαι.
 Utere sermonibus τῶν χεῶ τοῖς λόγοις ὡς πε-
 quam B E | ρι

quam de alieno nego- *εἰ ἀλλοτρίῃς τῶν πράγ-*
 cio, ita enim il- *ματι. ἔγω γὰρ τὴν ἐ-*
 lorum sententiam sen- *κείνων] ἐγνώμην ἀφ' ἡ-*
 zies, Et teipsum non a- *ση, καὶ σεαυτὸν ἔκα-*
 pertum facies. Quando *ταφανῆ ποιήσεις. ὅταν*
 de tuis futurus es *δὲ ὑπὲρ τῶν σεαυτῶν*
 aliquem consule- *μέλλης τινὶ συμβελεύ-*
 re, vide prius, *εἶθαι, σκόπει πρῶτον,*
 quomodo sua *πῶς ὑπὲρ τῶν αὐτῶν*
 administravit, Male n. *διώκησεν, ἃ γὰρ κακῶς*
 consultus in propri- *διανοηθεὶς ὑπὲρ τῶν*
 is, nunquam bene *ιδίων, ἔδέποτε καλῶς*
 consulet *βεβλεύσεται περὶ τῶν*
 de *ἀλλοτρίων. ἔγω δὲ αὐ-*
 alienis. Ita verò ma- *μάλιστα βεβλεύεσθαι*
 xime ad consulendum *παροξυνθείης, εἰ τὰς*
 inciteris, si cala- *συμφορὰς τὰς ἐκ τῆς*
 mitates ex teme- *ἀβελτίας ἐπιβλεψῆας.*
 ritate respexeris. *καὶ γὰρ τῆς ὑγείας*
 Etenim sanitatis *πλείστην ἐπιμέλῃαν ἔ-*
 maximam curam babe- *χομεν, ὅταν τὰς λύπας*
 mus, quando tristitias *ἐκ τῆς ἀρρώστειας ἀνα-*
 ex infirmitate recor- *μνήσθωμεν. μίμηθ' ἄν-*
 damur. Imitare re- *τῶν βασιλέων ἦθη, καὶ*
 gum mores, Et *δίωκε τὰ ἐκείνων ἐπι-*
 sectare eorum stu- *τηδεύματα. δόξεις*
 dia.] *γὰρ*
 Videberis *γὰρ*
 enim *γὰρ*

enim ipsos approbare	καὶ αὐτοὺς ἀποδέχεσθαι
& emulari, ut tibi ac-	καὶ ζηλῶν. ὡς σοὶ συμ-
cidat apud multitudi-	βήσεται ὡς τῷ πλή-
nem magis bene audire	θει μᾶλλον δοκιμαεῖν
& in his benevolen-	καὶ τὴν παρ' ἐκείνων
tiam firmiorem habe-	δύνοισιν βεβαιότεραν
re. Obtempera quidem	ἔχειν. πείθει μὲν καὶ
& legibus à re-	τοῖς νόμοις τοῖς ἐπι-
gibus	τῶν βασιλέων κειμέ-
postis. Firmissimam vero	νοις, ἰσχυρότατον δὲ νό-
legem existima illorum	μον ἢ γὰρ τὸν ἐκείνων
mores. Sicut enim in	τρόπον. ὡς περὶ γὰρ τὸ
Democratia	πλήθος δεῖ θεραπεύ-
subdi-	εῖν, τὸ ἐν δημοκρατίᾳ
tum populum decet co-	πολιτευόμενον. εἴω καὶ
lere, sic & in Mon-	τὸν ἐν μοναρχίᾳ κα-
archia	τοικῶντα τὸν βασιλέα
abitantem	προσέηκει θαυμάζειν.
decet	εἰς δεξὴν καταστῆναι
admirari.	μηδενὶ χερῶν πονηρῶ
In imperium constitu-	πρὸς τὰς διοικήσεις,
tus nullo utere malo ad	ἧν γὰρ ἐκείνῳ ἀμαρ-
administraciones,	τοί, σοὶ τὰς αἰτίας ἀ-
qua enim ille deliquit,	ναθήσῃσιν. ἐκ τῶν
tibi culpas im-	κοινῶν ἑπιμελειῶν
ponent.	ἀπαλλάτῃς μὴ
Ex publi-	πλε-
cis	
discede	
curis	
non	
ditior	

ditior, sed gloriosior. Multis enim pecuniis melior apud multitudinem laus. Nulli malo negotio neque adsis, neque Patronus sis. Videberis enim et ipse hac facere, in quibus sane aliis facientibus succurras. Prepara teipsum plus habere quidem potentem, sustine verò equale habere, ut videaris appetere iustitiam, non per infirmitatem, sed per mansuetudinem. Magis suscipe iustam paupertatem, quàm divitias iniustas. Tanto enim melior iusticia opibus, quanto hæ viventibus solùm profunt, illa verò mortuis gloriam præparat. Et illarum quidem

πλεσιώτερον, ἀλλ' ἐνδοξώτερον. Πολλῶν γὰρ χρημάτων κρείττων ὁ πῶδ' αὖτε πλήθος ἐπαν. Μηδενὶ πονηρῶν πραγμάτων μήτε πείρασσο, μήτε συνηγορεῖ. Δόξεις γὰρ καὶ αὐτὸς τοιαῦτα πράττειν, ὡς ἅπερ τοῖς ἄλλοις πράττει βοήθης. Ὁδρασκεύαζε σεαυτὸν πλεονεκτεῖν μὲν δυναμῶν, ἀνέχῃ δὲ τὸ ἴσον ἔχειν, ἵνα δοκῆς ὀρέγεσθαι τῆς δικαιοσύνης, μὴ δὲ ἀδένειαν, ἀλλὰ δι' ἡπίκειαν. Μᾶλλον ἀποδέχῃ δικαίαν πενίαν ἢ πλεονεκτεῖν ἀδικον. Τοσούτῳ γὰρ κρείττων δικαιοσύνη χρημάτων, ὅσω τὰ μὲν ζῶντας μόνον ὀφελεῖ, ἢ δὲ καὶ τελευτήσασιν δόξαν ὁδρασκεύαζεις. καὶ κείνων μὲν τοῖς

dem malis.

Hanc verò improbis
impossibile acquirere.
Neminem emulare ex
injusticia lucrantium,
sed magis recipe
cum justicia pu-
nitos, justis enim
injustis si in nullâ
aliare præcellunt,
tantum spebus bo-
nis superant.

Optimum quidem cu-
ram gere circa vitam,
maximè verò tuam
sapiéntiam exerce. Ma-
ximum enim in minimo
mens bona in hominis
corpore. Tanta quidem
quoad corpus esse amâs
laboris, quoad animam
verò amans sapientia,
ut illo quidem efficere
possis decreta, hæc verò
providere scias cōducen-
tia. Omne quod es dictu

rus

τοῖς Φάυλοις μέτεσι.

Τάυτης δὲ μοχθηροῖς
ἀδύνατον μεταλαβεῖν.

Μηδένα ζήλῳ τῶν ἐξ
ἀδικίας κερδαμνάντων,

ἀλλὰ μάλλον ἀποδέχεσθαι
τὸ μὴ δικαιοσύνης ζη-

μιοθέντας. οἱ γὰρ δίκαι-
οὶ τῶν ἀδίκων εἰ μηδὲν

ἄλλο πλεονεκτεῖσιν,
ἀλλ' ἐν ἐλπίσι γε ὡς

δαίμων ὑπερέχουσιν.
Πάντων μὲν ὀπιμελεῖσθαι

τῶν περὶ τὸν βίον, μά-
λιστα δὲ τὴν σεαυτῆ

φρόνησιν ἀσκεῖ. μέγι-
στον γὰρ ἐν ἐλαχίστων ἄνδρῳ

ἀγαθὸς ἐν αἰθρώπῳ
σώματι. πειρῶ τὸ μὴ

σώματι εἶναι Φιλόπο-
ν, τὴν δὲ ψυχὴν Φι-

λόσοφο. ἵνα τῷ μὲν
ἴσπτελεῖν δύνηται δό-

ξαίτα, τῇ δὲ περὶ ὁρᾶν
ἴσπσηται συμφέροντα.

Πάν ὅτι αἰ μέλλεις λέ-
γειν,

γειν

ORAT. I. ISOC. AD DEM.

rus prius provi- γενναιότερον ἄπικρό-
 de sententia. Multis πειτη γλώσσῃ πολλοῖς
 enim lingua præcur- γὰρ ἡ γλώσσα προτρέ-
 rit mentem. Ex- χει τῆς λογιστικῆς. Νό-
 istima nihil esse μιζε μηδὲν εἶναι τῶν
 humanorum firmum. ἀνθρώπων βέβαιον.
 Sic enim neq; bona for- ἔτω γὰρ ἔτ' εὐτυχῶν ἔ-
 tuna autē, eris nimis læ ση πείραχης, ἔτε δυ-
 tus, neq; adversa fortu συχῶν πείραχης.
 na utens nimium tristis. δύο ποιεῖ καί τις τὸ λέ-
 Duo tempora fac dicen γέν, ἢ πείρων οἰαθῆ-
 di, aut de quib. nosti per σαφῶς, ἢ πείρων ἀναγ-
 spicue, aut de quib; ne- καίον εἰπεῖν. ἐν τέτοις
 cessarium dicere. In his γὰρ μόνοις λόγῳ τῆς
 n. solis sermo silentio me σιγῆς κρείττων, ἐν δὲ
 lior, in verò aliis melius τοῖς ἄλλοις ἀμεινον σι-
 facere quàm dicere. Gau- γὰν ἢ λαλεῖν γὰρ μετὰ
 de quidem in evenienti- ἄπλοῖς συμβάντων
 bus bonis, ἔτ' tristis esto ἀγαθῶν καὶ λύπῃ με-
 modicè in contingen- τείως ἄπὸ τοῖς γινομέ-
 tibus malis. Fias νοις τῶν κακῶν. γίνε-
 verò aliis, neque in δὲ τοῖς ἄλλοις μήδ' ἐν
 ceteris existens mani- ἑτέροις ὧν κατὰ δῆλος.
 festus. Absurdum ἔσθ' ἀτοπον γὰρ τὴν μετὰ ἐσί-
 stantiam in domi- αν ἐν ταῖς οἰκείαις ἀπο-
 bus abscondere, mentem κρύπτειν, τὴν δὲ δια-
 verò νοίαν

verò apertam habentē νοίαν Φανεράν ἔχοντα
 obambulare. Magis πειπατέιν. Μάλλον
 vitæ vituperium, quam κλαβῆ ψόγον, ἢ κίν-
 periculum. Decet n. esse δυνον. δεῖ γδ εἶναι φο-
 formidulosum quidem βεράν τοῖς μὲν Φάυ-
 improbis vitæ finem, λοις, τὴν τῆ βίῃ τελευ-
 sed bonis in τὴν, τοῖς δὲ σπυδαίοις
 vitæ ignominiam. τὴν ἐν τῷ ζῆν ἀδοξίαν.
 Maximè quidem tenta μάλιτα μὲν πειρω ζῆν.
 vivere juxta securitatē. κτὶ τὴν ἀσφάλειαν.
 Si vero aliquando tibi εἰάν δὲ ποτὲ σοι συμ-
 accidat periclitari, quæ- βῆ κινδυνεύειν, ἄπει τὴν
 re ex bello salu- ἐκ τῆ πολέμου σωτη-
 tem cum bonâ gloriâ, ρίαν μὲ καλῆς δόξης,
 sed non cum turpi ἀλλὰ μὴ μετ' ἀχρεῶς
 fama. Equidem φήμης. Τὸ μὲν γδ
 mori omnibus τελευτήσαι πάντων ἢ
 fatum adjudicavit, πεπερωμένη κατ' ἑκέρυε,
 sed benè μο- τὸ δὲ καλῶς ἀποθα-
 ri proprium bo- νεῖν, ἴδιον τοῖς σπυδαίοις
 nis natura tribuit οῖς ἢ φύσις διένεμε.
 Et non miraberis καὶ μὴ θαυμάσις,
 si multa dictorum εἰ πολλὰ τῶν εἰρημέ-
 non conveniant tibi νων ἔ πρέπει σοι πρὸς
 πρὸς τὴν

presenti *eta-* τὴν νῦν παρῶσαν ἡλι-
 ti. *Neq; enim me hoc* κίαν. ἔδὲ γδ ἐμὲ τρίτο
 latuis , *sed con-* διέλαθεν, ἀλλὰ περι-
 stitui per hanc oc-
 cupationem simul pra-
 sentis vitae consi-
 lium ferre , *Et* ἴε πικρόντ. ὅβις συμ-
 futuri temporis βελίαν ἐξενεγκεῖν, κ
 praecipuum relinque-
 re. Etenim horum in-
 digentiam facile scies,
 sed consulentem cum
 benevolentia difficul-
 ter invenies. Ut igitur
 reliqua non ab alio
 quaereres , sed hinc
 tanquam ex penu pro-
 ferres , existimavi de-
 cere nihil relinquere ,
 quā habeo tibi consule-
 re. Multam autem Deo
 gratiam haberem, si nō
 caderem opinione ,
 quam habens de se
 existo. Etenim aliorum
 plurimas in-
 venie-
 τὴν μὲν γδ τρίτων
 χρείαν ραδίως εἰδήσεις,
 τὸν δὲ συμβαλέουσι
 μετ' εὐνοίας χαλεπῶς
 εὐρήσεις. ὅπως ἐν τὰ
 λοιπὰ μὴ παρ' ἑτέρου
 ζητῆς, ἀλλ' ἐν τεύθειν,
 ὡπερ ἐκ ταμείας περι-
 φέρης. ὠήθην δεῖν μη-
 δὲν ὀρθαλιπεῖν, ὧν αὐ-
 ἔχω σοι συμβαλέουσι.
 πολλὴν δ' αὖ τῷ θεῷ
 χάριν χοίην, εἰ μὴ
 ἡμαρτοῖμι τῆς δόξ-
 ῆς, ἢν ἔχων ἰσθὶ σὺ
 τυγχάνω. τῶν μὲν γὰρ
 ἄλλων τὴς πλείους εὐ-
 ρήσο-

veniemus, quemadmo-
dum cibus jucundissimis
magis, quam saluberrimis
gaudentes, ita etiam
amicis peccantibus
appropinquantes,
sed non admonentibus.
Te verò existimo
contrarium horum cono-
gnovisse, signo usus
circa

ali-
am tuam institutionem
amore laboris. Nam se
optima facere
jubentem hanc verisi-
mile etiam aliorum ad
virtutem adbor-
tantes recipere.

Maximè verò incita-
beris expetere bo-
na opera si didice-
ris, quod est volupta-
tes ex his
maximè sincerè habe-
mus.

In socordia
enim est societatis
amore

ρήσομεν, ὡσπερ τῶν
σιτίων τοῖς ἡδίσοις
μᾶλλον, ἢ τοῖς ὑγιεινο-
τάτοις γάροντας, ἔτω
καὶ τῶν φίλων τοῖς συν-
εξαμαρτάνουσι πλησι-
άζοντας, ἀλλ' ἔ τοῖς νεο-
θετέουσι. σὲ δὲ νομίζω
τὸν ἀντίον, τέτων ἐγνω-
κέναι, τεκμηρίω χρώ-
μεν, τῇ περὶ τὴν ἀλ-
λην σὲ παιδείαν φι-
λοπονία. τὸν γὰρ αὐτῶ
τὰ βέλτιστα πράττειν
ἰσχυρότατα, τέτων εἰ-
κῶς καὶ τῶν ἀλλῶν τὴν
ἰσχυρὴν ἀρετὴν ἀνα-
καλῶντας, ἀποδέχεσθαι.
Μάλιστα δὲ αὐτῶ παροξυν-
θεῖης, ὀρεχθῆναι τῶν
καλῶν ἔργων, εἰ κατα-
μάθοις, ὅτι καὶ τὰς ἡ-
δονὰς τὰς ἐκ τέτων
μάλιστα γνησίως ἔχο-
μεν. ἐν μὲν τῷ ῥαθυ-
μῶ καὶ τὰς πλησμονὰς
Γ ἀγα-

amare statim tristitia
 voluptatibus adbare-
 scunt. Verum circa vir-
 tutem laborem amare,
 & sapienter suam vitam
 instituere, semper de-
 lectationes sinceras,
 & constantiores red-
 dit, & ibi quidem
 primam gavisi, postea
 tristitia afficiuntur.
 Hic vero post tristitias
 voluptates habemus. In
 omnibus vero operibus
 non ita principii recor-
 damur, quemadmodum
 finis sensum accipimus.
 Plurima enim cir-
 ca vitam non per i-
 psa opera facimus,
 sed descendenti-
 um gratia labo-
 ramus. Cogita vero cur
 improbis contin-
 gis
 quolibet
 face-

αγαπῶν εὐθύς αἰλύ-
 ωματαῖς ἡδοναῖς πα-
 ραπεπήχασι. τὸ δὲ περὶ
 τὴν ἀρετὴν φιλοπονέειν,
 καὶ σωφρόνως τὸν ἑαυ-
 τῶν βίον οἰκονομεῖν, αἰεὶ
 τὰς τέρψεις εἰλικρινεῖς,
 καὶ βεβαιότερας ἀποδίδ-
 ωσι. καὶ εἰ μὲν πρῶτον
 ἠδύντες ὑστερον ἐλυπή-
 θημεν. ἐν ταῦθα δὲ με-
 γὰ τὰς λυπὰς τὰς ἡδο-
 νὰς ἔχομεν. ἐν ἀπάσιαι
 δὲ τοῖς ἔργοις ἔχεται
 τῆς ἀρχῆς ἀνημιονεύο-
 μεν, ὡς τῆς τελευτῆς
 ἀδοῆσον λαμβάνομεν.
 τὰ γὰρ πλείστα τῶν
 περὶ τὸν βίον, ἔστι αὐ-
 τὰ τὰ πράγματα ποι-
 ῶμεν, ἀλλὰ τῶν ἀπο-
 βαίνοντων ἕνεκα δια-
 πονῶμεν. ἐν θυμῷ δὲ
 διότι ταῖς μὲν Φαύλοις
 ἐνδεχέσθαι τὰ τυχεύοντα
 ἔρα

facere. Statim enim, *πραττειν*. εὐθὺς γὰρ
 vite tale fece- τῆ βίῃ τοιαύτην πε-
 runt fundamentum. ποιῶν τὴν ὑπόθεσιν.
 Bonis verò non lices τοῖς δὲ σπυδαίοις ἔχ-
 virtutem negligere, οἰοῦντες τῆς ἀρετῆς ἀμε-
 re, aut multos habe- λείν, ἢ πολλὰς ἔχειν
 re reprehendentes. τὰς ἐπιπλήθους.
 Omnes enim ode- πάντες γὰρ μισῶσιν
 runt non tam pec- ἔχοντες τὰς ἐξαμαρ-
 cantes, quàm mansue- λάνουτας, ὡς τὰς ἐπιει-
 tos quidē dicentes esse, κείας, μὲν Φάσκουτας
 nihil autem à quibusli- εἶναι, μηδὲν δὲ τῶν τυ-
 bet differentes, meritò, χόντων διαφέρουτας,
 quando enim ser- εἰκότως. ὅπως γὰρ τὰς
 mone solo mention- τῷ λόγῳ μόνῳ ψευ-
 tes improba- δομένους ἀποδοκιμά-
 mus, nonne vicia ζομεν, ἢ πᾶς τὰς ἰτῶ
 omni minutos im- βίῳ παντὶ ἐλαττωμέ-
 probos esse dice- νους, ἢ Φάουλους εἶναι
 mus? Meritò verò ta- Φήσομεν; δικαίως δ'
 les existimaverimus ἀν τὰς τοιαύτας ὑπολά-
 non tantam erga sci- βοίμεν, μὴ μόνον εἰς
 psos peccantes, ἑαυτῶν ἀμαρτάνειν,
 verum etiam for- ἀλλὰ καὶ τῆς τύχης
 tune esse prodi- εἶναι *προδοῦτας*,
 tores, illa enim, ἢ μὲν γὰρ
 ipsis Γ Β αὐτοῖς

ipsis opes et autōis χεήματα, καὶ
 gloriam et amicos tra- δόξαι, καὶ φίλους ἐνεχεί-
 didit. Hi verò seipso εἰσεν, οἱ δὲ σφᾶς αὐτῶς
 indignos praesen- ἀναξίως τῆς ὑπαρχέ-
 ti felicitate consti- σης εὐδαιμονίας κατ-
 tuerunt. Si v. decet mor- ἔσησαν. εἰ δὲ δεῖ θνητῶν
 talem existentem deorū ὄντα τῆς τῶν θεῶν σο-
 inquirere mentem χάσασθαι θραυνοίας,
 existimo et illos in fa- ἠγῆμαι καὶ κείνους ἐπι-
 miliarissimis maxime τοῖς οἰκειοτάτοις μάλι-
 manifestare, quomodo σα δηλώσαι, πῶς ἔχου-
 affecti sint erga impro- σι πρὸς τὰς φάουλους,
 bos et bonos homi- καὶ τὰς σπυροάγους τῶν
 num. Jupiter enim Her- αἰθρώπων. Ζεὺς γὰρ ἠ-
 culem et Tantulum ge- ρακλέα καὶ τὰνταλον
 nerans, (ut fabula γυνήσας, (ὡς οἱ μῦθοι
 dicunt, et omnes cre- λέγουσι, καὶ πάντες πι-
 dunt) illum quidem pro- σέουσι) τὸν μὲν Ἀθῆν
 pter virtutē immortalē δρετὴν ἀθάνατον ἐποί-
 fecit, hunc verò propter ησε, τὸν δὲ Ἀθῆν τὴν κα-
 malitiam maximis pae- κίαν τὰς μεγίσταις τι-
 nis punivit. Quibus μορταῖς ἐκόλασεν, οἷς
 decet exemptis uten- χεῖν ὡς ἀδείμασι
 tes appetere bo- χρωμλίους ὀρέγεσθαι
 nestadem, et τῆς καλοκαγαθίας,
 non tantum no- καὶ μὴ μόνον τοῖς ὑφ'
 bis ὑμῶν

bis dictis imma-
nere, sed etiam Po-
etarum optima di-
scere, & aliorum
Sophistarum, si quid u-
tile dixerunt, cogno-
scere. Quemadmodum
enim apem videmus in
omnes quidem } flo-
res insidentem,
à quolibet verò uti-
lia sumentem: Sic
deces & eruditionem
experiences nullius
quidem in expertos ef-
se, undiquaque verò uti-
lia colligere. Vix
enim aliquis ex hac

cura nature
peccata vin-
cit

υμων ειρημενοις εμμε-
νειν, αλλα ηχη των ποι-
ητων τα βελτιστα μααν-
θανειν, ηχη των αλλων
σοφιστων, ει τι χρησι-
μων ειρηκασιν, αναγι-
νωσκειν. ωσπερ γδ την
μελιτην ορωμεν εφ'
απαντα μν τα βλα-
σηματα καθιζανσαν,
αφ' εκαστου δε τα χρη-
σιμα λαμβανσαν: ο-
τω χρη ηχη της παιδει-
ας ορεγομενους μηθενος
μν απειρωσ εχειν παν-
ταχθεν δε τα χρησι-
μα συλλεγειν. Μολις
γδ αν τις εκ τούτης της
δημελειας τας της
φύσεως αμαρτίας
δηκρατή-
σειεν.

Γ γ

ΙΣΟ-

ISO CRA- IΣOKPA.

TIS AD NICOCLEEM de Regno. ΤΟΤΣΠΡΟΣ ΝΙΚΟΚΛΕΑ περι βασι-
λειας.

Qlli consueverunt, **Q**ί μὲν εἰωθότες,
 Quō Nicocles, ὦ Νικόκλεις,
 vobis regibus vestes ὑμῖν τοῖς βασιλεῦσιν
 adducere, aut as, ἐσθητάς ἀγειν, ἢ χαλκόν,
 aut aurum elabora- κόν, ἢ χρυσόν ἐργασ-
 tum, aut aliud quid μένον, ἢ ἀλλό τι τῶν
 valium opum, τοιούτων χρημάτων,
 quarū ipsi quidē indigi ὧν αὐτοὶ μὲν ἐνδεεῖς
 sunt, vos verò abunda- εἰσιν, ὑμεῖς δὲ πλε-
 tis: valdè videntur es- τεῖτε, λίαν ἔδοξαν εἶ-
 se mibi aperti, ναί μοι καταφανεῖς,
 vō dationē, sed mercatu- ἔδωσιν, ἀλλ' ἐμπο-
 rā faciētes, ἔμυλτο ἀρ- ρίαν ποιέμενοι, καὶ
 tificiosiq ipsas vendētes, πολὺ τεχνικώτερον
 quān profitera- αὐτὰ πωλῶντες τῶν
 ses se caupo- ὁμολογῶντων καπη-
 vari. Ego verò exi- λέυειν. ἐγὼ δὲ ἠγῆ-
 stimaverim, hoc σαίμην ἂν, ταύτην
 opti- καλῶ

optimum esse καλλίστην γενέσθαι
 donum, ἔσ' ἡμιλλίστα δωρεάν, καὶ χρησιμο-
 mum, ἔσ' ἡμαξίμῃ ἰσότην, καὶ μάλιστα
 conveniens, ἔσ' ἐμοὶ πρέπυσαν, ἐμοὶ τε
 dare, ἔσ' τῷ τῷ ἀρῶν, ἢ σοὶ λαβεῖν,
 si possem definire, εἰ δυνηθείην ὀρίσασθαι,
 qualia fructu πόσιων ἐπιηδεύμα-
 dia expetens, ἔσ' τῶν ὀρεγόμενος, ἢ
 à quibus operibus absti- τίνων ἔργων ἀπεχό-
 mens, ὀπτιμῶς ἐπιὰ πό- μιν, ἄριστα ἢ τὴν
 bem, ἔσ' ἡμαξίμῃ πόλιν ἢ βασιλείαν
 ministrares. Etenim priva- διοικοῖης. Ἰσὸς μὲν
 tos homines sunt multa γὰρ ἰδιώτας ἐστὶ πολ-
 ta erudientia, λά τὰ παιδεύουσα,
 ἔσ' ἡμαξίμῃ qui- ἢ μάλιστα μὲν, τὸ μὴ
 dem non delicatè vi- τρυφᾶν, ἀλλ' ἀναγκά-
 vere, sed cogi de ζεσθαι περὶ τῆς βίης
 vidu quolibet cer- καθ' ἑκάστην ἀγωνίζε-
 rare die. θαι τὴν ἡμέραν.
 Præterea leges, secun- ἔπειθ' οἱ νόμοι, καθ'
 dum quas quilibet sub- ἔσ' ἑκάστοι πολίτευό-
 diti existunt. μενοι τυγχάνουσιν.
 Insuper libertas, ἔτι δὲ ἡ παρρησία,
 ἔσ' Γ δ ἢ

ORAT. II. ISOC. AD NICOCL.

ἔσ' ἀπερτὲ ἵκερε καὶ τὸ φανερώς ἐξεῖναι,
 ἀμικοὺς reprehende- τοῖς δὲ φίλοις ὀπιπλήρ
 re, ἔσ' inimicis im- ζαι, καὶ τοῖς ἐχθροῖς ἐ-
 ponere mutu- πιθέσθαι τοῖς ἀλλή-
 is delictis. Insu- λων ἀμαρτίαις. περὶ
 per quidam ἔσ' δὲ τέτοις τίνες καὶ τῶν
 Poetarum antea exi- ποιητῶν τῶν περὶ γεγε-
 stentium praecepta, quo- νημύων ὑποθήκας, ὡς
 modo deceat vivere re- καὶ ζῆν καταλελοίπα-
 liquerunt, ut ex omnibꝫ σιν, ὡς ἐξ ἀπάντων τέτ-
 his verisimile illos me- των εἰκὸς αὐτὰς βελ-
 liores fieri. Verum τίς γίνεσθαι, τοῖς δὲ
 Tyrannis nihil acci- τυράννοις ἔδεν ὑπάρ-
 dit tale, sed quos χει τοῖς το, ἀλλ' ἔς
 magis decebat qua alij μάλλον ἔδει τῶν ἄλλων
 institui, postquam παιδέυεσθαι, ἐπειδὴν
 in imperium constitu- εἰς τὴν δέχην καταστα-
 ti sunt, nihil admoniti θῶσι, ἀνεθέτηται δια-
 vitā transigunt. Pluri- τελέσιν. οἱ μὲν γὰρ
 mi enim hominum πλείστοι τῶν ἀνθρώ-
 ipsis non appropin- πων αὐτοῖς ἔπλησιάζ-
 quant, convenientes υ. ζουσιν, οἱ δὲ συνόντες
 secundū gratiā conver- περὶ χάριν ὀμιλέσιν.
 santur. Etenim Domini καὶ γὰρ τοὶ κύριοι γινόμε-
 facti ἔσ' ὅρων plurima- νοὶ καὶ χρημάτων πλεί-
 rum, ἔσ' rerum σων καὶ πραγμάτων
 maxime

με-

ORAT. II. ISOC. AD NICO.

maximarum, propter
 non bene uti hisce
 occasionibus fece-
 runt, ut multi
 dubitent, utrum
 sit dignum eligere
 vitam privatè viven-
 tium quidem probe au-
 tem facientium, aut ty-
 rannorum. Quando n.
 adspiciunt ad
 honores, & diviti-
 as, & potentias, diu-
 equales omnes existi-
 mant in monar-
 chiis existentes; Post-
 quam verò considerant
 metus & pericula
 & perpendiculares inve-
 nient hos quidè à quibz
 minimè oportebat in-
 terfectos esse, alios verò
 erga familiarissimos
 delinquere esse coactos,
 illis verò utraque hec
 accidisse rursus

μεγίστων, ἀλλὰ τὸ μὴ
 καλῶς χρῆσθαι ταύ-
 ταις τὰς ἀφορμαῖς πε-
 ποιήκασιν, ὥς ἐπόλλυς
 ἀμφισβητεῖν, ποτερόν
 εἶναι ἄξιον ἐλέσθαι τὸν
 βίον τὸν τῶν ἰδιωδευόν-
 των μὲν, ὀπρικῶς δὲ
 πραττόντων, ἢ τῶν τυ-
 ραννευόντων. ὅταν μὲν
 γὰρ ἀποβλεψῶσιν εἰς
 τὰς τιμὰς καὶ τὰς πλῆ-
 τας ἢ τὰς δυναστείας ἰ-
 σοθέως ἅπαντας νομί-
 ζοσι τὰς ἐν ταῖς μον-
 αρχίαις ὄντας; ἔπειδ'
 ἂν δὲ ἐνθυμηθῶσι τὰς
 φόβους καὶ τὰς κινδύνους,
 καὶ διεξιόντες εὐρώσῃ
 τὰς μὲν, ὑφ' ὧν ἠκίστα
 ἐχρῆν, διεφθαρμένους,
 τὰς δὲ εἰς τὰς οἰκειο-
 τάτους ἐξαμαρτεῖν ἢ να-
 γκασμένους, τοῖς δὲ
 ἀμφοτέρω ταῦτα
 συμβεβηκότα πάλιν

ut Γ ο ὅπω.

ORAT. II. ISOC. AD NIC.

ut cumq; vivere putant	όπως εν ζην ήγείλαι
expedire	magis, λυσιτελεειν μάλλον,
quam cum talibus cala-	ή μετὰ τοις των συμ-
mitatibus	τοτὶ φορῶν ἀπάσης τῆς
Asia	dominari. Ασίας βασιλεύειν.
Hujus vero diversita-	τάυτης δὲ τῆς ἀναμα-
tis	Ε confusione
causa est, quod regnum	λίας ἢ τῆς παραχῆς
tanquam sacrarium,	αἰλιόν ἐστιν, ὅτι τὴν βα-
cujuslibet viri esse	σιλείαν ὡσπερ ἰερο-
putant;	σύνην παντὸς ἀνδρὸς
Qua humana-	εἶναι νομίζουσι; ὅ τῶν
rum	ἀνθρωπίνων πραγμά-
maxima est,	των μεγιστόν ἐστι, καὶ
maximā providentia,	πλείονος προνοίας
indigens.	θεόμενον. καθ' ἑκά-
In quali-	στην μὲν ἐν πράξει,
bet igitur actione,	ἐξ ὧν ἀντις μάλιτα
ex quibus quis maximè	δύνατο κατὰ τρόπον
possit secundum morem	διοικεειν, ἢ τὰ μὲν
administrare,	ἀγαθὰ διαφυλάτ-
bona	custodire,
sed calamitates fuge-	τειν τὰς δὲ συμφο-
re,	ρὰς διαφεύγειν,
semper pre-	των αἰεὶ παρόντων ἔργου
sentium	opus
est	consulere.
	ἐστὶ συμβαλέειν.

12

κα

ORAT. II. ISOC. AD NIC.

In universum verò stu- καθόλου δὲ τῶν ἐπιη-
 dia, quæ decet in- δευμάτων, ὧν χρῆ-
 quirere, ἔς circa quæ de- σοχάζεσθαι, ἢ πρὸς
 cet tempus cōterere, ego ἀδελφοὶ οἰαζέσθαι, ἐγὼ
 tentabo perficere. πειράσομαι διελθεῖν.
 Nūm igitur erit donum εἰ μὲν ἐν ἔσει τὸ δῶρον
 elaboratum, dignum ἐξεργασθὲν, ἄξιον
 propositione, difficile τῆς ὑποθέσεως, χα-
 (est) à principio discer- λεπτόν ἀπὸ τῆς ἀρχῆς
 nere. Multa enim συνιδεῖν. πολλά γὰρ
 ἔς ligatorum ποῦ- ἢ τῶν ἐμμέτρων ποιη-
 matum, ἔς solutâ ora- μάτων, καὶ τῶν καλα-
 tione scri- λογάδην συγγραμ-
 ptorū, adhuc quidem in μάτων, εἰ μὲν ἐν ταῖς
 mentibus existentia, διανοίαις ὄντα τῶν
 compositorum, μα- συνιδέντων μεγά-
 gnas expeētationes λας τὰς προσδοκίας
 præbuerunt: Per- παρῆχον: ἐπιελε-
 fecta verò, ἔς aliis θέντα δὲ, ἢ τοῖς ἄλλοις
 demonstrata, mul- ὑποδειχθέντα, πο-
 τὸ deteriorem λὺ καλαδέεσθραν
 gloriam spe τὴν δόξαν τῆς ἐλ-
 acceperunt. πίδος ἔλαβον.

Ve-

i

ORAT. II. AD NICOCL.

Verum enimvero ἔ μὴν, ἀλλὰ ἢ τόγε
tractatio bene ha- ἐγχείρημα καλῶς ἔ-
bet querere prater- χει, τὸ ζητεῖν τὰ πρῶτα
missa, & leges propo- λελειμένα, ἢ νομοθε-
nere monarchiis τεῖν τὰς μοναρχίας,
equidem privatos homi οἱ μὲν γὰρ τὰς ἰδιώτας
ines instituentes ipsis παιδεύοντες ἐκείνας
solis profunt: Si μόνον ὠφελεῖσιν. εἰ
verò quis dirigentes δὲ τις τὰς κρατῶντας
multitudinem advirtu τὰ πλῆθος ὀπίδρετην
tem adhortatus fuerit, προτρέψειεν, ἀμφοτέ-
utrosq; juvabit, & ρεσὰν ὠφελήσει, καὶ
imperia habent- τὰς τὰς δυναστείας ἔ-
res, & sub ipsis χοντας, καὶ τὰς ὑπὲρ
existentes. His enim αὐτῶν ὄντας. Τοῖς μὲν
sanè imperia firmio- γὰρ αὐτῶν δεχάσασθαι φα-
ra, illis verò λεσέρας, τοῖς δὲ τὰς
Republicas mansuetio- πολιτείας πραοτέρας
res effecerit. Primum ἢ ποιήσειεν. Πρῶτον μὲν
igitur considerandum, ἢ σκεπήσειεν, τὶ τῶν βα-
quid regentium officium σιλευόντων ἔργον ἔστιν.
sit. Sic enim Caput & εἰάν γὰρ τὸ κεφάλαιον ἢ
potentiam totius τὴν δύναμιν ὅλα τὰ
negocii bene πράγματα καλῶς
accipimus, hic πρῶτα λάβωμεν, ἐν-
respicientes melius ταῦτα ἀποβλέποντες
etiam ἀμει-

ORAT. II. AD NICO.

etiam de aliis par-
 tibus dicemus. Ex-
 istimo sane omnes con-
 fiteri, decere
 ipsis urbemq; affli-
 ctam liberare, & bo-
 na fortuna utentem
 custodire, & magnam
 ex parva facere.
 Alia enim sin-
 gulis diebus acciden-
 tia horum gratia
 facienda sunt. Et
 illud manifestum, quod
 deceat ista rogen-
 tes, & de illis de-
 liberantes non socor-
 des esse, sed videre,
 quomodo sapientius
 affecti sint a-
 liis. Manifestum est n.
 quod talia habebunt re-
 gna, quales suas
 sententias prapa-
 raverint. Quare nul-
 lum pugilum ita deceat

ἀμεινον, ἢ περὶ τῶν ἄλ-
 λων μερῶν ἐρᾶμεν. οἷο
 μοι δὴ πάντα αὐτῶν
 μολογήσαι προσήκειν
 αὐτοῖς, πόλιν τε δυσυ-
 χῆσαν παῦσαι, ἢ κα-
 λῶς πρέψασαν Δι-
 φυλάξαι, καὶ μεγά-
 λην ἐκ μικρᾶς ποιῆ-
 σαι. τὰ γὰρ ἄλλα τὰ καθ'
 ἑκάστην ἡμέραν συμπί-
 ποντα τῶν ἐνεκα
 πρακτέον ὄντι. καὶ μὴν
 ἐκείνο γε φανερόν, ὅτι
 δεῖ τῶν ταῦτα δυνήσο-
 μένων ἢ περὶ τῶν ἐξ-
 λευσσόμενων μὴ ῥαθυ-
 μείναι, ἀλλὰ σκοπεῖν, ὅ-
 πως φρονιμώτερον
 διακρίσωνται τῶν ἄλλ-
 ων. δέδεικται γὰρ, ὅτι
 τοιαύτας ἔχουσιν τὰς βα-
 σιλείας, οἷα παρὰ αὐτῶν
 αὐτῶν γνώμας πρὸς
 σκευάσωσιν. ὡς ἐδενὶ
 τῶν ἀθλητῶν ἔτω προσ-
 σήκει

607

corpus quam tam am. enim populares cōventus nullam partem ponunt horum premium, de quibus vos singulis certatis diebus. Quae considerantem decet attendere mentem, ut quantum aliis antecellis, tantum & virtutibus aliis differas. Et non existima curam in quidem aliis negotiis utilem esse, ad verò meliores nos & prudentiores fieri nullam habere potentiam; neq; condemnans hominum

exercere σήκει τὸ σῶμα γυμναζειν, ὡς τοῖς βασιλευσι, τὴν ψυχὴν τὴν ἐαυτῶν. ἅπασαι γὰρ ἂν πανηγύρεις ἔδεν μέρος τιθέασιν τῶν ἀθλῶν, ὑπὲρ ὧν ὑμεῖς καθ' ἑκάστην ἀγωνίζεσθε τὴν ἡμέραν. ὧν ἐνθυμέμενον χρὴ προσέχειν τὸν νῦν, ὅπως ὅσον περ ταῖς τιμαῖς τῶν ἄλλων προσέχεις τοσούτον ἢ ταῖς ἀρεταῖς αὐτῶν διοίσεις. καὶ μὴ νόμιζε τῆς ἐπιμέλειαν ἐν μὲν τοῖς ἄλλοις πράγμασι χρησίμην εἶναι, πρὸς δὲ τὸ βελτίους ἡμᾶς ἢ Φρονιμώτερος γίνεσθαι μηδεμίαν ἔχειν δύναμιν, μηδὲ κατὰ γνώσιν τῶν ἀνθρώπων

ta

tale	infortunium,	τοσάυτην	δυσυχίαν,
quod	circa	βestias	ὡς περὶ μὲν τὰ θήρια
artes	invenimus,	τέχνας	εὐρήκαμεν,
quibus	ipsarum	animos	αἰς αὐτῶν τὰς ψυχὰς
mansuefacimus,	et plu-	ribus	ἡμερῶμεν, καὶ πλείο-
dignas	efficimus.	nos	ἀξίας ποιῶμεν.
Nobis	vero ipsis	nihil	ἡμᾶς δ' αὐτῶν εὐδεν εἶν
virtutem	prodesse	pos-	πρὸς ἀρετὴν ὠφελή-
simus.	Sed	quemadmodū	σαιμεν, ἀλλ' ὡς καὶ τῆς
et	institutione,	et cura	παιδείσεως, καὶ τῆς
maximè	valente	nostra	ἐπιμελείας μάλιστα
nima	ben face-	re,	δυναμείης τὴν ἡμε-
ita	affectus	sis	τέραν ψυχὴν εὐεργε-
presens	prudentis	tium	τείν, ἔγω διάκειτο
simis	appropinqua,	et	τὴν γνῶμην, καὶ τῶν τε
aliorum,	quos	poteris	παρόντων τοῖς φρεσὶ-
accerse,	neque	poetarum	μῶλοις πλησιάζει.
benè	audientium,	ne-	καὶ τῶν ἄλλων, εἴ
que	Sophistarum,	ut-	ἂν δύνη μάλιστα,
			καὶ μήτε τῶν ποιητῶν
			τῶν εὐδοκίμων ἢ καὶ
			τε τῶν σοφιστῶν
			μη-

nullius existima decere in
 expertum esse, sed illorū
 quidem auditor existe,
 horum verò discipulus,
 Et preparata te ipsum
 quidem minorum ju-
 dicem, sed majorum
 amulatorem. Per hac n.
 exercitia ce-
 lerrime sanè eris ta-
 lis, qualem supposueri-
 mus decere esse rectè
 imperantem, Et
 urbem, ut decet, dirigen-
 tem. Maximè verò
 ipse à te ipso
 incitaberis, si tur-
 pe esse duxeris peiores
 melioribus imperare,
 aut insipidos sa-
 pientioribus impe-
 rare. Quanto enim sa-
 ne vehementius alio-
 rum insaniam despex-
 eris, tantò magis
 tuam ipsius mentem
 exer-

μηδενὸς οἷα δεῖν ἀπέ-
 ρως ἔχειν, ἀλλὰ τῶν
 μὲν ἀκροατῆς γίνεσθαι,
 τῶν δὲ μαθητῆς, καὶ πα-
 ρασκευάζεσθαι σεαυτὸν,
 τῶν μὲν ἐλασσόνων κρι-
 τὴν, τῶν δὲ μειζόνων
 αὐτῶν ἀγωνιστὴν. Ἐπεὶ γὰρ
 τέτων τῶν γυμνασίων
 τάχιστα ἀνθρώποις τοῖς
 τῶν, οἷον ἐπεθέμε-
 θα δεῖν εἶναι τὸν ὀρθῶς
 βασιλεύσοντα, καὶ τὴν
 πόλιν, ὡς χρὴ, διοικῆ-
 στοντα. Μάλιστα δ' αὖ
 αὐτὸς ἐπὶ σαυτῶν
 πρὸς ἀκλιθεῖς, εἰ δεῖ-
 νὸν ἠγήσασθαι τὰς χεῖρας
 τῶν βελτιόνων δεχέσθαι,
 καὶ τὰς ἀνοητοτέρους τοῖς
 φρονιμωτέροις πρὸς
 εὐπείθειν. ὅσω γὰρ αὖ ἐρ-
 ρωμυρεσέσθαι τὴν τῶν
 ἀλλῶν ἀνοίαν ἀτιμιά-
 σης, τοσούτω μάλλον
 τὴν σεαυτῶν ἀνοίαν
 αἰσκήσῃ

exercebis. Incipere igitur ἀσκήσις. ἀρχεσθαι μὲν
binc decet *volens* ἐν ἐνθεῦθεν χρητὴς μέλα
res aliquid facere decen- λουτὰς ἢ ποιήσεν τῶν
tium. *Insuper aman-* δεοντων. πρὸς δὲ θεοῖς
tem hominum esse decet, φιλόανθρωπον εἶναι δεῖ
Es amantiē urbis. Neq; n. Ἐφιλόπολιν. ἔτε γὰρ
equis, neq; canibus, neq; ἵππων, ἔτε κυνῶν, ἔτε
viris, neque alteri ne- ἀνδρῶν, ἔτε ἄλλῃ πρᾶ-
gocio *possibile* γμαλῶ ἔδενός οἰόντε
benè imperare, nisi quis καλῶς ἀρχεῖν, ἢν μή τις
gaudeat bis, quorū ipsum χαίρη θεοῖς, ὧν αὐτοῦ
decet gerere εὐ- δεῖ ποιεῖσθαι τὴν ἐπιμέ-
ram. *Cura sit tibi* λειαν. μελέτω σοὶ τῆ
multitudo, Es supra om- πλήθους, ἢ περὶ παντός
nia, fac cum gratia ποιῶ κεχαρισμένῳ
ipsis imperare, cogno- αὐτοῖς ἀρχεῖν, γινώ-
scens, quod Es impe- σκων, ὅτι ἢ τῶν ὀλιγαρ-
ria paucorum Es aliarum χιῶν ἢ τῶν ἄλλων πολι-
terū publicarū ipsa pluri- τειῶν αὐτῶν πλείστον
tim tempore permanens, χρόνον διαμύσειν, αἴτι-
que optimè multitudinē νες ἀν ἀριστα τὸ πλῆθος
curant. *Bene* θεραπεύσωσι. Καλῶς
autem populum duces, si- ἢ δημαγωγῆσεις, ἐαν-
neq; populū contumeliari μήτε τὸν ὄχλον ὑβρίζειν
sinas, neq; contumeliā af- εἶας, μήτε ὑβριζόμενον
fectum desprexeris, sed vi- περιουεῖας, ἀλλὰ σκο-
deas, *D* τῆς

deas, ut optimi quidem honores habeant, alii vero non afficiantur injuria. Hæc enim elementa prima & maxima bona Reipublicæ sunt. Mandatorum & studio-rum, move & transpone non bene constituta. Et maximè quidem inventar fias optimorum, si verò nō, imitare ab aliis bene habentia. Quære leges in universum quidē iustas, & conducentes, & sibi ipsis consentientes. Insuper, quæ quidem dubitationes quàm minimas, resolutiones verò quàm celeritimas civibus faciunt. Hæc enim omnia inesse decet bene positæ legibus.

της, ὅπως οἱ βέλῃσοι μὲν τὰς τιμὰς ἔξουσιν, οἱ δ' ἄλλοι μηδὲν ἀδικήσουσι. ταῦτα γὰρ σοιχεῖα, πρῶτα καὶ μέγιστα χρηστὰς πολιτείας εἰσὶ. τῶν προσταγμάτων καὶ τῶν ἐπιηδευμάτων, κινεῖ καὶ μεταλίθει τὰ μὴ καλῶς καθεστώτα. καὶ μάλιστα μὲν εὐρεθῆς γίγῃ τῶν βελίσεων, εἰ δὲ μὴ, μιμῶν τὰ παρὰ τοῖς ἄλλοις καλῶς ἔχοντα. Ζήτει νόμους τὸ μὲν σὺν ἰστανδικοῖς, καὶ σικιόφρονοις, καὶ σφίσι ἀυλοῖς ἀμολογοῦ μέγας. πρὸς δὲ τοῖς ἄλλοις, ἄλλως τὰς μὲν ἀμφισβητήσεις ὡς ἐλαχίστας, τὰς δὲ διαλύσεις ὡς οἰόθη ταχίστας τοῖς πολιταῖς ποιήσουσι. ταῦτα γὰρ ἀπαντα πραεῖναι δεῖ τοῖς καλῶς κειμένοις νόμοις.

bus. Operationes quidem ipsi constitue lucrosas, negocia vero forensia damnosa, ut haec quidem fugiant, ad vero illas alacriter sint affecti. Judicia fac de quibus erga se invicem dubitent, non ad gratiam, neq; contrarias sibi invicem, sed semper eadem de iisdem cognosce. Etenim decet & conducit regum sententiam inmutabiliter se habere de justis, tanquam leges bene positas. Administra urbem similiter, tanquam paternam domum, praeparationibus splendide & regie, actionibus vero accurate, ut bene audias simul & satis habeas. Magnificentiam demonstra,

μοις. τὰς μὲν ἐργασίας αὐτοῖς καὶ εἰς κερδαλέας, τὰς δὲ πραγματείας ἐπιζητήσας, ἵνα τὰς μὲν φεύγωσι, πρὸς δὲ τὰς προθύμως ἔχωσι: τὰς κρίσεις ποιῶν περὶ ὧν ἀνὰ πρὸς ἀλλήλους ἀμφισβητήσωσι, μὴ πρὸς χάριν, μὴ δὲ ἐναντίας ἀλλήλων, ἀλλ' αἰετῶν τὰ πρὸς τῶν αὐτῶν γίνωσκε. ἢ γὰρ πρέπει καὶ συμφέρει τὴν τῶν βασιλέων γινώμενην αἰετῶν κινήσας ἔχειν πρὸς τῶν δικαίων, ὡσπερ τὰς νόμους τὰς καλῶς κειμένους. διοίχει τὴν πόλιν ὁμοίως, ὡσπερ τὸν πατρῶον οἶκον, ταῖς μὲν κατὰ βασιλικῶς λαμπρῶς καὶ βασιλικῶς, ταῖς δὲ πρᾶξις ἀκριβῶς ἵν' εὐδοκίμῃς ἅμα, καὶ διαρκῆς. τὴν μεγαλοπρέπειαν ἐνδοκίμως,

in nullâ sumptuosarum
 rerum statim evanes-
 centium, sed in pra-
 dictis, & pulchritudine
 possessionum, &
 amicorum beneficiis.
 Eiusmodi enim ex-
 pensionum ipsâ
 tibi permanent, & po-
 steris pluris
 digna in sumpt-
 uis relinques. Quae
 sunt circa Deos fac
 quidem, ut maiores de-
 monstrarunt. Existima a.
 hoc esse sacrific. optimū
 & cultum maximum,
 si quam optimū & in-
 stitutum te pra-
 bueris. Magis enim
 spes tales, quam sacri-
 ficia multa deicien-
 tes facturos esse aliquid
 divinorum bonorum.
 Honora quidē primari-
 is honorib. familiaris-
 simos,

ἐν μηδεμίᾳ πολυτελειῶν
 τῶν εὐθὺς ἀφανιζομέ-
 νων, ἀλλ' ἐν τῇ τοῖς προει-
 ρημένοις, καὶ τῶν κάλλε-
 τῶν κλημάτων, καὶ ταῖς
 τῶν φίλων εὐεργεσίαις.
 Τὰ γὰρ τοιαῦτα τῶν ἀ-
 ναλωμάτων αὐτῶν τέ-
 σοι παραμένει, καὶ τοῖς
 ἐπιγυνομένοις πλείονος
 ἀξιατῶν δεδαπανημέ-
 νων καταλείψεις. Τὰ
 περὶ τῶν θεῶν ποιεῖ
 μὲν, ὡς οἱ πρόγονοι κα-
 τέδειξαν. Ἦ γὰρ ἡ τῶν
 εἶναι θυμὰ κάλλιστον, καὶ
 θεραπεῖαν μεγίστην,
 εἶναι ὡς βέλτιστον, καὶ δι-
 καϊότατον σεαυτοῦ πα-
 ρέχης. Μᾶλλον γὰρ ἐλ-
 πὶς τῶν τοιούτων, ἢ τῶν
 ἱερεῖα πολλὰ καταβάλλ-
 ούσας, πράξειν τι πα-
 ρὰ τῶν θεῶν ἀγαθόν.
 Τίμα ταῖς μὲν ἀρχαῖς
 τῶν τιμῶν τῶν οἰκειολά-
 τιστος,

simos, sed verissimis benevolentissimos.

Custodiam firmissimam existima corporis esse amicorum

virtutem, et civium benevolentiam, et tuam prudentiam. Per enim

has et acquirere et conservare

regna maxime sane quis possit. Curam gerendam

privatorum, et existima sumptu facientes

de tuis sumere, et laborantes tua

facere. Omnia enim

inhabitanti urbem domestica bene regentium

sunt. Per omne tempus veritatem

sic appare honorans, ut fidedigniores sint tui

sermones, quam aliorum juramenta. Omnibus

qui-

τας, ταῖς δὲ ἀληθεστάταις τῆς εὐνοίας.

Φυλακὴν ἀσφαλεστάτην ἢ γὰρ τὸ σῶμα εἶναι,

τὴν τε τῶν φίλων ἀρετὴν, καὶ τὴν τῶν πολι-

τῶν εὐνοίαν, καὶ τὴν σαυτῆς φρόνησιν. διὰ γὰρ

τέτων καὶ κληῶναι, καὶ διασώζειν τὰς τυραννίδας

μάλιστα ἀντὶς δύναται. καὶ τῶν οἰκῶν τῶν ἰδιωτῶν,

καὶ νόμιζε τὰς δαπανωμένης ἀπὸ τῶν σῶν ἀναλίσκεν,

καὶ τῆς ἐργαζομένης τὰ σὺ πλείω ποιεῖν.

Ἄπαντα γὰρ τὰ τῶν οἰκῶν τῶν τὴν πόλιν, οἰκεία τῶν

καλῶς βασιλευόντων ἐσὶ. διὰ παντὸς τῆς

χρόνου τῆς ἀλήθειαν, ὅπως τῶ φάινε προσημῶν, ὡ-

σε πισοτέρως εἶναι τῆς σῆς λόγους, ἢ τῆς τῶν

ἄλλων ὅρκους. ἅπαντα

D 3

1158

quidem hospitibus tuis μέν τοῖς ξένοις ἀσφα-
 tam urbem praebe, λῆ τὴν πόλιν παρέχε,
 ἔσ' ad contractus legi- κ' πρὸς τὰ συμβόλαια
 timam. Plurimi autem νομιμον, περὶ πλείους
 fac advenien- δὲ ποιῶ τῶν ἀφικνε-
 tium, non tibi dona, μένων, μὴ τῶς σοὶ δω-
 adducentes, sed ρεῖς εἰσάγουσας, ἀλλὰ
 à te accipe- τῶς περὶ σε λαμβά-
 re petentes. Honorans νειν ἀξιῶσας. τιμῶν
 enim tales, ma- γὰρ τῶς τοιῶσδε, μάλ-
 gis apud alios bene λον ὡρᾶ τοῖς ἄλλοις
 audies. Timores e- ἐνδοκιμήσεις, τῶς φό-
 xime civi- βῶς ἐξαιρῶ τῶν πολι-
 bus, ἔσ' non velis terri- τῶν, κ' μὴ βέλῃ περι-
 bilis esse nihil injustè fa- δεῆς εἶναι τοῖς μηδὲν ἀ-
 cientibus. Ut enim δικῶν. ὅπως γὰρ αὐ-
 alios erga te τῶς ἄλλῶς πρὸς σε αὐ-
 disponas, ita ἔσ' tu τὸν διαθής, εἴω κ' σὺ
 erga illos affectῶ sis. πρὸς ἐκείνῶς ἔξεις.
 Fac quidem nihil cum i- ποῖεις μὲν μηδὲν μετ' ὀρ-
 ra, videre verò a- γῆς, δοκεῖ δὲ τοῖς ἄλ-
 liis, cum tibi tempus sit. λοις, ὅταν σοὶ καιρὸς ᾖ.
 Severus quidem appare, δεινὸς μὲν φαίνῃ τῶ
 nihil te latere μηδὲν οὐ λαμβάνειν τῶν
 factorum: Mansuetus γιγνομένων. πρᾶος δὲ
 vero pœnas mino- τῶ τὰς τιμωρίας ε-
 res faciendo λάτῃς ποιεῖσθαι τῶν
 peccantibus. Princi- ἀμαρτανόμων, ἀρχι-

palis velis non diffi- κὸς εἶναι θελε μὴ χα-
 cultate, neq; val- λεπότητι, μηδὲ τῷ σφό-
 de puniendo, sed ο- ὄρα κολάζειν, ἀλλὰ τῷ
 mnes superando πάντας ἢ τῶσδε τῆς
 tuâ mente, atq; putan- σῆς διανοίας, καὶ νομί-
 do de suâ salute ζειν ὑπὲρ τῆς ἐαυτῶν
 melius te con- σωτηρίας ἀμεινον σέ-
 sulere, Bel- συμβελέεσθαι. πο-
 licosus fias scien- λεμικὸς γίνεταῖς ἐπι-
 tiis ἔσ' appara- στήμας καὶ ταῖς ὄψα-
 tibus, pacificus verò σκευαῖς, εἰρηνικὸς δὲ
 nihil prater iu- τῷ μηδὲν ὄψα τὸ δι-
 stum possidendo, καιον πλεονεχθεῖν. ἔ-
 Sic te praebe urbes ἴως ὁμίλει τῶν πέλειω
 erga minores, quemad- πρὸς τὰς ἡτῆρας, ὡσπερ
 modum meliores erga ἀν τὰς κρείττερας πρὸς
 te ipsum expetiveris. Ri- σεαυτὸν ἀξιώσειας. Φι-
 xare non de omni- λονίκει μὴ περὶ ἀπάν-
 bus, sed de quibus τῶν, ἀλλὰ περὶ ὧν αὐ-
 imperanti tibi futurum κρηθήσαντι σοὶ μέλλει
 est conducere. Improbos συνόισειν. Φαύλας ἢ γὰρ
 existima non utilitate μὴ τὰς συμφερόντας
 succumbentes, sed cum ἡττωμένους, ἀλλὰ τὰς
 damno vincen- μετὰ βλάβης περὶ γινο-
 tes. Magnani- μένους. Μεγαλυφρο-
 mos esse existima non νας εἶναι νόμιζε μὴ τὰς
 majora assumentes, μείζω περὶ βαλὲ μένους,

54 ORAT. II. ISOC. AD NIC.

quã quæ possunt posside-
re, sed mediocria appe-
rentes, efficere
verò valentes, quibus
magis admovent. Imito-
re non maximum impe-
rium possidentes sed op-
timè presentis
utentes. Et existimas
perfectè beatum fo-
re, non si omnibus ho-
minibus cum timoribus
et periculis imperas;
sed si talis existens,
qualem decet, et faciens
tanquã in presenti me-
diocria desideres, et nul-
lig horum indigeas. Ami-
cos posside non omnes vo-
lentes, sed tuã natu-
ra dignos existentes, ne-
que cum quibus suavif-
simè tempus cõteras, sed
cum quibus optimè ur-
bem administres. Ex-
quisitas fac exploratio-
nes

ων οιοίτε εἰσὶ καλαχῆν,
ἀλλὰ μετρίων μὲν ἐφί-
εμένους, ἐξεργάζεσθαι
δὲ δυναμένους, οἷς ἂν ἐ-
πιχειρῶσι. Ζήλῃ μὴ
τὸς μεγίστην ἀρχὴν κλη-
σαμένους, ἀλλὰ τὸς ἀ-
ριστα τῆ παρῶσθι χρη-
σαμένους. Καὶ νόμιζε
τελείως εὐδαιμονή-
σειν, εἴη εἰς ἀπάντων
ἀνθρώπων μετὰ φόβων
καὶ κινδύνων ἀρχῆς,
ἀλλ' εἰς τοιοῦτος ὢν, οἷον
χρῆ, ἢ πρᾶτων, ὡσπερ
ἐν τῷ παρόντι μετρίων
ἐπιθυμῆς, καὶ μηδενοῦς
τῶν ἀπορίας. Φίλους
κλῶ μὴ πάντας τὸς βυ-
λομένους, ἀλλὰ τὸς τῆς
σῆς φύσεως ἀξίους ὄν-
τας, μηδὲ μεθ' ὧν ἡδιστα
συνδιατρέψεις, ἀλλὰ
μεθ' ὧν ἀριστα τὴν πό-
λιν διοικήσεις. ἀκρι-
βεῖς ποιᾶ τὰς δοκιμα-
σίας

res presentium sci-
 ens, quod omnes non
 tibi appropinquantes,
 similens te utentibus
 arbitrantur. Tales pre-
 ficenegotijs non per te
 factis, tanquam ipse
 culpas habiturus (eorū)
 qua illi faciant. Fideles
 existima nō omne, quod
 dicis vel facis
 laudantes, sed
 peccata re-
 prebidentes. Da di-
 cendi liberta-
 tem benè sapientib. ut de
 quib. dubitos, habeas unā
 exquirentes. Discerne ἔ-
 artificiosè assentan-
 tes, ἔ- cū benevolentia
 servientes, ne
 plus mali bonis
 habeant. Audi
 sermones de
 invicem, ἔ- tenta
 cognoscere simul dicen-
 tes

σίας τῶν συνόντων, εἰ-
 δὼς, ὅτι πάντες, οἱ μὴ
 σοὶ πλησιάζοντες, ὁ-
 μοιόν σε τοῖς χρωμένοις
 νομίζουσι. τοιαύτας ἐφί-
 σθη τοῖς μὴ διὰ σὲ γι-
 νομένοις, ὡς αὐτὸς τὰς
 αἰτίας ἔξων, ὧν ἀνέκει-
 νοι πράξουσιν. Πιστὸς
 ἦ γὰρ, μὴ τὸς πᾶν, ὅτι
 ἀν λέγῃς ἢ ποιῇς ἐπι-
 ἀμνήσας, ἀλλὰ τὸς
 τοῖς ἀμαρτανόμενοις ἐ-
 πιμύοντας. δίδε παρ-
 ῤησίαν τοῖς οὐ φρονη-
 σιν, ἵνα περὶ ὧν ἀν ἀμ-
 φιγνοῆς, ἔχῃς τὸς συν-
 δοκιμάσσοντας. Διόρα καὶ
 τὸς τέχνη κολακέυον-
 τας, καὶ τὸς μετ' εὐνοίας
 θεραπεύοντας, ἵνα μὴ
 πλέον οἱ πονηροὶ τῶν
 χρηστῶν ἔχωσιν. ἀκρο-
 τὸς λόγους, τὸς περὶ
 ἀλλήλων, καὶ πειρώ γνω-
 ρίζειν ἅμα τὸς λέγον-
 τας

D S τας

56 ORAT. II. ISOC. AD NIC.

res, quales es qui sint, τας, ὅποιοι καὶ τινες εἰσὶν,
 es de quibus dicant, καὶ περὶ ὧν ἂν λέγωσι.
 Iisdem puni pœ- ταῖς αὐταῖς κόλαζε-
 nis falso ζημίαις τὰς ψευδῶς
 calumniantes, quibus διαβάλλοντες, ἅσπερ
 sanè delinquen- ἂν τὰς ἐξαμαρτάνον-
 tes. Impera tibi τας, ἄρχε σεαυτῷ
 nihil minus, quàm etiam μηδὲν ἤττον, ἢ καὶ τῶν
 aliis; es hoc existima ἄλλων, καὶ τῶν ἡγεσθαι βα-
 Rege dignissimū, si nul- σιλικώτατον, εἰάν μηδε-
 li servieris volupta- μιᾶ δολέουης τῶν ἡδο-
 tum, sed imperes affe- νῶν, ἀλλὰ κρατῆς τῶν
 ctibus magis ἐπιθυμιῶν μάλλον, ἢ
 quàm civibus. Nullam τῶν πολιτῶν. μηδεμίαν
 societatem temerè susci- συνουσίαν εἰκῆ προσδέ-
 pe, neq; absq; ratione, sed χε, μήδ' ἀλογίως ἀλλ'
 in eiusmodi conversa- ἐπ' ἐκείναις ταῖς διατρι-
 tionibus assuefac te ipsum βαῖς ἐθίζε σεαυτὸν
 gaudere, ex quibus ipso χαίρειν, ἐξ ὧν αὐτὸς τὲ
 addas, es aliis me- ἐπιδώσεις, καὶ τοῖς ἄλ-
 lior esse videas- λοῖς βελτίων εἶναι δο-
 ris. Non appare ambi- ξῆς. μήφαινε φιλοτι-
 tiosius in μύμενος ἐπὶ τοῖς τοιξ-
 iis, que es malis perfi- τοῖς, ἀ καὶ τοῖς κακοῖς δι-
 cere possibile ἀπράξασθαι δυνατόν ε-
 est, σιν,

est, sed in virtute valde
 sapiens, cuius nulla pars
 improbis inest.
 Existima bonorum ve-
 rissimos esse, non
 in publico cum timore
 factos, sed quando ipsi
 apud se existentes,
 magis tuam mentem,
 quam fortunam admirē-
 tur. Late quidem si quan-
 doque tibi acciderit
 improbis gaudere. De-
 monstra vero maximis
 studens. Non quidem
 alios postula modestē
 vivere, reges vero in-
 ordinate: Sed tuam
 Temperantiam exem-
 plum aliis con-
 stitute, cognoscens, quod
 civitatis totius
 mos assimilatur
 principibus. Signum
 sic tibi bene im-

σιν, ἀλλ' ἐπ' ἀρετῇ μέγα
 Φρονῶν, ἧς ἔθεν μέρος
 τοῖς πονηροῖς μέτεσι.
 νόμιζεῖν ἡμῶν ἀλη-
 θεστάτας εἶαι, μὴ τὰς
 ἐν τῷ Φανεροῦ μετὰ δεῖς
 γινόμενας, ἀλλ' ὅταν
 αὐτοὶ, παρ' αὐτοῖς ὄντες,
 μάλλον σὺ τὴν γνώμην
 ἢ τὴν τύχην θαυμάζω-
 σιν. λάνθανε μὲν, εἰ ἐ-
 πὶ τῷ σοὶ συμβῆ τῶν
 Φαύλων χαίρειν. ἐνδεί-
 κνυσο δὲ περὶ τὰ μέγιστα
 σπυδαζων. μὴ τὰς μὲν
 ἄλλας ἀξίαι κοσμοῦ
 ζῆν, τὰς δὲ βασιλέας
 ἀλάκως: ἀλλὰ τὴν σε
 αὐτῷ σωφροσύνην πα-
 ράδειγμα τοῖς ἄλλοις
 καθίστη, γνώσκων, οἷον
 τὸ τῆς πόλεως ὅλης ἦ-
 θος ὁμοῖσθαι τοῖς
 ἀρχαῖς. σημεῖον
 εἶναι σοὶ τὸ
 βασι-

58 ORAT. II, ISOC. AD NIC.

imperandi, si βασιλεύειν, εἰν ἴδης
 subditos vides δι- ἀρχομένους ὄρας εὐ-
 tiores ἔσῃ sapien- πορωτέρους ἢ σωφρο-
 tiores factos. νεστέρας γινομένους διὰ
 per tuam curam. τὴν σὴν ἐπιμέλειαν.
 Majoris fac Περὶ πλείονος ποιῶ
 gloriae bonam, quàm δόξαν καλὴν, ἢ πλεον
 divitias magnas liberis του μέγαν ἴοις παισὶ
 relinquere: He enim καλαλιπεῖν. Ὁ μὲν γὰρ
 mortales, illa verò im- θνηλός, ἡ δὲ ἀθάνατος,
 mortalis, ἔσῃ gloriā quidὲ ἢ δόξη μὲν χεῖματα
 opes acquiri possunt, glo- κτητὰ, δόξα δὲ χεῖμασ
 ria verò pecuniā nō vena των ἐκ ὠνήτη. Καὶ τὰ
 lis. Et haec quidὲ impro- μὲν τοῖς Φάυλοις περ
 bis contingit, illam verò ραγίνεται, τὴν δὲ ἔχ
 nō possunt, nisi prestan- οῖόντες, ἀλλ' ἢ διενεγ
 tes, acquirere. κότες κλήσαθαι.
 Splendidus quidὲ vesti- τρύφα μὲν ταῖς ἐσθῆ
 bus ἔσῃ circa corpus σι ἢ τοῖς περὶ τὸ σῶμα
 munditiis, continens κόσμοις, καρτέρει δὲ,
 sis verò, ut deceat Reges οἷς χεῖ τῆς βασιλέας
 in aliis studiis, ἢν τοῖς ἄλλοις ἐπιτη
 ut quidem viden- δεύμασιν, ἵνα οἱ μὲν ὀ
 tes per vultum, δι- ρῶντες διὰ τὴν ὄψιν, αἰ
 gnium te imperio esse ξιόν σε τῆς ἀρχῆς εἰνα
 existiment, familia- νομίζωσιν, οἱ δὲ συνόν
 res

τες

res verò propter animæ
robur eandem cum il-
lis sententiam habeant.
considera sermones
semper tuos ἔσ
opera, ut in quàm pau-
cissimâ pecca-
ta incidas. Opti-
mum quidem punctum
temporis attinge-
re. Quoniã verò diffi-
culter disci possunt,
deficere velis ἔσ nõ plus
iustò facere. Mediocri-
tates. n. magis in defe-
ctibus, quàm abundan-
tiis valent. Urbanus
esse censa, ἔσ gravis,
hoc enim tyrann-
nidi convenit, illud verò
ad familiaritates
quadrat. Difficili-
tatum autem hoc omnium
est negotium. In-
venies enim quàm plu-
rimū graviter se habent-
tes

τες διὰ τὴν τῆς ψυχῆς
ῥώμην τὴν αὐτὴν ἐκεί-
νοις γνώμην ἔχουσι. ἔ-
πισκοπεῖ τὰς λόγους
ἄει τὰς σαυτῆ καὶ τὰς
πράξεις, ἵνα ὡς ἐλα-
χίστοις τοῖς ἀμαρτήμα-
σι περιπίπῃς. Κρά-
τιστον μὲν τῆς ἀκμῆς
τῶν καρῶν τυγχά-
νειν. ἔπειθὲ δὲ δυσκα-
ταμαθῆτως ἔχουσι, ἐλο-
λείπειν ἀρῶ καὶ μὴ πλε-
ονάζειν, αἱ γὰρ μετριό-
τητες μᾶλλον ἐν ταῖς
ἐνδείαις ἢ ταῖς ὑπερ-
βολαῖς ἰχθύουσι. αἵ εἶος
εἶναι πειρῶ καὶ σεμ-
νός, τὸ μὲν γὰρ τυραν-
νίδει πρέπει, τὸ δὲ
πρὸς τὰς συνουσίας
ἀρμότῃ. Χαλεπώτα-
τόν δὲ τῶτο πάντων
ἐστὶ πραγμάτων. ἐυ-
ρήσεις γὰρ ὡς ἐπιπο-
λὺ τὰς μὲν σεμνυνομέ-
τες

res frigidos existētes, sed vras ψυχρὰς ὄντας, τὰς
 volentes urbanos δε βεβλόμενους ἀσείους
 esse, humiles appa- εἶναι, ταπεινὸς φαινο-
 rentes. Decet verò uti μένους. δεῖ δὲ χρῆσθαι
 quidem utrisq; bis μὲν ἀμφοτέραις ταῖς
 speciēbus, calamiti- ιδέαις ταύταις, τὴν δὲ
 tatem verò utrisque συμφορὰν τὴν ἐκατέ-
 adherentem fu- ραῖς περιστάσων δια-
 gere. Quod accuratè φεύγειν. ὅτι ἀν ἀκρι-
 scire vis (eorum) βῶς εἰδέναι βέλαι ὧν
 qua scire conve- ἐπίστασθαι περιστήκει
 nit Reges, experien- τὰς βασιλέας, ἐμπει-
 tiā aggredere ἔς philoso- ρία μέτιθι, καὶ φιλοσο-
 phia. Nam Philo- φία. τὸ μὲν γὰρ φι-
 losophari vias tibi mon- λοσοφεῖν τὰς ὁδὸς σοὶ
 strabit. Sed in δείξει. τὸ δὲ ἐπ' αὐτῶν
 ipsis operibus exerceri τῶν ἔργων γυμνάζεσθαι
 posse te uti re- δύνασθαι σε χρῆσθαι
 bus faci- τοῖς πράγμασι ποιῆ-
 et. Considera fa- σει. θεώρει τὰ γινό-
 cta ἔς acciden- μενα καὶ τὰ συμπίπτον-
 tia ἔς idiotis τα, καὶ ταῖς ἰδιώταις
 ἔς tyrannis. Si καὶ τοῖς τυράννοις. ἔάν
 enim praeiterita recorda- γὰρ τὰ παρεληλυθότα
 tus fueris, melius μνημονεύοις, ἀμεινον
 ἔς de futuris καὶ περὶ τῶν μελλόντων
 con- βῶ.

consules. Turpe existi- βελέυση. δεινὸν ἢ γὰρ
 ma quidem Idiotarum τῶν μὲν ἰδιωτῶν ἐθέλει
 velle aliquot mori, ut ἰναὸς ἀποθνήσκειν, ἵνα
 mortui laudetur, νεκρῶν ἐπαινε-
 tur, veterum Reges θῶσι, τὰς δὲ βασιλέας
 non suscipere μὴ γολυμῶν χρῆσθαι
 uti studiis βι- τοῖς ἐπιηδέυμασι τὰ-
 sce, ex quibus viventes τοῖς ἐξ ὧν ζῶντες εὐδο-
 benè audiunt. Velis i- κιμήσῃσι. βέλτεράς
 imagines virtutis monu- εἰκόνας τῆς ἀρετῆς ὑ-
 mentium potius, quàm πόμνημα μᾶλλον, ἢ τῆ
 corporis relinquere. σῶμαλος καλαλιπεῖν.
 Maximè quidem tenta μαλίστ' ἀ μὲν πειρῶ τὴν
 securitatem tibi ipsi εἰ ἀσφάλειαν σεαυτῷ καὶ
 urbi custodi- τῇ πόλει διαφυλάτ-
 re, si verò coactus fue- τειν, ἢν δὲ ἀναγκασθῆς
 ris periclitari, velis bene κινδυνεύειν, αἰρῆ κα-
 mori potius, quàm vive- λῶς τεθάναι μᾶλλον,
 re turpiter. In omni- ἢ ζῆν αἰχρῶς. ἐν ἀπι-
 bus operibus memento σι τοῖς ἔργοις μὲ μνησθῆ
 regni, εἰ τῆς βασιλείας καὶ
 cura, ut nihil in- Φρονίσιζε, ὅπως κηδέν
 dignum honore ἀνάξιον τῆς τιμῆς ταύ-
 hoc facias. Non despi- της ποιήσεις. μὴ τῶν
 cias tuam naturam si- ἰδης τὴν σεαυτῆ Οὐσιν
 mel omnem dissolutam, ἀμα πᾶσαν διαλύθ' εἶπαι,
 sed ἀλλ'

sed quoniã mortale cor-
 pus consecutus es, im-
 mortalem verò animã,
 tenta anime immorta-
 lem memoriam relin-
 quere. Meditare de
 bonis studiis dicere,
 ut asue-
 fias familia di-
 ctis sapere. Quae
 verò tibi consideranti
 apparent optima,
 haec operibus per-
 fice. Quorum gloriam a-
 mularis, imitare ope-
 ra. Quae liberis
 tuis consule-
 res, his ipse
 immanere dignũ puta.
 Uttere dictis, aut quare
 meliora his. Sapientes
 existima, non exquisitè
 de parvis contendentes,
 sed bene
 de maximis dicen-
 tes,
 neque
 qui-

ἀλλ' ἐπειδὴ θνητῶ σώ-
 ματος ἔτυχες, ἀθά-
 νάτῃ δὲ ψυχῆς, πει-
 ρῶ τῆς ψυχῆς ἀθά-
 νατου μνήμην καταλι-
 πεῖν. Μελέτα περὶ
 καλῶν ἐπιτηδευμά-
 των λέγειν, ἵνα συνε-
 θισθῆς ὁμοίᾳ τοῖς εἰ-
 ρημένοις φρονεῖν. ἀδ' ἂν
 σοι λογιζομένῳ φαίνηται
 βέλτιστα, ταῦτα τοῖς ἔργοις ἐπιθέ-
 λει. ὧν τὰς δόξας ζή-
 λοῖς, μιμῶ τὰς πρά-
 ξεις. ἀλοῖς πασι τοῖς
 ἑαυτῶ ἂν συμβαλέου-
 σιας, ἴστοις αὐτὸς
 ἐμμένειν ἀξίᾳ. πρῶ-
 τοῖς εἰρημένοις ἢ ζήλει
 βελτίω ἴστων. σοφῶς
 νόμιζε, μὴ τὰς ἀκρι-
 βῶς περὶ μικρῶν ἐρί-
 ζοντας, ἀλλὰ τὰς εὖ
 περὶ τῶν μεγίστων λέ-
 γοντας. μηδὲ τὰς τοῖς
 μέν

quidem aliis felicitatem promittentes, ipsos verò in multis angustiis existentes, sed mediocria quidem de se dicentes, conversari autē cum negotiis, et hominibus valentes, et non perturbatos in vite mutationibus, sed benè et mediocriter et calamitates et bonas fortunas ferre scientes. Et ne mirare, si multa dictorum sunt, quæ et tu cognoscis, neque enim me hoc latuit, sed sci- vi, quòd tot existenti- bus multitudi- ne, et idiotis, et imperatoribus alii quidē aliquid horū dixerūt, alii v. audiverūt, alii verò alios facientes viderunt.

μὲν ἀλλοῖς εὐδαιμό- νιας ὑπισχνόμενοι, αὐ- τὰς δὲ ἐν πολλαῖς ἀπο- ρήταις ὄντας, ἀλλὰ τὰς μέτρια μὲν περὶ αὐτῶν λεγούσας, ὁμιλεῖν δὲ καὶ τοῖς πράγμασι, καὶ τοῖς ἀνθρώποις δυναμένους καὶ μὴ διατρετατομένους ἐν ταῖς τὰ βίῃ μεταβο- λαῖς, ἀλλὰ καλῶς καὶ μετρίως καὶ τὰς συμ- φορὰς καὶ τὰς εὐτυχί- ας φέρειν ἐπισυμέ- νους, καὶ μὴ θαύμα- ζε, εἰ πολλὰ τῶν εἰρη- μένων ἐστίν, ἃ καὶ σὺ γι- νώσκεις, ἔθες γὰρ ἐμέ- τῃσι διέλαθεν, ἀλλ' ἡ- πισύμην, οὐ τοσοῦτων ὄντων τὸ πλῆθος, καὶ τῶν ἰδιωτῶν, καὶ τῶν ἀρχόντων, οἱ μὲν ἢ τῶ- των εἰρήκασιν, οἱ δὲ ἀκηκόασιν, οἱ δὲ ἐλέγους ποιῶντας ἐωράκασιν.

Sin-

E

ἐνια

Singula verò ipsi exi- *ἐνια δὲ αὐτοῖς τυχεῖα*
 sunt *ἐκτείνοντες*, *ἔπιησένουτες*.
 Sed non in oratio- *ἀλλὰ γὰρ ἔκ ἐν τοῖς*
 nibus *deceet* *de* *λόγοις*, *χερὶ τοῖς ᾧ*
studii *quære-* *τῶν ἐπιησένουτων*
re *novitates*, *ζητεῖν τὰς καινότητας*
in quibus neq; absurdum, *ἐν οἷς ἔτε ᾧ παράλογον,*
neq; incredibile, neq; ex- *ἔτε ἀπίστον, ἔτε ἔξω*
tra putata *quicquam* *τῶν κριζόμενων,*
est invenire, *sed* *εὐδὲν ἐστὶν εὐρεῖν, ἀλλ'*
putare *hunc* *esse* *ηγείσθαι τὸν εἶνα*
gratiosissimum, *qui* *χαριέστατον, ὅς ἂν τῶν*
dispersorum in alio- *διεσπασμένων ἐν ταῖς*
rum *mentibus* *τῶν ἀλλῶν διανοίαις*
colligere *plurima* *ἀθροῖσαι τὰ πλεῖστα*
possit, *ἔ* *dicere* *δυνήθη, καὶ φράσαι*
optima *de* *ipsis.* *κάλλιστα ᾧ αὐτῶν.*
 Postquam ἔ hoc mihi *ἐπεὶ καὶ ἐμοὶ ᾧ*
 manifestū erat, quod cō- *δηλον ἦν, ὅτι τὰ συμ-*
 sulentia ἔ προ- *βλέουσα καὶ τῶν*
 matum, ἔ seri *ποιημάτων καὶ τῶν*
 ptorum *utilis* *συμγραμμάτων χερ-*
 sima *quidem* *ο-* *σμήματα μὲν ἀπαν-*
 mnes existimant. non v. *τες νομίζουσιν, καὶ μὴν*
 suadissimè ipsa audi- *ἠδιστα γὰρ αὐτῶν ἀκέρ-*
 unt, *sed* *hoc pa-* *σιν, ἀλλὰ πούτῳ πε-*
τιν- *πον-*

tiuntur ,	quod	πόνθασιν , ὅπερ πρὸς
adhortantes.	Etenim	τὰς νεθελένας. ἢ γὰρ
illos laudant	quidem	ἐκείνης ἐπαινεῖσι μὲν
omnes :	appropinquare	ἀπαιτεῖσι πλησιάζειν
verò nolunt ,	sed	δὲ δὲ βέλονται , ἀλλὰ
magis eligunt a-		μᾶλλον αἰεθῆναι συν
desse	peccan-	εἶναι τοῖς ἐξαμμελέα-
tibus ,	sed non debur-	νεσιν , ἀλλ' ἔ τοῖς ἀπο-
tantibus.	Signum verò	τερείπασσι. Σημεῖον δ'
aliquis	faceret	αὐτῆς ποιήσασθαι τὴν
Hesiodi Ἐ Theognidis Ἐ		Ἡσιόδου καὶ θεογνίδος καὶ
Pbocylidis	po. sin.	Φωκυλίδος ποίησιν.
Eetnim	hos dicunt	καὶ γὰρ τέτρες φάσι
quide optimos Cōsiliarios		μὲν αἰεῖσας συμβέλλας
fuisse	vita	γεγενῆσθαι τῆ βίῃ
hominum.	Hæc	τῶν ἀνθρώπων. τῆς
verò dicentes malunt		δὲ λέγουσιν αἰεθῆναι
conversari	mutuis	συνδ' αἰεθῆναι τῶν ἀλ-
insipientis	potius ,	λήλων ἀνοίας μᾶλλον ,
quàm illorum præce-		ἢ τῶν ἐκείνων ὑπεθή-
ptis. Insuper verò si quis		κούς. εἰ δ' εἰ τις
eligeret ,	Ἐ præ-	εὐλξαιε , καὶ τῶν πρὸς
cellentium	poëtarum	εχούτων ποιητῶν τὰς
dictas	senten-	καλεσμένας γνώ-
tias ,	in quibus illi	μας , ἐρ' αἰεθῆναι
maximè	studuerunt ,	μάλιστα ἐσπέσασθαι.
	Simi-	Ε 2 ὁμοίως

66 ORAT. II. ISOC. AD NIC.

Similiter ἔσ' erga has di- ὁμοίως ἀν' ἢ πρὸς ταύ-
 spositi sunt. Libentius τας διαλεθεῖεν. ἡδίον
 enim Comediam γὰρ ἀν' κωμωδίας τῆς
 pessimam, quam ex ita Φαυλολαΐης, ἢ τῶν ἔτω
 artificiosè factis τεχνικῶς πεποιημένων
 audirent. Et quid decet ἀκρίσειεν. καὶ ἡ δὲ
 secundū unūquodq; diu ἔτε καθ' ἑν' ἕκαστον λέγοντα
 conterere. Omnino enim διαλεῖβεν; ὅπως γὰρ
 si velimus videre εἰ θέλομεν σκοπεῖν
 naturas hominum, τὰς φύσεις τῶν ἀν-
 minum, inveniemus θρώπων, εὐρήσομεν τὰς
 multos eorum, neq; ci- πόλλας αὐτῶν, εἶδε τῶν
 borum gaudentes sa- σιλίων χαίροντας τοῖς
 luberrimis, neque stu- ὑγιεινολαΐοις, ἔτε τῶν
 diorum optimis, neque ἐπιτηδεύματων τοῖς
 gociorum praestantissi- καλλιῶσις, ἔτε τῶν
 mis, neque doctrina- πραγμάτων τοῖς βελλί-
 rum utilissimi, ἔτε τῶν μαθημά-
 tis, sed omnino τῶν τοῖς ὠφελιμοτά-
 contrarias conducen- τοῖς, ἀλλὰ πάντ' ἀπαισι
 ti voluptates habentes ἐναλίαις τῶ συμφεροῦ-
 ἔσ' apparentes. Tole- ἡ τὰς ἡδονὰς ἐχούσας
 rantes esse ἔσ' α- καὶ δοκῶσας. καλεῖ-
 mantes laboris δε- ρικῶς εἶναι καὶ φι-
 cētū aliquid nō facientes. λοπόνους τὰς τῶν δε-
 Quae ὄνων ἢ μὴ ποιείσας.
 ὥστε

Quare quomodo quis ta- ὡσε πῶς ἀν τις τοῖς τοι-
 libus aut adhortans, aut ἔλοις ἢ ᾠδαινῶν, ἢ δι-
 docens, aut acile quid δάσκων, ἢ χρησιμόντι
 dicēs placuerit, qui pra- λέγων ἀρέσειν; οἱ πρὸς
 ter dictos sermones τοῖς εἰρημένοις λόγοις
 invident quidem pru- φθονῶσι μὲν τοῖς εὐ-
 dentibus. Simplices verò φρονῶσιν. ἀπλῆς δὲ
 arbitrantur mentem nō ἠγᾶνται τὰς νῦν ἔκ-
 habentes, ita verò veri- ἐχούσας, ἔλω δὲ τὰς ἀ-
 tates negotio- ληθείας τῶν πραγμά-
 rum fugiunt, ut neque των φεύγουσιν, ὡσε ἔδὲ
 sua ipsorum nō- τὰ σφέτερ αὐτῶν ἴσα-
 rint, sed contristantur σιν, ἀλλὰ λυπᾶνται
 quidem de propriis ra- μὲν πρὸς τῶν ἰδίων λο-
 tiocinantes gaudet verò γιζόμενοι, χαίρουσι δὲ
 de alienis di- πρὸς τῶν ἀλλοθρίων δια-
 scurrentes. Vellent λεγόμενοι. βέλονται
 verò corpore malè δὲ ἀν τῷ σώματι κακο-
 pati magis, quàm a- παθῆσαι μάλλον, ἢ τῆ
 nimâ laborare, ἔ ψυχῆ πονῆσαι, καὶ
 providere de aliquo σκέψασθαι πρὸς τινὸς
 necessariorum. Inveniat τῶν ἀναγκαίων. εὐροί
 autem quis ipsos in quidὲ δ' ἀν τις αὐτῶν ἐν μὲν
 tum invicem familia- ταῖς πρὸς ἀλλήλους
 ritatibus convitiantes, συνστάσις λοιδορῶντας,
 aut convitiis affectos. ἢ λοιδορῶμεντας.

58 ORAT. II. ISOC. AD NIC.

In verò solitudinibus nō
 consulentes sed o-
 rantes. Dico verò hac
 non de omnibus,
 sed de reis
 dictorum existentibus.
 Illud igitur apertum,
 quod decet volen-
 tes, aut facere, aut scri-
 bere quid gratiosum
 valgo, non uti-
 lissimos sermonum
 querere, sed fabu-
 losissimos. Audientes
 quidem igitur hac
 gaudēt, cōsiderātes verò
 certamina
 pugnas contristantur,
 propterea Ἔ Homeri
 poësin, Ἐ primò in ve-
 nientes Tragediam
 dignum admirari, quòd
 considerantes κατι-
 nam hominum, τῶν
 utrisque fort-
 mis istis sunt
 nisi ad poësin. σαυλοπρεῖς τὴν ποιησιν.

ἐν δὲ ταῖς ἐρημίαις ἔ-
 βλεπομένους ἀλλ' εὐ-
 χομένους. λέγω δὲ ταύ-
 ται ἔκαστὰ πάντων, ἀλ-
 λά κατὰ τῶν ἐνόχων
 τοῖς εἰρημένοις ὄντων.
 ἔκεινο δὲ εἴδη φανεροῖς,
 ὅτι δεῖ τῆς βλεπέ-
 νους, ἢ ποιεῖν ἢ γραφεῖν
 τι κεχαρισμένον τοῖς
 πολλοῖς, μὴ τῆς ὠφέ-
 λιμοῦσός τῶν λόγων
 ζητεῖν, ἀλλὰ τῆς μυ-
 θωδότητος. ἀκρόους
 μὲν γὰρ τῶν τοιούτων,
 χαίροντες, θεωροῦντες δὲ
 τῆς ἀγῶνας καὶ τὰς
 ἀμίλλας ἀχθούσας.
 διὸ καὶ τὴν Ὀμήρου
 ποιησιν καὶ τῆς πρώτης
 εὐρόντας τραγῳδίαν
 ἀξίον θαυμάζειν, ὅτι
 καλοῦσας τὴν φύσιν
 τῶν ἀνθρώπων,
 ἀμφοτέραις ταῖς ιδέ-
 αῖς ταύταις κατεχρή-
 σαυλοπρεῖς τὴν ποιησιν.

Hic etenim certamina,	ὁμὲν γὰρ τὰς ἀγῶνας,
ἔβηλα	καὶ τὰς πολέμους τῶν
deorum fabulatus	ἡμῶν ἐμυθολόγη-
est, illi vero fabulas ad	σεν, οἱ δὲ τὰς μύθους εἰς
certamina ἔβηλα	ἀγῶνας καὶ πράξεις
constituerunt, ut non so-	κατήσθησαν, ὥστε μὴ μόνον
lum auditores nobis sed	ἀκροῦσθαι ἡμῶν, ἀλλὰ
ἔβηλα	καὶ θεῶν γὰρ ἡδομαι.
spectatores fuerint.	τοιαύτων δὲ ἐν Ἰσραὴλ γινώσκοντων
Talibus igitur exem-	ἡμῶν ὑπαρχόντων,
plis existentibus	δέδεικται τοῖς ἐπιθυ-
receptum est volentibus	μοῖσι τὰς ἀκροῦσθαι
auditoribus	ψυχαγωγεῖν, ὅτι τὰ
oblectare, quod ab	μὲν νυθεῖν καὶ σιμ-
adhortando ἔβηλα	βλεῦσαι ἀφελέου,
consulendo abstinendum,	ἐκεῖνα δὲ γρατῆρον καὶ
illa vero scribenda ἔβηλα	λεκῆρον, οἱς ὁρῶσι τὰς
dicenda, quibus vident	ὄχλους χαίροντας τοῦ
populos gaudentes. Hac	ἴσθαι δὲ διήλθον, ἡγέμε-
vero exposui arbitra-	νός σε θεῖν ἕχεν τῶν
rius te decere non unum	πολλῶν, ἀλλὰ πολλῶν
multorum, sed multorum	ὄντα τύραννον, μὴ τὴν
existentem tyrannum, non	αὐτὴν γνάμην ἔχειν
eandem sententiam habere	τοῖς ἄλλοις, μηδὲ τὰ
eam alius, neque	σπυδαία τῶν περὶ μα-
bonesta negoti-	ταν, μηδὲ τὰς εὐφρο-
as, neque prudent-	νίας τῶν ἀνθρώπων.
es	

70 ORAT. II. ISOC. AD NIC.

voluptatibus	judica-	ταῖς ἡδοναῖς ἀνακρί-
re.	Sed in actioni-	νειν. ἀλλ' ἐπὶ τῶν πρᾶ-
bus	utilibus	ἰψος
probare.	Præfer-	ξέων τῶν χρησίμων αὐ-
tim quia de exer-	τὴς δοκιμάζειν. ἀλλω-	
citiis	anime	τε ἐπειδὴ περὶ τῶν γυ-
dubitant	cir-	μνασίων τῶν τῆς ψυχῆς
ca philosophiam con-	αμφισβητήσιν οἱ περὶ	
terentes, Et dicunt, hi	τὴν φιλοσοφίαν δια-	
quidem per contentiosos	τρίβουλας, ἢ φασίν, οἱ	
sermone, illi verò per po-	μὲν διὰ τῶν ἐριστικῶν	
liticos, alii verò per alios	λόγων, οἱ δὲ διὰ τῶν πο-	
quosdam sapientiores	λιτικῶν, οἱ δὲ δι' ἄλλων	
futuros esse ipsis ap-	τινῶν φρονιμωτέρας ἐ-	
propinquantes Hoc verò	σεῖσθαι τοῖς αὐτοῖς πλη-	
omnes confitentur, quòd	σιάζουλας. ἐκείνο δὲ	
decet benè insti-	πάντες ὁμολογήσων, οἱ	
tutum ex singulò hóc-	δεῖ τὸν καλῶς πεπει-	
ce fieri consu-	δευμένον ἐξ ἐκάσθ τῶ	
lere	των γενέσθαι συμβε-	
Decet igitur remitten-	λέυσθαι δυνάμενον.	
tem	χρῆ τὸν ἄφεμενον	
Et ad constitutum	τῶν ἀμφισβητημένων,	
venientem, sumere ipso	ἐπὶ τὸ ὁμολογούμενον	
ram argumentum, Et	ἐλθόντα, λαμβάνειν	
maximè quidem in	αὐτῶν τὸν ἔλεγχον, ἢ	
tem-	μάλιστα μὲν ἐπὶ τῶν	
	καί	

temporibus considerare καιρῶν θεωρεῖν τὰς
 consulentes, si verò συμβουλευσας, εἰ δὲ
 non universaliter de μὴ τὰς καθόλου τῶν
 rebus dicentes, πραγμάτων λέγουσας,
 ἔστιν nihil agnoscentes καὶ τὰς μηδὲν γινώσκον-
 tes decentium impro- τας τῶν δεόντων ἀποδο-
 bare. Manifestum enim, κινεῖται, δῆλον γάρ,
 quod nihil existens si- ὡς ὁ μηδὲν ὦν αὐτῷ
 bi ipsi utilis, neque alium χρήσιμος, εἰδ' ἂν ἄλλον
 sapientem faciat. Φρόνιμον ποιήσεται.
 Mentē verò habentes, ἔστιν τὰς δὲ νῦν ἔχουσας καὶ
 valentes videre plus δυναμένους ὁρᾶν πλεον
 aliquid aliis, magni τι τῶν ἄλλων, ὡς πολ-
 facito ἔστιν bonora, λῆ ποιῶ, καὶ θεράπευε,
 cognoscens, quod consi- γινώσκων, ὅτι σύμβου-
 liarius bonus utilis- λος ἀγαθὸς χρησιμώ-
 simū ἔστιν τυραννο dignis- ταιον καὶ τυραννικώτα-
 simum omniū possessionū τον ἀπάντων κλημάτων
 est. Existima verò bos εἶναι. ἢ γὰρ δὲ τῶν σοὶ
 tibi maximum facturos μεγίστην ποιήσεται τὴν
 regnum, qui men- βασιλείαν, οἷονες ἂν
 ti τῆς τὴν διάνοιαν τὴν σὴν
 plurimum prodesse pos- πλεῖστα ὠφελήσεται δυ-
 sunt. Ego quidem νηθῶσιν. ἐγὼ μὲν ἔν
 que cognosco, admo- ἅτε γινώσκω, παρήνε-
 nui, ἔστιν honoro te his, σα, καὶ τιμῶ σε τῶν τοις,
 qui- Εἰς οἷς

ORAT. II. ISOC. AD NIC.

quibus existo	va-	οἷς τυγχάνω
lona.	velis	vos.
alios,	quod dixi	ἀλλῃς, ὅπερ εἶπον ἄρ-
cipiens,	non con-	χόμενος, μὴ τὰς εἰθι-
sueta adducere	tibi do-	σμένας ἄγειν σοὶ δω-
na,	que vos	ρεῖας, ἃς ὑμεῖς πολὺ
pluris	emitis	πλείονος ἀγοράζειτε
à	dantibus,	ἢ τῶν διδόντων,
quam à	vendentibus,	ἢ τῶν πωλούντων,
sed talia,	quibus	ἀλλὰ τοιαύτας, αἷς
si	valdè	ἔαν σφόδρα χεῖρη
est	nullum	ἢ μηδεμίαν ἡμέραν
remiseris,	non conte-	δαλίπης, ἢ κατὰ τοί-
res,	sed majora	ψεις, ἀλλὰ μείζους ἢ
digniora	existen-	πλείονος ἀξίας ἔσται
ria	ipsa	αὐτὰς ποιή-
	facies.	σεις.

NICO

N I C O N I K O

CLES, SEU CONSULTATORIA ΚΛΗΣ, Η ΣΤΜ- ΒΟΥΛΕΤΤΙΚΟΣ

oratio tertia.

λόγος τρίτος.

Sicut quidam, qui difficulter affecti sunt erga sermones, et reprehendunt Philosophantes: Et dicunt ipsos non virtutis, sed avaritia gratia facere tales conversationes. Libenter igitur audirent ita dispositos, propter quod quidem benedicere volentes fugiunt, ac recte facere volentes laudant: si enim plus habendi studia assigunt eos plura et maiora ex operibus quam sermonibus invenientis existenti.

ΕΙσὶ τινες, οἱ δυσκόλως ἔχουσι πρὸς τὰς λόγους, καὶ διαμέμψουσαι τὰς φιλοσοφίας: καὶ φασὶν, αὐτὰς ἔκ ἀρετῆς, ἀλλὰ πλεονεξίας ἐνεκὰ ποιεῖσθαι τὰς τοιαύτας διατριβάς. ἠδέως αὖ ἐν πυθόμην τῶν ἔτω διακειμένων, διὰ τί τὰς μὲν εὖ λέγειν ἐπιθυμῶντας φεύγουσι, τὰς δ' ὀρθῶς πράττειν βουλομένους ἐπαινεῖσιν: εἰ γὰρ αἱ πλεονεξία λυπεῖσιν αὐτὰς πλείους καὶ μείζους ἐκ τῶν ἔργων ἢ τῶν λόγων εὐρήσμεν γιγνομένας.

Dem.

ἐπειτα

74 ORAT. III. ISOC. AD NIC.

Deinde *Et illud absurdū, si laeuit ipsos, quod quæ circa Deos religiosè colimus, Et justitiam exercemus, Et alias virtutes tractamus, non ut aliis minus habeamus, sed ut cum plurimis bonis vitam transigamus. Quare nõ accusanda illa negotia sunt, per quæ quis cū virtute plus habiturus sit, sed homines circa res delinquentes, aut sermonibus decipientes, Et non justè uidentes ipsis. Admiror verò hanc sententiam habentes, quomodo nõ Et diuitiis, Et robori, Et fortitudini malè dicunt. Si enim propter decipientes Et*

ἐπιβακάνεινο ἄλοπον, εἰ λεληθεν αὐτῶς, ὅτι τὰ περὶ τῶν θεῶν εὐσεβῶμεν, καὶ τὴν δικαιοσύνην ἀσκήσωμεν, καὶ τὰς ἄλλας ἀρετὰς ἐπιτηδεύσωμεν, ἕχ' ἵνα τῶν ἄλλων ἕλαττον ἔχωμεν, ἀλλ' ὅπως ἀν' ὡς μετὰ πλείων ἀγαθῶν τὸν βίον διάγωμεν. ὥστε ἕκατηγορητέον τῶν πραγμάτων ἐστίν, δι' ὧν ἀντις μετ' ἀρετῆς πλεονεκλήσειεν, ἀλλὰ τῶν περὶ ταῖς πράξεις ἐξαπατανόντων, ἢ τοῖς λόγοις ἐξαπατώντων, καὶ μὴ δικαίως χρωμένων αὐτῶν. Θαυμάζω δὲ τῶν ταύτην τὴν γνώμην ἔχόντων, ὅπως ἔχ' τὸν πλεῖστον, καὶ τὴν ῥώμην, καὶ τὴν ἀνδρείαν κακῶς λέγουσιν. εἴπερ γὰρ διὰ τῶν ἐξαπατώντων καὶ

men- τῶς

mentientes erga ora-	τὰς ψευδομένους πρὸς
triones difficulter affe-	τὰς λόγους χαλεπῶς
cti sunt, convenit ἔ-	ἔχουσι, προσήκει καὶ
alia bona ipsos τοῖς	ἄλλοις ἀγαθοῖς
reprehendere. ap-	αὐτῶν ἐπιμῶν. Φα-
parebunt n. quidam ἔ-	νήσουλα γὰρ τινες καὶ
haec possidentes τῶν	ταῦτα κεκλημένων
delinquentes, ἔ-	ἔξαμαρτάνουτες, καὶ
multis per haec ma-	πολλὰς διὰ τούτων κα-
le facientes. Verum	κῶς ποιῶντας. ἀλλὰ
non iustum, neq; si qui-	γὰρ ἔδίκαιον, ἔδ' εἰτι-
dam obvios νες τὰς	ἀπαλῶνας
verberarent, robur	λύπτοιεν, τῆς ῥώμης
accusare: neq; propter	κατηγορεῖν: ἔτε διὰ
occidentes for-	τὰς ἀποκλείουσας τὴν
titudini convitari, neq;	ἀνδρείαν λοιδορεῖν, ἔδ'
omnino homi-	ὄλως τὴν τῶν ἀνθρώ-
num malitiam πων	πονηρίαν ἐπὶ τὰ
ad res transfer-	πράγματα μεταφέ-
re: Sed illos ipsos vi-	ρειν: ἀλλ' αὐτῶν ἐκεί-
superare, qui bonis	νης ψέγειν, ὅσοι τοῖς
malè utun-	ἀγαθοῖς κακῶς χρῶν-
tur, ἔ-	ται, καὶ τοῖς ὠφελεῖν
valentibus his	δυναμένοις τῶν
nocere consi-	βλάπτειν τῶν συμπολι-
vibus suscipiunt.	τευομένους ἐπιχειροῦσιν
	Νῦν

76 ORAT. III. ISOC. AD NIC.

Nunc verò negligentēs ad eundem modum de unoquoque discerere erga omnes orationes difficulter affeēti sunt, *Et tantum delinquunt, ut non sentiant erga hoc negotium inimicè habentes, quod omnium existentium in hominum plurimorum bonorū causa est. Etenim aliis que habemus, nihil ab aliis animalibus differimus: Sed longè Et celeritate, Et fortitudine, Et aliis facultatibus deteriores sumus existentes. Innatò verò nobis persuadere ad invicem, Et manifestare erga nos ipsos, de quibus consueverimus: non solū belainò more vivere desivimus, sed*

Νῦν δ' ἀμελήσαντες τῆτον τὸν τρόπον ὡς ἐκάς διορίζομαι πρὸς ἕκαστης τῆς λόγους δυσκόλως διακείναι, καὶ τοσῆτον διημαρτήσασιν, ὥς ἐκ ἀιδάνοισαι τοῦτο πράγμα ἡδασμενῶς ἔχουσες, ὁ πῶντων τῶν ὄντων ἐν τῆ τῶν ἀνθρώπων φύσει πλείσων ἀγαθῶν ἀιλιόνεσι. Τοῖς μὲν γὰρ ἄλλοις οἷς ἔχομεν, ἔδεν τῶν ἄλλων ζώων διαφέρομεν: ἀλλὰ πολλῶ καὶ τῶ τάχει, καὶ τῆ ῥώμῃ, καὶ ταῖς ἄλλαις εὐπορίαις κατὰ δέεστροι τυγχάνομεν ὄντες. Ἐγγενομένε δ' ἡμῖν τῆ πείθειν ἀλλήλους, καὶ δηλῆν πρὸς ἡμᾶς αὐτῆς, ὡς ἂν ἀνβεληθῶμεν: ἔμονου τῆ θηριωδῶς ζῆν. ἀπηλλάγημεν, ἀλλὰ

Et convenientes civitates καὶ συνελθούσας πόλεις
 edificavimus, Et leges ὠκίσσαμεν, καὶ νόμους
 posuimus, Et ferè ἰδέμεθα, καὶ χερσὶν
 omnia per nos ἅπαντα τὰ δι' ἡμῶν
 elaborata, oratio μεμηχανημένα, λόγος
 nobis est simul pra- ἡμῶν ἐστὶν ὁ συγκατα-
 parans. Hæc enim σκευάστας, ὅτος γὰρ
 Et de justis, καὶ περὶ τῶν δικαίων,
 Et de injustis, Et ἃ περὶ τῶν ἀδίκων, καὶ
 turpibus, Et bo- τῶν αἰσχρῶν, καὶ τῶν
 nestis leges posuit. καλῶν ἐνομοθέτησεν.
 Quibus non ordinatis, ὧν μὴ διαταχθέντων,
 non possemus habitare καὶ ἀποδοτέ ἡμεν οἰκεῖν
 ad invicem. Hæc μὲν ἀλλήλων. τὰ τῶν
 Et malos redargu καὶ τὰς κακὰς ἐξελέγο-
 imus, Et bonos χρομεν καὶ τὰς ἀγαθὰς
 laudamus, per e ἐγκωμιάζομεν, διὰ τῶν
 am Et insipidos insti- τὰ τὰς πῦρό τὰς παρ-
 tuimus, Et sapi- δεύομεν, καὶ τὰς φρο-
 entes probamus. νίμους δοκιμάζομεν.
 Nam dicere, ut deceat τὸ γὰρ λέγειν ὡς δεῖ
 sapiendi bene maximum τὰ φρονεῖν εὐμέγιστον
 signum facimus. Et σημεῖον ποιούμεθα. καὶ
 oratio vera Et legit- λόγος ἀληθής καὶ νομι-
 ma, Et iusta animo μός, καὶ δίκαιος ψυχῆς
 bone Et fæctis im- ἀγαθῆς καὶ πιστῆς εὐδω-
 go est. Pra- λόν ἐστι. μς.

<i>Præterea</i>	Ἔ	<i>de</i>	μετὰ τέττα καὶ περὶ
<i>dubiis</i>		<i>cer-</i>	τῶν ἀμφισβητησίμων
<i>tamus</i>	Ἔ	<i>de</i>	ἀγωνιζόμεθα, καὶ περὶ
<i>ignotis</i>		<i>confi-</i>	τῶν ἀγνοομένων σκο-
<i>deramus.</i>			πόμεθα. Ταῖς γὰρ
<i>argumentis, quibus alios</i>			πίψεσι, αἷς τῆς ἄλλης
<i>dicentes persuademus,</i>			λέγοντας πειθομένῃ
<i>iisdem</i>		<i>ipsis,</i>	ταῖς αὐταῖς ταύταις
Ἔ	<i>de propriis</i>	<i>con-</i>	κὶ περὶ τῶν ἰδίων βε-
<i>sulentes</i>		<i>uitemur,</i>	λευόμενοι χρώμεθα.
<i>Et eloquentes quidē no-</i>			καὶ ῥητορικῆς μὲν κα-
<i>minamus,</i>	<i>in popu-</i>		λῆμεν, τῆς ἐν τῷ πλή-
<i>lo dicere</i>	<i>potentes:</i>		θει λέγειν δυναμένους.
<i>Cōsiliarios verò arbitra-</i>			εὐβέλῆς δὲ νομίζο-
<i>mur,</i>	<i>qui ipsi</i>		μεν, οἷτινες ἂν αὐτοῖ
<i>erga seipfos opti-</i>			πρὸς αὐτῶν ἄριστα πε-
<i>mè de rebus dis-</i>			ρί τῶν πραγμάτων δι-
<i>serunt.</i>	<i>Si verò decet</i>		αλεχθῶσιν. εἰ δὲ δεῖ
<i>summatim</i>	<i>de</i>		συλλήβδην περὶ τῆς
<i>potentiâ hâc</i>	<i>di-</i>		δυνάμειως ταύτης εἰ-
<i>cere,</i>	<i>nihil sapien-</i>		πεῖν, ἔθεν τῶν φρονί-
<i>ter factorum</i>	<i>in</i>		μως πραττομένων, εὐ-
<i>veniemus absq̃</i>	<i>ratione</i>		ρήσομεν ἀλόγως γι-
<i>factum,</i>	<i>sed</i>	Ἔ	γνώμενον, ἀλλὰ καὶ
<i>operum</i>	Ἔ	<i>dis-</i>	τῶν ἔργων καὶ τῶν δι-
<i>cursum</i>	<i>optimum</i>		ανοημάτων ἀπάντων
	<i>ducem</i>		ἡγε-

ducem orationē existen-
tem, & maximē utentes
ipsā plurimam men-
tem habentem. Quare
conantes blasphemare
de instituentibus,
& philosophantibus,
similiter dignum o-
disse, quemadum in Deo-
rum instituta delin-
quentes. Ego verò re-
cipio quidem omnes
orationes, & paululum
nobis prodesse valentes.
Verum enim verò & opti-
mas existimo & rege
dignissimas, & maximē
conuenientes mihi
de studiis, & politiis
adhortantes, ut horum
ipsorum, qui docent,
& imperantes, quomodo
deceat populū u-
ti, & idiotas, quo-

ήγεμόνα τον λόγον εν-
τα, ή μάλιστα χρωμε-
νης αυτώ τής πλείστον
νδν έχουτας. ώσε τής
τολμώνας βλασφη-
μείν περί των παιδευ-
όντων ή ή φιλοσοφούν-
των, ό μείως άξιον μι-
σειν, ώσπερ τής εις τα
των θεών έθνη έξαμαρ-
τάνουτας. Εγώ δε ά-
ποδέχομαι μέν παν-
τας τής λόγους, τής
ή ή κατ'ά μικρόν ήμάς
ώφελείν δυναμένους·
εμην άλλα ή καλλί-
στου γέμα ή βασιλευ-
κωτάτης, ή μάλιστα
πρέπουτας έμοι, τής
περί των επιτηδευμα-
των ή των πολιτειών
ώρμαινουντας, ή τής των
αυτών όσσι διδάσκασι-
τήστε δυναστεύουτας,
ώς δεί τώ πλήθει χρη-
σαι, ή τής ιδιότητας,
F

quomodo decet erga im- *ως χερὴ πρὸς ἀρχοντας*
διακείσθαι. ἢ γὰρ διὰ
τῶν ἰσῶ τὰς πόλεις
εὐδαιμονεστάτας ἢ με-
γίστας γιγνομένας. τὸν
μὲν ἔν ἑτερον λόγον, ὡς
χερὴ τυραννεῖν, ἰσοκρά-
της ἠκρότατε. τὸν δ' ἐχό-
μεν, αὐ δεῖ παεῖν τὰς αἰ-
χομένους, ἐγὼ πειράσο-
μαι διαλθεῖν ἔχ ὡς ἐκεῖ-
νων ὑπερβαλλόμενος, ἃ
ἀλλ' ὡς προσήκον μοι
πρὸς τῶν, μάλιστα δια-
αλεχθῆναι πρὸς ὑμᾶς.
εἰ μὲν γὰρ ἐμᾶ μὴ δη-
λώσαντος, ἃ βέλομαι
ποιεῖν ὑμᾶς, διαμαρτάρ-
νοισι τῆς ἐμῆς γνώμης,
ἔχ αὖ εἰκότως ὑμῖν ὄρ-
γισοίμην: εἰ δὲ πρὸς
πόντος ἐμᾶ μηδὲν γίγ-
νοίτο τοῖστο, δικαίως αὖ
ἤδη τοῖς μὴ πειθομέ-
νοισ μεμφοίμην. ἢ γὰρ
μαὶ δ' ἔτι αὖ μάλιστα
πρὸς ἀκαλέσαι, ἢ γὰρ
 perates affectū esse. Eten. *ως χερὴ πρὸς ἀρχοντας*
 propter hoc video urbes *διακείσθαι. ἢ γὰρ διὰ*
 felicissimas, *τῶν ἰσῶ τὰς πόλεις*
 et ma- *εὐδαιμονεστάτας ἢ με-*
 ximas factas. *γίστας γιγνομένας. τὸν*
 Ideo *μὲν ἔν ἑτερον λόγον, ὡς*
 alterū sermonem quomo- *χερὴ τυραννεῖν, ἰσοκρά-*
 do decet regere, *της ἠκρότατε. τὸν δ' ἐχό-*
 Isocra- *μεν, αὐ δεῖ παεῖν τὰς αἰ-*
 tis audivistis, sed habentem, *χομένους, ἐγὼ πειράσο-*
 qua decet facere sub- *μαι διαλθεῖν ἔχ ὡς ἐκεῖ-*
 ditos, *νων ὑπερβαλλόμενος, ἃ*
 ego tenta- *ἀλλ' ὡς προσήκον μοι*
 bo transigere, *πρὸς τῶν, μάλιστα δια-*
 non tan- *αλεχθῆναι πρὸς ὑμᾶς.*
 quam illum superans, *εἰ μὲν γὰρ ἐμᾶ μὴ δη-*
 sed quia conveniens mihi *λώσαντος, ἃ βέλομαι*
 de his maximè dis- *ποιεῖν ὑμᾶς, διαμαρτάρ-*
 currere erga vos. *νοισι τῆς ἐμῆς γνώμης,*
 Si enim me non mani- *ἔχ αὖ εἰκότως ὑμῖν ὄρ-*
 festante, *γισοίμην: εἰ δὲ πρὸς*
 qua volo *πόντος ἐμᾶ μηδὲν γίγ-*
 facere vos, *νοίτο τοῖστο, δικαίως αὖ*
 aber- *ἤδη τοῖς μὴ πειθομέ-*
 ratis à me à sententia, *νοισ μεμφοίμην. ἢ γὰρ*
 non sanè merito vobis ira- *μαὶ δ' ἔτι αὖ μάλιστα*
 scerer: *πρὸς ἀκαλέσαι, ἢ γὰρ*
 Si verò predi- *ως χερὴ πρὸς ἀρχοντας*
 sente me nihil fie- *διακείσθαι. ἢ γὰρ διὰ*
 ret tale, *τῶν ἰσῶ τὰς πόλεις*
 juste sanè *εὐδαιμονεστάτας ἢ με-*
 iam non obedi- *γίστας γιγνομένας. τὸν*
 tes reprehenderem. Exi- *μὲν ἔν ἑτερον λόγον, ὡς*
 stimo verò, sic maxime *χερὴ τυραννεῖν, ἰσοκρά-*
 advocari, *της ἠκρότατε. τὸν δ' ἐχό-*
μεν, αὐ δεῖ παεῖν τὰς αἰ-
χομένους, ἐγὼ πειράσο-
μαι διαλθεῖν ἔχ ὡς ἐκεῖ-
νων ὑπερβαλλόμενος, ἃ
ἀλλ' ὡς προσήκον μοι
πρὸς τῶν, μάλιστα δια-
αλεχθῆναι πρὸς ὑμᾶς.
εἰ μὲν γὰρ ἐμᾶ μὴ δη-
λώσαντος, ἃ βέλομαι
ποιεῖν ὑμᾶς, διαμαρτάρ-
νοισι τῆς ἐμῆς γνώμης,
ἔχ αὖ εἰκότως ὑμῖν ὄρ-
γισοίμην: εἰ δὲ πρὸς
πόντος ἐμᾶ μηδὲν γίγ-
νοίτο τοῖστο, δικαίως αὖ
ἤδη τοῖς μὴ πειθομέ-
νοισ μεμφοίμην. ἢ γὰρ
μαὶ δ' ἔτι αὖ μάλιστα
πρὸς ἀκαλέσαι, ἢ γὰρ

incitari ad προτρέψαι πρὸς τὸ
 recordandum vos μνημονεύειν ὑμᾶς τὰ
 dicta, & obtemperandum ῥηθέντα, ἢ πειθαρχεῖν
 ipsis, non si circa αὐτοῖς, ἢ ἐὶ πρὸς τὸ
 consulere solum e- συμβεβλέυειν μόνον γε-
 xisterem, & hac enu- νοίμην, καὶ ταῦτ' ἀπα-
 merans desine- ριθμήσας ἀπαλλαγεί-
 rem: sed, si demon- ην: ἀλλ', εἰ προσεπιδεί-
 strarem, primum quidem ξάμει, πρῶτον μὲν τὴν
 politiam presentem, πολιτείαν τὴν παρῶσαν,
 ut dignum est, amare, ὡς ἀξιόον ἐστίν, ἀγαπᾶν,
 non solum propter neces- ἔ μόνον διὰ τὴν ἀνάγκ-
 sitatem, neque quod omne κην, ἔδ' ὅτι πάντα τὸν
 tempus cum hac habi- χρόνον μετὰ ταύτης οἰ-
 tamus, sed quod & κᾶμεν, ἀλλ' ὅτι καὶ
 optimā aliarum po- βελτίστη τῶν ἄλλων πο-
 litiarum est, deinde quod λιτειῶν ἐστίν, ἔπειθ' ὡς
 ego hoc habeo imperi- ἐγὼ ταύτην ἔχω τὴν ἀρ-
 um non illegitimè, neque χὴν ἔσθ' ὀρθόμως, ἔδ'
 alienum: Sed sanctè ἀλλοτρίαν: ἀλλ' ὀσίως,
 & justè, & per ἀ καὶ δικαίως, καὶ διὰ τὰς
 principio majores, & ἐξ ἀρχῆς προγόνους, καὶ
 per patrem, & me- διὰ τὸν πατέρα, ἢ δι' ἐ-
 ipsam. His enim μαυτὸν. τούτων γὰρ
 prademonstratis, non προπαδείχθέντων, ἢ
 est, qui ipse suam ἐστίν ὅς τις ἢ αὐτῆς κα-
 damna μα- τὰ γνώσεταί τὴν με-

ximè culpam, si non γίστην ζημίαν, εἰ μὴ
 obediāt à me πειθαρχῆ τοῖς ὑπ'
 consultis ἔμῃ συμβουλευθεῖσι, ἢ
 preceptis. De περὶ ἀχθεῖσι. πρὶν
 igitur Politis μὲν ἔν τῶν πολιτείων
 (hinc enim pro- (ἐνθεῦθεν γὰρ ὑπολι-
 ponens exorsus fui) exi- θέμενος ἡρξάμην) οἶ-
 stimo omnibꝫ videri tur- μα πᾶσι δοκεῖν, δεινο-
 pissimum quidem esse iis- τάλον μὲν εἶναι τὸ τῶν
 dem dignos haberi αὐτῶν ἀξίεσθαι τῆς
 bonos ἔμα- χρεσῆς, ἢ τῆς πονη-
 los: justissimum verò ρῆς: δικαιοτάτου δέ,
 discernere inter τὸ διορθώσασθαι πρὶν
 ipsos, ἔ non dissimi- τῶν, ἢ μὴ τῆς ἀνο-
 les similia con- μοῖς τῶν ὁμοίων τυγ-
 sequi, sed ἔ face- χάνειν, ἀλλὰ ἢ πράτ-
 re ἔ honorare secun- τειν ἢ τιμᾶσθαι κατὰ
 dum dignitatē singulos. τὴν ἀξίαν ἐκάστος. αἱ
 Igitur Oligarchie μὲν τοίνυν ὀλιγαρχία
 ἔ Democratia, aqua- ἢ δημοκρατία, τὰς
 litates participantibus ἰσότητος τοῖς μετέχουσιν
 politicis querunt, τῶν πολιτείων ζητεῖται,
 ἔ hoc benè audit apud ἢ τὸ εὐδοκίμει παρ'
 ipsas, sineque alter αὐταῖς, εἰ μὴ δ' ἕτερος
 altero possit plus ἕτερος δύνῃται πλέον
 habere, quod improbis ἔχειν, ὅ τοῖς πονηροῖς
 utile συμ-

utile est. Sed συμφέρον ἐστίν. αἰδὲ
 Monarchia plurimum μοναρχία πλείστον
 quidem tribuunt opti- μὲν νέμει τῷ βελτί-
 mo, secundum verò post σω, δεύτερον δὲ τῷ μετ'
 illum, tertium verò ἔ- ἐκείνων, τρίτον δὲ καὶ
 quartum aliis secun- τεταρον τοῖς ἄλλοις
 dum eandem rationem, κατὰ τὸν αὐτὸν λόγον,
 ἔ- hoc, si non omni- καὶ ταῦτα, εἰ μὴ παν-
 nò constituit, sed ἰαχῆκαθέστηκε, ἀλλὰ
 hac voluntas po- τὸ γὰρ βέλημα τῆς πολι-
 litia talis est. τηρίας τοιοῦτό ἐστι.
 Et quidē, si decet discern. καὶ μὴν εἰ δεῖ διορᾶν,
 ἔ- naturas bo- καὶ τὰς φύσεις τῶν ἀν-
 minum ἔ- operatio- θρώπων, καὶ τὰς πρά-
 nes: omnes imperia μα- ξεις: ἀπαντες ἀντὰς
 gis con- τυρανίδας μᾶλλον ὁ-
 fitebuntur. Et μολογίσειεν. καὶ τοι
 quis non optaret sapientiū τίς γὰρ ἀν' εὐζαίῳ τῶν,
 talis Politia parti- εὐφρονῶντων, τοιαύτης
 ceps esse, in πολιτείας μετέχειν, ἐν
 quā non lateat bonus ἢ μὴ διαλήσει χρηστὸς
 existēs magis, quān ferri ἂν μᾶλλον, ἢ φέρεσθαι
 cum populo non μετὰ τῷ πλήθει, μὴ
 cognitus, qualis γνωσκόμενος, ὁποῖός
 quis sit, sed etiam ἔ- τίς ἐστιν: ἀλλὰ μὴν καὶ
 mansuetiorem tantò, πραοτέρων τοσούτω,
 ἔ- F 3 καὶ

84 ORAT. III. ISOC. AD NIC.

Ἔστιν ἰσχυριώτερον ἢ δικαιοτέραν δικαιοσύνην
 τὴν αὐτὴν κρίνομεν, ὡς ἂν αὐτὴν κρείνομεν,
 ὅσῳ πρὸς ῥᾶδόν ἐστιν ἐνός
 ἀνδρὸς γνώμη πρὸς
 ἔχειν τὸν νότον μᾶλλον
 ἢ πολλὰς διανοίας,
 καὶ πειλοῦσά τοις ζη-
 τῆν ἀρέσκειν, ὅτι μὲν
 ἔν ἡδίων ἐστὶ καὶ πρᾶ-
 οῦσα καὶ δικαιοῦσα
 διὰ πλείονων μὲν αὐ-
 τὴς ἀποδείξειεν, ἔμην
 ἀλλὰ καὶ διὰ τῶν
 συνιδεῖν ῥᾶδιόν ἐστι
 πρὸς δὲ τῶν λοιπῶν,
 ὅσον αἱ μοναρχίαι καὶ
 πρὸς τὸ βυλεύσασθαι,
 καὶ πρὸς τὸ πράξαι ἢ
 τῶν θεόνων διαφέρει-
 σιν, ἔτις αὐτὴν κάλλιστα
 θεωρήσοιμεν, εἰ τὰς
 μεγίστας τῶν πράξεων
 ἡμετέρας ἡθέλησεν,
 ἐξελάζειν ἐπιχειρή-
 σαιμεν αὐτὰς, οἱ μὲν
 τοίνυν καθ' ἐνι-
 κλην,

num	in	imperia	αὐτὸν εἰς τὰς ἀρχὰς
ingredientes,	prius	Idiota	εἰσιόντες, πρότερον ἰδι-
ota	fiunt,	quam	ᾧται γίνονται, πρὶν
sentiant	aliquid	ἀθανεῖσθαι	τὴ τῶν
civitatis,	ἔσ	ac-	τῆς πόλεως, καὶ λα-
cipiāt	experientiā	ipsorū,	βεῖν ἐμπειρίαν αὐτῶν,
hi	verò	semper	iisdem
praesidentes,	licet	ἔσ	na-
turam	deteriorem	ha-	βύσιν καὶ ἀδεστέραν ἔ-
beant:	tamen	non	χωσιν: ἀλλ' ἐν ταῖς γε-
experientiis	multum	ἔμπειρίας	πολὺ τῶν
aliis	praestant.	ἄλλων	πρόχουσι.
Deinde	hi	quidem	multa
negligunt	ad	in-	καταμελεῖσιν, εἰς ἀλο-
vicem	respicientes:	λήλθς ἀποβλέποντες:	
hi	verò	nihil	parvi
faci-	unt:	scientes	quòd
deceat	omnia	per	eos
fi-	eri.	Insu-	
per	quidem	in	
Oligarchiis,	ἔσ	ὀλιγαρχίαις	καὶ
Democratiis,	ταῖς	δημοκρατίαις,	
propter	erga	se	διὰ τὰς πρὸς σφᾶς
ipsos	ambitionem	cor-	αὐτῶν φιλομίας λυ-
rumunt	Respublicas,	μαίνονται	τοῖς κοιναῖς,
hi		F 4	οἰδ'

86 ORAT. III. ISOC. AD NIC.

bi verò in monarchi- οἷδ' ἐν ταῖς μοναρχί-
 is existētes non habentes, αἰς ὄντες ἢ ἔχοντες
 cui inuideant, de ὧν φθονήσασιν, πρὸ
 omnibus, ut possibile est ἀπάντων, ὡς οἰόντ' ἐστὶ
 optima faci- τὰ βέλιστα πράττῃ-
 unt. Ulterius, bi quidē in- σιν. ἐπειτα οἱ μὲν ὕστε-
 vertunt negotia, ρῆσι τῶν πραγμάτων,
 ἔ enim plurimum τὸν μὲν γὰρ πλείστον
 tempus in propriis χρόνον ἐπὶ τοῖς ἰδίοις
 conterunt. Postquam διαλείβασιν. ἐπειθ' ἀν-
 verò ad consessus con- δὲ εἰς τὰ συνέδρια συν-
 venerunt, sepius ἔλθωσι, πλεονάκις
 sanè quis ipsos inveniat ἀντις αὐτῶν εὐροὶ δια-
 differētes, quàm cōmunι Φερομένους, ἢ κοινῇ
 consulentes. Hi βουλευομένους. οἷδ'
 verò neq; consessibus, neq; ἔτε συνέδριων, ἔτε
 temporibus ipsis con- χρόνων αὐτοῖς ἀποδε-
 stitutis. Sed ἔ δευμένων. ἀλλ' ἀ καὶ
 dies, ἔ no- τὰς ἡμέρας καὶ τὰς
 etes in negoci- νύκτας, ἐπὶ ταῖς πράξε-
 is existentes, non defi- σιν ὄντες, ἢ ἀπολεί-
 ciunt temporibus, πουται τῶν καιρῶν,
 sed unum quodque in de- ἀλλ' ἕκαστον ἐν τῷ δέ-
 centi faciunt. Insuper οντι πράττῃσιν. ἐτι δ'
 bi quidē erga se difficul- οἱ μὲν πρὸς ἀλλήλους
 ter affecti sunt, δυσμενῶς ἔχουσι,
 ἔ καὶ

<p> <i>Et</i> vellent sane <i>Et</i> <i>ante se</i> imperantes, <i>Et</i> post illos quam pessime administra- re urbem, ut quam maximam gloriam ipsi ca- piant. Hi vero in omni vita Domini rerum existentes, in omne tempus Et benevolentias similiter habent. quod Et maximam omnium. Etenim Rebus- pub. hi quidem ut propriis, illi vero ut alienis attendunt mentem, consiliariis utuntur de iis, hi quidem civium au- dacissimis, hi vero ex omnibus e- ligentes sapien- tissimos, Et honorant hi quidem in po- pulis dicere valen- tes, hi vero uti ne- </p>	<p> καὶ βέλονται ἂν καὶ τὰς πρὸς αὐτῶν ἀρχοντας, καὶ τὰς ἐφ' ἑαυτῶν, ὡς κάκιστα διοικῆσαι τὴν πόλιν, ἵν' ὡς μεγί- στην δόξαν αὐτοὶ λαμβάνωσι. οἱ δὲ διὰ παν- τὸς τὰ βίᾳ κύριοι τῶν πραγμάτων ὄντες, εἰς πάντα τὸν χρόνον καὶ ταῖς εὐνοίαις ὁμοίως ἔχουσι. τὸ καὶ μέγιστον πάντων. τοῖς γὰρ κοι- νοῖς, οἱ μὲν ὡς ἰδίοις. οἱ δ' ὡς ἀλλοτρίοις προσέχουσι τὸν νοῦν συμβούλοις χρῶνται περὶ αὐτῶν, οἱ μὲν τῶν αἰσῶν τοῖς τολμηρώ- τατοις, οἱ δ' ἐξ ἀπάντων ἐκλε- ξάμενοι τὰς φρονι- μωτάτας καὶ τιμῶσιν, οἱ μὲν τὰς ἐν τοῖς ὄ- χλοις εἰπεῖν δυναμέ- νους, οἱ δὲ τὰς χρῆσθαι τοῖς </p>
--	---

88 ORAT. III. ISO C. ADNIC.

negotiiis	sci-	τοῖς πράγμασιν ἐπι-
entes; non	verò in	σιμένους; ἑ μόνου δ' ἐν
circulum redeuntibus,	Et	τοῖς ἐγκυκλίοις, καὶ
quotidiè	fa-	τοῖς καθ' ἡμέραν γι-
Et	monarchi-	γνομένοις αἰ μοναρχί-
e excellunt;	verum et	αδιαφέρουσι: ἀλλὰ
iam	in bello	ἢ τὰς ἐν τῷ πολέμῳ
excellencias	omnes	πλεονεξίας ἀπίστως
comprehenderūt.	Etenim	περιειληΘασι. καὶ γὰρ
preparare	ro-	ᾧ ὄφρα σκευάσασθαι δύ-
rontias,	Et uti	νάμεις, καὶ χρῆσθαι
bisce,	ne Et la-	ταύταις, ᾧστε καὶ λα-
teant, Et videantur,	Et	θεῖν καὶ ὠφθῆναι, καὶ
illis quidē persuadere, bos	Et	τὰς μὲν πείσαι, τὰς
verò cogere,	ex verò	δὲ βιάσασθαι, ᾧ ὄφρα δὲ
bisce emergere,	bos	τῶν ἐκπείρασθαι, τὰς
verò	aliis	εὐ-
ribus	adducere.	δὲ ταῖς ἄλλαις θερα-
Magis	monarchia	πείαις προσάγεσθαι.
aliis	politiciis	μᾶλλον αἰ τυραννίδες
possunt,	Et hac	τῶν ἄλλων πολιτειῶν
ex operibus quis non	Et	οἰαίτ' εἰσὶ, καὶ ταῦτα
minus quàm sermonibus	hoc	ἐκ τῶν ἔργων αὐτὶς ἔχ
crediderit,	hoc	ἤτλον, ἢ τῶν λόγων
enim Persarum potenti-	omnes	πιστεύσειεν, τὸ μὲν
isne	omnes	γὰρ τὴν τῶν Περσῶν δύ-
	novimus	ναμιν ἔπειντες ἴσμεν
	tam-	τῆ

ORAT. III. ISOC. AD NIC. 1. 89

tantā quoad magnitudi-
nem factam, non per
virorum prudentiam, sed quod ma-
gis aliis re-
gnum honorant. Hoc
verò Dionysium tyran-
num, qui assumens
quidem aliam Siciliam
vastatam existentem,
suam verò Patriam
obsessam non so-
lum ipsam à presentib. pe-
riculis liberavit,
sed et maximam
Graecarum urbium fe-
cit. Insuper Car-
thaginenses et Lace-
demonios optimè
Graecorū Rempub. admi-
nistrantes, domi quidem
paucis rector, in
verò bello unò rege u-
tentes. Habere
autem aliquis demonstra-
re etiam urbem
Atbe-

τηλικαύτην τὸ μέγε-
θος γεγενημένην ἔδρα
τῶν ἀνδρῶν Φρό-
νησιν, ἀλλ' ὅτι μάλ-
λον τῶν ἄλλων τὴν βα-
σιλείαν τιμῶσι: τὸ
δὲ Διονύσιον τὸν τύραν-
νον, ὃς ὡδραλαβὼν τὴν
μὲν ἄλλην Σικελίαν
ἀνάστατον γεγενημένην,
τὴν δὲ αὐτῆς πατρίδα
πολιορκημένην, ἔμό-
νον τῶν παρόντων κιν-
δύνων ἀπήλλαξεν,
ἀλλὰ καὶ μεγίστην τῶν
ἑλληνίδων πόλεων ἐ-
ποίησεν. ἔτι δὲ Καρ-
θηδονίους καὶ Λακε-
δαιμονίους: τὰς ἀρίστα
τῶν ἑλλήνων πολιτευσ-
μένους, οἰκοὶ μὲν ὀλι-
γαρχημένους, ὡδρα
δὲ τὸν πόλεμον βα-
σιλευομένους. ἔχει
δ' ἂν τις ἐπιδείξαι
καὶ τὴν πόλιν τῶν
Ἀθη-

90 ORAT. III. ISO C. AD NIC.

<p>Atbeniensum, maximè imperia odio persequen- tē; quandoquidē multos emisericit duces, afflictam, quando verò plurimum fecerit peri- cula, rectè facientem, Et quomodo quis ma- gis perspicuè demonstravit quàm per hæc E- xempla pluris monarchias faciendas existentes, videntur enim hi perpetuò unò rege recti maximas potentias ba- bentes; illi verò benè à paucis recti. Circa que maximè stu- duerunt, hi quidem unū solum ducem, illi verò regem Exercitu- um Dominū cōstituentes: hi odio persequentes im- peria, quando mul- tos imperantes emi- serint, nihil decen- tium</p>	<p>Αθηναίων, τὴν μάλιστα τὰς τυραννίδας μισῶ- σαν: ὅταν μὲν πολλὰς ἐκπέμψῃ στρατηγῶν, ἀτυχῶσαν, ὅλι δὲ δι- ἐνὸς ποιῆται τῶν κιν- δύνων, καθέρθῶσαν. καὶ τοι πῶς ἀλλὸς σα- φέστερον ἐπιδείξειεν, ἢ διὰ τῶν τῶν πᾶσι δειγμάτων πλείους τὰς μοναρχίας ἀξίας εἶσας, φαίνονται γὰρ οἱ τέλους τυραννόμενοι μεγίστας δυνάμεις ἔ- χοντες: οἱ δὲ καλῶς ὀλιγαρχόμενοι. πρὸς ἃ μάλιστα σπῶ- δάζουσιν, οἱ μὲν ἕνα μόνον στρατηγόν, οἱ δὲ βασιλέα τῶν στρατοπέ- δων κύριον καθιστάντες: οἱ τε μισῶντες τὰς τυ- ραννίδας, ὅποταν πολ- λὰς ἀρχοντας ἐκπέμ- ψωσιν, εἰδὲν τῶν θεόν- των</p>
--	--

tium facientes, si verò *των πράττοντες, εἰ δὲ*
δεceat aliquid etiā veterū *δεῖ τιμητῶν ἀρχαίων*
dicere, dicitur Ἔ *εἰπεῖν, λέγεσθαι καὶ τὰς*
Deos à Jove *θεῶς ὑπὸ Δίος βασι-*
regi: de quibus *λεύεσθαι: πρὸς ὧν*
(si quidem oratio ve- *(εἰ μὲν ὁ λόγος ἀλη-*
ra est) apertum, quòd Ἔ *θῆς ἐστὶ) δῆλον, ὅτι κα-*
illi banc constitu- *κεῖνοι τὰύτην τὴν κα-*
tionem antefese- *τάσασιν ὑποκρίνθε-*
runt. Si verò id quidē per *σιν. εἰ δὲ τὸ μὲν συ-*
spiciuè nemo novit, ipsi *φῶς μηδεὶς οἶδεν, αὐτοὶ*
u. similiter argumētates *δὲ εἰκάζοντες, ἔγω*
ita de iis arbitra- *περὶ αὐτῶν ὑπειλή-*
mur, signum quod *φάμεν: σημεῖον, ὅτι*
omnes Monarchiam *πάντες τὴν μοναρχίαν*
preferimus. Non enim *προτιμῶμεν. ἔγω γὰρ*
aliquando ipsà uti *αἶψά ποτε αὐτῆς χρῆσθαι*
Deos diceremus, nisi *τὰς θεῶς ἐφάμεν, εἰ μὴ*
longè aliis ante cel- *πολυτῶν ἄλλων προ-*
lere eam putare- *εἶχειν αὐτὴν ἐνομιζο-*
mus. De igitur *μεν. περὶ μὲν δυντῶν*
Politiis, quantum erga- *πολιτῶν, ὅσοι ἀλλή-*
se invicem differant, *λων διαφέρουσιν,*
omnia quidē neq; invenire, *ἀπαντα μὲν ἔθ' εὐρεῖν,*
neque dicere possibile est: *ἔτι εἰπεῖν δυνατόν ἐστιν;*
Verūm enim verò ad *ἔμην ἀλλὰ πρὸς γε τὸ*
pra *πα-*

92 ORAT. III. ISO C. AD NIC.

praesens sufficienter, Et παρὸν ἐξαρκενῶς, καὶ
nunc dictum de iis. νῦν εἰρηλατῶς αὐτῶν.
Quod verò convenienter ὡς δὲ προσηκόντως
nos imperium habemus ἡμεῖς τὴν ἀρχὴν ἔχο-
mus multò hoc bre- μεν, πολὺ τῆς συν-
vior, Et magis τομώτερος, καὶ μάλλον
inconcesso sermo ὁμολογούμενος ὁ λόγος
est. Quis enim non videt, ἐστὶ. Τίς γὰρ οὐκ οἶδεν,
quòd Teucer quidem ge- ὅτι Τεῦκρος μὲν ὁ τῆς
neris nostri princeps γένους ἡμῶν ἀρχηγὸς
assumens α- ὁ θεῶν λαβῶν τῆς τῶν
liorum civitatis ma- ἄλλων πόλεων προ-
iores navigans hic, γόνος, πλεύσας δεῦρος
Et urbem ipsis condi- καὶ πόλιν αὐτοῖς ἐκλι-
dit, Et regionē distribuit. σεν, καὶ ταύτην διένειμεν.
Verùm Pater Evagoras ὁ δὲ πατὴρ Εὐαγόρας
perdentibus aliis ἀπολεσάντων ἐλέρων
imperium rursum as- τὴν ἀρχὴν πάλιν ἀνέ-
sumpsit, sustinens λαβεν, ὑποσῆς τῆς
maxima pericula: κινδύους μεγίστους
Et tantum constituit καὶ τοσούτο μετέστησεν,
ut non amplius Phœnices ὥστε μήκει Φοίνικας
Salaminiis imperarent, σαλαμινίων τυραννεῖν,
sed quorum erat ἀ ἀλλ' ὧν περ ἦν τὴν
principio, eos Et nunc ἀρχην, τῆς καὶ νῦν
habent ἔχειν

haberent	imperium,	ἔχειν τὴν βασιλείαν,
Reliquū igitur est (eorū)		λοιπὸν ἔν ἐστιν, ὧν
qua proposui,	de me	προεδέμην, ὡς ἐμαυ-
discurrere,	ut sci-	τῶ διελθεῖν, ἵν' ἐπί-
aris,	quoa talis	σηθαι, ὅτι τοιοῦτος
est	vester Rex,	ἔστιν ὑμῶν ὁ βασιλεὺς,
qui non solum propter		ὃς ἔ μόνον διὰ τῶς
Majores,	sed etiam	προγόνους, ἀλλὰ καὶ
per meipsum merito		δι' ἐμαυτὸν δικαίως
sanè ἔ majore honore		ἀντιμείζονος τιμῆς ἢ
quàm tanto dignus sim.		τηλικαύτης ἀξιοθείην.
Existimo enim ego o-		οἶμαι γὰρ ἔγωγε πάν-
mnes quidem confiteri		τας αὐτὸ ὁμολογήσαι,
maximi virtutum fa-		πλείους τῶν ἀρετῶν ἀ-
ciendas esse,	ἔς Sa-	ξίας εἶναι, τήν τε σω-
prientiam,	ἔς Justi-	φροσύνην καὶ τὴν δικαιο-
ciam, non enim solum vo-		σύνην, ἔ γὰρ μόνον ἡ-
bis secundum se		μᾶς τὸ καθ' αὑτὰς ὠ-
profunt:	Verum si ve-	φελῶσιν: ἀλλ' εἰ θε-
limus spectare	ἔς	λοιμεν σκοπεῖν καὶ
naturas,	ἔς	τὰς φύσεις, καὶ
vires,	ἔς	τὰς δυνάμεις, καὶ τὰς
usus	negoci-	χρήσεις τῶν πραγ-
orum,	invenimus	μάτων, εὐρήσασμεν τὰς
participes	existentes	μεν μελεχέσας μη-
nullò modo harum spe-		δαμῶς τέτων τῶν ἐ-
ciei καὶ,		θεῶν.

94 ORAT. III. ISOC. AD NIC.

eierū, magnorum malorū	δεῶν, μεγάλων κακῶν
causas existentes, cum iu-	αἰτίας ἔστας, τὰς δὲ μετὰ
stitia	τὰ δικαιοσύνης καὶ σω-
perantia	φροσύνης γιγνομέναις
multa vitam homi-	πολλὰ τὸν βίον ἀνθρώ-
num iuvantes.	πὸν ὠφελῶσας. εἰ δὲ
quidam	τινες τῶν περιγεγε-
rum propter hasce	νημένων ἐπὶ ταύταις
virtutes benè audie-	ταῖς ἀρεταῖς εὐδοκίμη-
runt, existimo	σαν, ἠγέσθαι καί μοι
convenire	προσῆκειν, τῆς αὐτῆς
gloriam consequi,	δόξης τυγχάνειν. τὴν
tur	μὲν ἔνδρα δικαιοσύνην
inde maxime per-	ἐκείθεν ἂν μάλιστα κατ-
spicietis.	τίδοιτε. ὡς θαλαβῶν
Assumens	γάρ, ὅτ' εἰς τὴν ἀρχὴν
enim, quando in imperiū	καθίστασθαι, τὰ μὲν βα-
constitutus sum, quidē re-	σίλεια χρημάτων κε-
gna pecunias va-	νὰ, καὶ πάντα κατανα-
cua,	λωμένα, τὰ πράγματα
sumta,	τὰ δὲ ταραχῆς μετὰ,
a verò turbarum plena,	καὶ πολλῆς ἐπιμελείας
ἔ	δεόμενα, καὶ φυλα-
multa cura	κῆς, καὶ δαπάνης :
indigentia,	εἰδὼς δ' ἑτέρως, ἐν τοῖς
ἔ	τοιούτοις καιροῖς,
sumptus :	ἐκ
Sciens verò reliquos, in	
talibus	
temporibus,	
omni	

omni modo sua	emendantes,	Et multapræter naturam	facere	Et tamen neque ab uno horum corruptus sum,	sed ita sanctè,	Et bene	curans	negociorum,	ut nihil defecerit,	ex quibus possibile erat augeri,	Et ad fecicitatem	perduci	urbem.	Erga enim civem	tanta mansuetudine affectus fui,	ut neque fuga neque mors	neque	rum	abjectiones,	neque	alia	ulla	talis	calamitas	in	meo	acciderit imperio.	Quocirca	verò nobis Gracia	existente propter bellum	fas
ἐκ πολλῶς τρόπῳ τὰ	σφέτερα αὐτῶν διορθω-	μένους καὶ πολλὰ πρὸς	τὴν φύσιν τὴν αὐτῶν	πράττειν ἀναγκασ-	μένους: ὅμως ἔδ' ὑφ'	ἑνὸς τῶν διεφθάρην,	ἀλλ' ἔτις ὁσίως, καὶ κα-	λῶς ἐπεμελήθην τῶν	πραγμάτων, ὥστε μὴ	δὲν ἐλλείπειν, ἐξ ὧν	οἶον ἦν ἀυξηθῆναι,	καὶ πρὸς εὐδαιμονίαν	ἐπιδύναμι τὴν πόλιν.	πρὸς γὰρ πολίτας	μετὰ τοσαύτης πραότη-	τήτος πρῶσθηχθην,	ὥστε μήτε φυγὰς μήτε	θανάτους, μήτε χρη-	μάτων ἀποβολὰς,	μήτ' ἄλλην μηδεμίαν	τοιαύτην ἰσχυροῦσαν	ἐπὶ τῆς ἐμῆς γεγενῆ-	σθαι βασιλείας. ἀβασ-	ἰσθαι δ' ἡμῖν τῆς ἐλλάδος	ἕως διὰ τὸν πόλεμον	τὸν					

ORAT. III. ISOC. AD NIC.

factum, *Ε* τὸν γεγενημένον, καὶ
omninò *spoliatis* πανταχῶς συλημένων
nobis, *plurima bo-* ἡμῶν, τὰ πλείεστα τῶν
rum dissolvi, *his quidem* ἰων διέλυσαι, τοῖς μὲν
omnibus persolvens, *his* ἅπαντα ἀπολύων, τοῖς
verò partes, *hos verò mo-* δὲ μέρη, τῶν δ' ἀναβάλ-
rari rogans, *ad* λαθαι δεόμενος, πρὸς
verò illos, *prout po-* δὲ τῶν, ὅπως ἡδυνάε-
tui *de* *crimi-* μιν περὶ τῶν ἐγκλη-
nibus *litem* *diri-* μάτων διαλαττομέ-
mens, *insuper verò* *Ε* *In-* νος, ἔτι δὲ καὶ τῶν ἰν-
sulam habitantibus diffi- νῆσον οἰκέντων δυσκό-
culter erga nos dispo- λως πρὸς ἡμᾶς δια-
sitis, *Ε* *rege qui-* κειμένων, καὶ τῆ βασι-
dens *oratione* λέως τῷ μὲν λόγῳ
conciliatò, *in verò* δηλλαγμένον, τῆ δ'
veritate *malè* ἀληθεία τραχέως
babente, *utraque* ἔχοντος, ἀροφότερα
haec *mitigavi,* ταῦτα καλεπράϊνα,
huic quidè alacriter ser- τῷ μὲν προθύμως ὑπη-
viens, *erga verò hos ju-* ρείων, πρὸς δὲ τῶν δια-
stum *meipsum pre-* καιον ἐμαυτὸν παρέ-
bens. *Tantum enim ca:* *eo* χων. τοσούτοι γὰρ δέω-
aliena *concupisce-* τῶν ἀλλοτρίων ἐπιθυ-
re, *at alij quidem,* μῆν, ὡς ἔλεροι μὲν,
et si paulò majorem ἢ καὶ μικρῶ μείζω τῶν
ὁμό-

vicinis potentiam habent, abscindunt terram, & plus habere quarunt. Ego verò neque datam mihi regionem volui accipere, sed malo cum iusticia meam solam habere magis, quam cum malitia multò copiosiorē exi- stente acquirere. Et quid decet secundū unūquodq; dicentē conterere, præsertim & breviter habentem manifestare de meipso; Videbor enim neminem unquam injuriā afficiens pluribus verò & civium, & aliorum Grecorum beneficiens, & majora bona alterutris dans quam omnibus ante me re-

ομόρων δυναμιν ἔχουσιν, ἀπολέμνουσα τῆς γῆς, ἢ πλεονεκτεῖν ζητοῦσιν. ἐγὼ δὲ εἰδὲ τὴν δεδομένην μοι χώραν ἠξίωσαι λαβεῖν, ἀλλ' αἰετοῦμαι μετὰ δικαιοσύνης τὴν ἐμαυτῆς μόνην ἔχειν μάλλον, ἢ μετὰ κακίας πολλὰ πλάσιαν τῆς ὑπαρχούσης κλησασθαι. καὶ τί δεῖ καθ' ἕκαστον λέγοντα διαλέβειν, ἀλλως τε ἢ συντόμως ἔχοντα δηλώσαι περὶ ἐμαυτῆς; Φανήσομαι γὰρ μηδένα μὲν πώποτε ἀδικήσας, πλείους δὲ καὶ τῶν πολιτῶν, καὶ τῶν ἄλλων ἑλλήνων εὐπεποιηκώς, καὶ μείζους δωρεὰς ἐκατέρωθεν δεδωκώς, ἢ συμπάντες οἱ περὶ ἐμῆ βα-

98 ORAT. III. ISO C. AD NIC.

regnantes; Et quid βασιλεύσαντες; καὶ τί
 decet multum Sapien- χρητὰς μέγα Φρονεῖν
 tes in justitia, Ἔτας ἐπὶ δικαιοσύνη καὶ
 utentes pe- περσασμένοις χρη-
 cuniis esse meliores μάτων εἶναι κρείττους
 tales excellencias τοιαύται ὑπερβολαίς
 habere dicentem de ἔχειν εἶπεν ὡς αὐ-
 iis. Et quidam etiam Ἰων. καὶ μὲν δὴ καὶ
 de temperantia adhuc ὡς σωφροσύνης εἰς
 majora his habeo ex- μείζω τούτων ἔχω δι-
 ponere. Sciens enim ο- ελθεῖν. εἰδὼς γὰρ ὅ-
 mnes homines plu- παντὶς ἀνθρώπος πε-
 rimi facientes ρὶ πλείους ποιημένους
 liberos su- τὰς παῖδας τὰς ἑαυ-
 os, Ἔ Ἰων, καὶ τὰς γυναῖκας,
 Ἔ maxime irascentes καὶ μάλιστα ὀργιζομένους
 erga haec peccan- τοῖς εἰς ταῦτα ἕξα-
 tibus, Ἔ contu- μαρτάνουσι, καὶ τὴν ὕ-
 meliam circa haec βρειν τὴν ὡς ταῦτα
 maximorum malorum causam μεγίστων κακῶν αἰτίαν
 existentem, Ἔ multos γιγνομένην, καὶ πολλὰς
 jam idiotarum, Ἔ ἤδη τῶν ἰδιωτῶν, καὶ
 potentium propter τῶν δυναστευόντων δια-
 banc perditos: τούτην ἀπολλυμένους,
 Ita fugi cal- ἕτως ἔφυγον τὰς αἰ-
 pas has, ut ex quo τίας ταύτας, ὥστε ἕξ ἑ-
 re- τὴν

regnum	accepi	τὴν βασιλείαν ἔλαβον,
nulli	appaream	οὐδενὶ φανήσεμαι σώ-
pori	approprians,	ματι <u>πεπλησιακῶς</u> ,
præter	mea	πλὴν τῆς ἐμαυτῆς γυ-
xoris :	Non ignorans	ναϊκός : οὐκ ἀγνοῶν,
quod	ἔστι	ὡς καὶ κείνοι ὡρῶν τοῖς
populum	benè audiunt,	πολλοῖς ἐυδοκίμησιν,
qui	circa bona	ὅσοι ὡρεῖ μὲν τὰ τῶν
civium	justi sunt e-	πολιτῶν δίκαιοι τυγ-
xistentes,	aliunde	χάνουσιν ὄντες, ἄλλο-
dè	verò sibi præbe-	θεν δὲ πόθεν ἐπορευοῦν-
rent voluptates,	sed	ἔτι τὰς ἡδονὰς : ἀλλὰ
volens	simul	βυλόμενος ἅμα μὲν
psum	quam longissimè	εμαυτὸν ὡς πορρωτάτω
facere	à talibus	ποιῆσαι τῶν τοιούτων
suspicionib9,	simul	ὑποψιῶν, ἅμα δὲ πα-
xemplum	constituere	ράδειγμα καλῶσαι
mores	meos	τὸν τρόπον τὸν ἐμαυτῆς
aliis	civibus :	τοῖς ἄλλοις πολιταῖς :
cognoscens,	quod solet	γινώσκων, ὅτι φιλεῖ
populus	in	τὸ πλῆθος ἐν τέτοις
scē	studiis	τοῖς ἐπιηδέυμασι τὸν
vitam	transfigere	βίον διάγειν, ἐν οἷς αὐ-
regentes	su-	τὰς ἀρχοντας τὰς ἑαυ-
os	vident	τῶν ὀρώσι διαλείβον-
tes.	Postea etiam con-	τας. ἐπειτα καὶ προ-
	ve-	σῆ-

100 ORAT. III. ISO C. AD NIC.

venire putavi,	tan=	σήκειν ἠγησάμενην, το-
zò	reges	σέτω τῆς βασιλέας
meliores esse	Idio=	βελτίους εἶναι τῶν ιδιω-
tis,	quantò etiam	τῶν, ὅσῳ περὶ καὶ τὰς
honores majores ipsis		τιμὰς μείζους αὐτῶν
habeant: Et turpia fa-		ἔχουσι: καὶ δευὰ ποι-
cere,	qui alios	εἶν, ὅσοι τῆς μὲν ἀλλῶς
decenter vivere co-		κοσμίως ζῆν ἀναγκά-
gunt,	ipsi verò se	ζουσι, αὐτοὶ δ' αὐτῶς
non	temperantiores	μὴ σωφρονεσέμεν τῶν
subditis	præbent.	ἀρχομένων παρέχουσι.
Insuper	quidem	περὶ δὲ ταῖς τῶν μὲν
aliorum negotiorum videbam		ἀλλῶν πράξεων ἐώρων
continentes,	Et mul-	ἐγχεταίς, καὶ τῆς πολ-
tos existentes à		λῆς γιγνομένης τῶν δὲ
aviditatibus verò circa,		ἐπιθυμιῶν, τῶν περὶ
libros	Et	τῆς παιδείας καὶ τῆς
mulieres,	Et	γυναικῶν, καὶ τῆς
optimos	devictos.	βελτίους ἠτλομένους.
Volui igitur in his		ἠβελήθημεν ἐν τέτοις
meipsum demonstrare cō-		εμαυτὸν ἐπιδείξαι καρ-
tinere potentem, in quibus		τερῶν δυνάμενον, ἐν οἷς
futurus eram, non solum		ἐμελλον ἢ μόνον τῶν
aliis antecellere, verum		ἀλλῶν διοίσειν, ἀλλὰ
etiam	virtu-	καὶ τῶν ἐπ' ἀρετῆ μέ-
que prudentibus. Insuper v.		γαφρονέων. εἰ δὲ
	Et	καὶ

<p>Εἰ tam vi, pientes, facientes totius vite, non amant, quibus fecerunt, sed suis voluntatibus affligunt ipsas, à quibus ipsi non dignantur offendi. Et circa quidem alias communitates quasdam equos se ipsos praebent: in vero iis circa mulieres peccant, quas decebat tanto magis custodire, quāto magis familiares, et majores existunt aliis. Postea etiam latent intus in ipsis regibus perditiones et dissidia sibi relinquentes, Et sanè decet regentes</p>	<p>καὶ τῶν τοιούτων πολλήν κακίαν καὶ ἐγνώσκον, ὅσοι γυναῖκας λεπτόβουτες, καὶ κοινωσίαν ποιησάμενοι τῆς βίης, μὴ σέβωσιν, οἷς ἐπράξαι, ἀλλὰ τῶν αὐτῶν ἡδοναῖς λυπώσι ταύτας, ὑφ' ὧν αὐτοὶ μηδὲν ἀξιῶσι λυπεῖσθαι. καὶ οἷς μὲν ἄλλας κοινωσίας τινὰς ἐπιεικῆς σφᾶς αὐτῶν παρέχουσιν, ἐν δὲ ταῖς πρὸς τὰς γυναῖκας ἐξαμαρτάνουσιν: ἃς εἶδει ποσὸν τῶν μάλλον διαφυλάττειν, ὅσῳ περὶ οἰκειότερα καὶ μείζους ἔσται τυγχάνουσι τῶν ἄλλων. εἴτε καὶ λανθάνουσιν ἐνθὸν ἐν αὐτοῖς τοῖς βασιλείοις στάσεις, ἢ διαφορὰς ἑαυτοῖς ἐγκαταλείποντες. καὶ τοὶ χερὶ τῶν ὀρθῶς βασιλεύοντες, μὴ</p>
--	---

non

G

μη

192 ORAT. III. ISO C. AD NIC.

non solum urbes in	μη μόνον τὰς πόλεις ἐν
concordia tentare	ὁμονοίᾳ πειράσασθαι
transfigere, quibus impe-	διάγειν, ὧν αὐτὰ ἄρχω-
rant, sed etiam proprias	σιν, ἀλλὰ καὶ τὰς ἰδίους
domus,	οἴκους, καὶ τὰς πόλεις,
in quibus habitent.	ἐν οἷς αὐτὰ καθεστώσιν.
Omnia enim hac	ἅπαντα γὰρ ταῦτα
temperantia opera	σωφροσύνης ἔργα καὶ
justicia sunt.	δικαιοσύνης εἰσίν. Ἐτὴν
eandē v. sententiā habui,	αὐτὴν δὲ γνώμην ἔχων,
neq. de liberorū procrea-	εἰδὲ περὶ τῆς παιδοποιή-
tione plurimis	σίας τοῖς πλείστοις τῶν
regum: neque putavi	βασιλέων: εἰδὲ ὠήθην
decere hos quidē ex humio-	δεῖν τὰς μὲν ἐκ ταπει-
liore procreare	νοθέρας ποιήσασθαι
liberorum, illos verò ex	τῶν παίδων, τὰς δὲ ἐκ
mobiliore: neque hos	σεμνοθέρας: εἰδὲ τὰς
quidē spurios ipsorū, illos	μὲν νόθους αὐτῶν, τὰς
verò genuinos relinquere,	δὲ γνησίους καταλιπεῖν,
sed omnes habere	ἀλλὰ καὶ πάντας ἔχειν
eandem naturam,	τὴν αὐτὴν φύσιν, καὶ
ad Patrem	εἰς ad πρὸς πατρός, καὶ πρὸς
matrem referre,	μητρός ἀνενεγκεῖν,
mortalium quidem ad E-	τῶν μὲν θνητῶν εἰς εὐ-
vagoram Patrem	εὐλόγῳ τὸν πατέρα
mensuris,	τὸν ἐμὸν, τῶν δ' ἡμι-
	θέων,
	θεῶν,

deorum ad Aecidas,	θεῶν εἰς Αἰακίδας,
Deorum verò ad Jovem,	τῶν δὲ θεῶν εἰς Δία,
Et neminem ex me	καὶ μηδένα τῶν ἐξ ἐμῶν
natorum	γεννηθέντων ἀποστραφῆ-
ri hac nobilitate	ναὶ ταύτης τῆς εὐγα-
te.	νείας.
Multis autem me	πολλῶν δὲ με
adhortantibus	παραρρητόνων ἐμῶν
vere	νεὶν τοῖς ἐπιηδέυσασθαι
hisce non	τέτοις ἔχῃ κίεσθαι
me	ἢ αὐτὸ παρκαλε-
vit,	σεν, ὅτι τῆς μὲν ἀν-
quod quidem for-	δρείας ἢ τῆς δεινότη-
titudinis,	τος, ἢ τῶν ἄλλων τῶν
Et gravita-	εὐδοκιμῶντων εὐδῶν
is,	ἢ τῶν κακῶν ἀνδρῶν
Et aliorum bene	πολλὰς μελέχοντας,
audientium	τὴν δὲ σωφροσύνην ἢ
videbam,	τὴν δικαιοσύνην ἰδίας
Et malorum	κλήματα τῶν καλῶν
viros	ἢ ἀγαθῶν ὄντα.
multos participes	καὶ λισσὸν ἔνυ ὑπέλαβον,
esse,	εἰ τις δύνασθαι ταύταις
sed temperantiam,	ταῖς ἀρεταῖς προσέ-
Et	χεῖν τὸν νῦν, τῶν ἄλλων
justiciam	ἀφελόμενος, ὡς μη-
proprias	δὲν μέρος τοῖς πονηροῖς.
possessiones	
honestorum	
Et bonorū	
existentes.	
Optimum	
igitur	
duxī,	
si	
quis	
possit	
hisce	
virtutibus	
attende	
mentem,	
aliis	
aufere	
mens,	
quarum	
nul-	
la pars	
malis	
adeo,	

10. 4 ORAT. III. ISO C. AD NIC.

adeſt,	ſed eſt ma-	μέτερον, ἀλλὰ καὶ γνη-
ximè legitima,	eſt firmiſ-	σιώταται καὶ βεβαιό-
ſima,	eſt maxima eſt	ταίαι, καὶ μέγισται, καὶ
maximis laudibus dignæ		μεγίστων ἐπαινῶν ἀξία
ſunt exiſtentes.	Ho-	τυγχάνουσι ἔσαι. τῶν
rum gratia hæc conſide-		τῶν ἐνεκα ταῦτα δια-
rans,	abundantius	νοηθεὶς, περιττότερον
aliis	exercui	τῶν ἄλλων ἡσκησά-
Temperantiã;	eſt	τὴν σωφροσύνην, καὶ
Juſticiã:	Et	τὴν δικαιοσύνην: καὶ
hæc	prætulit	ταύτας περιλόμην
voluptatibus non in		τῶν ἡδονῶν, ἢ τὰς ἐπὶ
operibus	nullum	τοῖς ἔργοις μηδεμίαν
honorem habentes, ſed		τιμὴν ἐχούσας, ἀλλὰ
in	honoribus	τὰς ἐπὶ ταῖς δοξαῖς
per	virilitatem	ταῖς δὲ ἀνδραγαθίαν
exiſtētes. Decet verò pro-		γινόμενας, καὶ δὲ δο-
bare	virtutes	κιμάζειν τὰς ἀρετὰς,
non iisdem ſpecie-		ἢ ἐν ταῖς αὐταῖς ιδέ-
bus omnes ſed		αῖς ἀπύσας, ἀλλὰ τὴν
juſticiã in		μὲν δικαιοσύνην ἐν ταῖς
defectibus, verum tem-		ἀπορίαις, τὴν δὲ σω-
perantiã in po-		φροσύνην ἐν ταῖς θυ-
rentiis, ſed toleran-		νασίαις, τὴν δὲ καρτερ-
tiam in Ju-		ρίαν ἐν ταῖς τῶν νεω-
rioribus	atatibus.	τέρων ἡλικίαις.
	Ego	ἔγωγε

ORAT. III. ISOC. AD NIC. 105

Ego igitur in omnibus	ἐγὼ τοίνυν ἐν ἀπασιν
temporibus	τοῖς καιροῖς τέτοις
videbor exemplum meae	φανήσμαι πείραν τῆς
ipsius	ἐμαυτοῦ φύσεως δεδω-
natura	κώς. ἐνδεής μὲν γὰρ
dans. Indigens quidē ο-	ρημάτων καταλεί-
porum	φθεις, ἔτω δίκαιον ἐ-
ctus,	μαυτὸν παρέχων, ὥστε
ita justum me-	μηδένα λυπησάτω τῶν
ipsum praeuli	πολιτῶν. λαβῶν δ' ἐξ α-
ut	σίας, ὥστε ποιεῖν ὅτι
neminem contemserim	ἀν βέλωμαι, σωφρο-
civium. Sumens verò po-	νέστερος τῶν ἰδιωτῶν
testatē, ut facerem quod	ἐγεγόνην: τέτων δ'
vellem,	ἀμφοτέρων ἐκράτησα,
rantior	ταύτην ἔχων τὴν ἡλι-
fui:	κίαν, ἐν ἣ τὰς πλείους
utrisque	ἀν εὐργίμην μαλίστα
hanc	ἀφ' ἑαυτῶν πράξεις ἐξα-
tem,	μαρτυροῦσας, καὶ πάν-
inveniremus	τα ταῦτα ἐν ἑτέροις
circa negotia de-	μὲν ἴσως ἀν' ὧν ἐν εἰ-
linquentes,	πεῖν, ἔχως ἔφιλολο-
a haec in aliis	μέμενος ἐπὶ τοῖς πε-
quidē similiter cessare di-	πραγμένοις, ἀλλ' ὡς
cere, nō tāquam nō honoris	ἐκ ἀν' πιστευθείς
amans	
factis,	
non	
sed tanquam	
approbatus	
ex	ἐκ

106 ORAT. III. ISOC. AD NIC

ex dictis, ἐκ τῶν λεγομένων
 vos verò ipsi mihi te- ὑμεῖς δ' αὐτοὶ μοι μαρ-
 stes estis omnium di- τυρέστε πάντων εἰρη-
 etorū. Dignū quidē igitur μένων. ἄξιον μὲν ἐν
 ἔ naturā ornatos κατὰ φύσιν κοσμίως
 existentes laudare ἔ ad- ὄντας ἐπαινεῖν καὶ θαυ-
 mirari, insuper ὁ. magis μάζειν, ἐν δὲ μάλλον
 etiam cum ratione τὰς καὶ μετὰ λογισμῶ
 tales existentes. Quidam τοιούτους ὄντας. οἱ μὲν
 enim fortuna, ἔ non sci- γὰρ τύχη, καὶ μὴ γνώ-
 entia sapientes, for- μη σωφρονεῖτες, τυ-
 te etiam abduce- χὴ αὐτὴ καὶ μετὰ πει-
 rentur. Qui verò prater θεῖον. οἱ δὲ πρὸς τὸ
 natum esse, ἔ co- πεφυκέναι, καὶ δι-
 gnoscetes, quod maximū εγνωκότες, οἱ μέγιστον
 est bonorum virtus, ἐστὶ τῶν ἀγαθῶν ἀρετῆ
 manifestum, quod totam δῆλον, οἱ πάντα τὸν
 vitam in hac ordinatione βίον ἐν ταύτῃ τῇ τάξει
 permanebunt. Propterea διαμενεῖσι. διὰ τῆτο
 verò plurimos feci δὲ πλείους ἐποιήσαμην
 sermones, ἔ de me τὰς λόγους καὶ περὶ ἐμ-
 ipso, ἔ de ali- αὐτῶ, καὶ περὶ τῶν ἀλ-
 is, predi- λων τῶν προειρημέ-
 Etis, ut nullam νων, ἵνα μηδεμίαν
 relinquam excusationem, ὑπολίπω πρὸ φασιν,
 quod non decet facere vos ὡς ἔ δεῖ ποιεῖν ὑμᾶς

vo-

ἐκ-

voluntarios,	Et alacri-	ἐκόντας,	καὶ προθύ-
ter,	quæ ego man-	μως,	ἀπ' αὐτῶν προ-
clavero,	Et consulero.	σαζω,	κὶ συμβουλεύσω.
Dico jamē facere unum-		Φημι δὴ πῶς εἶναι ἕνα	
quemq; vestrū, super quib.		τον ὑμῶν ἐφ' οἷς ἐφέ-	
cōstitutus est, diligēter, Et		σηκεν,	ἐπιμελῶς κὶ δι-
juste. Secundum ut: um		καίως,	καθ' ὅποτερον
enim omiseritis quid bo-		γὰρ αὐτῶν ἐλλίπητέ τι τῶ-	
rum,	necessarium	των,	ἀνάγκη ταυτῆ
malē habere operatio-		κακῶς ἔχειν τὰς πρά-	
nes. Nihil igitur negli-		ξεις.	μηδενὸς ἐν ὀλί-
gite,	neque despi-	γῶρεϊτε,	μηδὲ κατὰ
cite	ordina-	Φρονεῖτε τῶν προσε-	
torum:	arbi-	ταγμένων: ὑπολαμ-	
trātes. quān nihil præter		βάνουτες,	ὡς ἐπὶ τῶν
hec est,	sed quod	ταυτ' ἐστίν,	ἀλλ' ὡς
circa quamlibet par-		παρ' ἕκαστον τῶν με-	
gium aut benē aut malē		ρῶν ἢ καλῶς ἢ κακῶς	
habiturū univēsum, ita		ἔξον τὸ συμπαν,	ἔτω
studete ipsis, Et curā geri-		σπασάξετε περὶ αὐτῶν	
te nihil minus meo-		ἢ κήδεσθε μηδὲν ἢ τὸ	
rum, quān vestrorum		τον τῶν ἐμῶν, ἢ τῶν ὑμε-	
ipsorum. Et non putate		τέρων αὐτῶν. κὶ μὴ νομί-	
parvum bonum esse		ξετε μικρὸν ἀγαθὸν εἶναι	
bonores,	quos habent	τὰς τιμὰς,	ἀς ἔχουσιν
benē	nostris	οἱ καλῶς τῶν ἡμετέρων	
	pra-		ἐπι-

108 ORAT. III. ISOC. AD NIC.

praefecti. *Abstine* ἐπισηλῆδες. ἀπέχε-
te ab alienis, *ut* δε τῶν ἀλλοθρίων, ἵν'
cutius *do* ἀσφαλέστερον τὰς οἰ-
mus vestrorum *i-* κησ τὰς ὑμετέρους ἀυ-
psorum possideatis. *Tales* ἴων κεκλήθηθε. τοιοῦτος
esse decet erga ali- εἶναι χρὴ πρὸς τὰς ἀλ-
os vos, *qualem me* λος ὑμᾶς, οἷόν περ ἐμὲ
erga vos optatis fie- πρὸς ὑμᾶς ἀξιῶτε γίνε-
ri. *Non festinate* θαι. μὴ σπέυθε
ditari magis, *quàm* πλετεῖν μάλλον, ἢ
boni videri esse: χρηστοὶ δοκεῖν εἶναι ἢ
Cognoscentes, *quòd* ἔγνωσκοντες, ὅτι καὶ τῶν
Graecorum ἔ βαρβαροῦ ἑλλήνων καὶ τῶν βαρβα-
rū maximas in virtute glo- ρων οἰμεγίστας ἐπ' ἀρετῆς
rias habētes, plurimorum δόξας ἔχοντες, πλείστων
bonorum domini con- ἀγαθῶν δ' σπόται κα-
stituentur. *Lu-* θίσανται τὰς χρηματι-
cia prater ju- σμῆς τὰς πρὸ τοῦ δι-
stus facta, *puta-* καιον γιγνομένης, ἢ γέ-
te non divitias, *sed* θαι μὴ πλεστον, ἀλλὰ
periculum creare. *Non* κινδυνον ποιήσεν. μὴ
quidem accipere ef- τὸ μὲν λαβεῖν κέρδος εἰ-
se putate, *sed insu-* ναίνομίζονται, τὸ δ' ἀνα-
mere damnum. *Neu-* λῶσαι ζημίαν. ἴδετε-
trum enim horum semper ρὸν γὰρ τέτων αἰετὴν
eandem habet potentiā, αὐτὴν ἔχει δύναμιν,
sed ἀλλ'

ORAT. III. ISOC. AD NIC. 109

sed utrum in aliis oportere aut in tempore, et cum virtute fiat, hoc proderit facientibus. Neque erga meum difficulter affecti estote a me mandatorum: qui enim vestrum circa plurima meorum utiles se praebent, his plurimum domus suas iurabunt. Cuius vestrum unusquisque ipse sibi sit conscius, neque me latere. Sed si et corpus meum non adist, tamen mentem meam putet evenientibus adesse. Hanc enim sententiam habentes sapientibus consulueritis de ipsis, occultate, quae possidetis, neque

καίρω, καὶ μετ' ἀρετῆς γίγνηται, τὸ ὠφελήσει τὰς ποιῶντας. μήτε πρὸς ἐν χαλεπῶς ἔχεις τῶν ὑπ' ἐμῶς παρατιθέμενων: ὅσοι γὰρ αὐτῶν πλεῖστα τῶν ἐμῶν χρησιμῶς αὐτῶς ὠφελώσιν, ἔτοι πλεῖστα τὰς οἰκῶν τὰς ἑαυτῶν ὠφελήσονται. ἅλι αὐτῶν ἕκαστος αὐτῶν τύχη συνειδώς, ἠγείσθω μηδὲ ἐμὲ λήσειν. ἀλλ' ἑὰν καὶ τὸ ἐμὸν σῶμα μὴ περὶ, τὴν γε διάνοισιν αὐτῶν ἐμῶν οἰέσθω τοῖς γιγνομένοις παριστάται. ταύτην γὰρ γνώμην ἔχοντες, σωφρονέστερον αὐτῶν βελέυσαι δεῖται αὐτῶν. μηδὲν ἀποκρύπτετε, μήθ' ὧν κέκλησθε, μήθ'

110 ORAT. III. ISO C. AD NIC.

neque que facitis, neque que vultis facere: Sciens, quod circa occulta sociorum necesse est multos timores fieri. Non calidè querite imperare, nec occultè, sed ita simpliciter et apertè, ut neque, quis velit, sit vos avari. Probate actiones, et putate malas quidem, quas facientes me velitis latere: Bonas verò, de quibus ego futurus audiens, meliores vos arbitrari. Non reticete, si quosdam videtis circa imperium meum malos existentes, sed rearguite, et putate eam.

μήθ' ὧν ποιείτε, μήθ' ὧν μέλλετε πράττειν: εἰδότες, ὅτι περὶ τὰ κεκρυμμένα τῶν πραγμάτων ἀναγκαιὸν ἐστὶ πολλὰς φόβους γίνεσθαι. μὴ τεχνικῶς ζητεῖτε πολιτεύεσθαι, μὴδ' ἀφανῶς, ἀλλ' ἕτως ἀπλῶς καὶ φανερώς, ὥστε μὴδ' αὐτίς βέληται, ραδίον εἶναι ὑμᾶς διαβάλλειν. δοκιμάζετε τὰς πράξεις, καὶ νομίζετε πονηρὰς μὲν, ἃς αὐτῶν πράττουσιν ἐμὲ βέληθαι λαμβάνειν: χρησαίσεσθε δὲ περὶ ὧν αὐτῶν ἐγὼ μέλλω πυθόμενος βελτίους ὑμᾶς νομιεῖν. μὴ κατὰσιωπέετε, εἰάν τινας ὁράτε περὶ τὴν ἀρχὴν τὴν ἐμὴν πονηρὰς ὄντας, ἀλλ' ἐξελέγχετε, καὶ νομίζετε τῆς

eadem esse dignos τῆς αὐτῆς εἶναι ἀξίους
 culpa occultas ζημίας τὰς συγκρύπ-
 tantes cum peccanti- τούτας τοῖς ἑξαμαρτάνου-
 bus. Felices verò pu- νουσι. εὐτυχεῖς δὲ νομίζ-
 ate non latentes. ζῆτε μὴ τὰς λαθάνου-
 tes, si quid mali fece- τας, εἰάν τι κακὸν ποιή-
 rint, sed ni- σωσιν, ἀλλὰ τὰς μη-
 bil peccantes; δεν ἑξαμαρτάνουτας·
 illos quid n. verisimile ta- τὰς μὲν γὰρ εἰκὸς τοιαῦ-
 lia dati, qualia αὐτὰ παθεῖν, οἷα περ
 ipsi faciunt: hos verò αὐτοὶ ποιῶσι· τὰς δὲ
 gratiam accipere, quā χάριν ἀπολαβεῖν, ἧς
 digni sunt existen- ἀξιοὶ τυχεύουσιν ὄν-
 tes. Societates non faci- τες· ἐταιρίας μὴ ποι-
 te, neq; conventicula, abs- εῖτε, μήτε συνόδους, ἀ-
 que meā sententia. νευ τῆς ἐμῆς γνώμης.
 Nam tales constitu- αἱ γὰρ τοιαῦται συστά-
 tiones, in quidem a- σεις, ἐν μὲν ταῖς ἀλ-
 liis politis mul- λαις πολιτείαις πλεο-
 tum valent, in verò mo- νεκτεῖσιν, ἐν δὲ ταῖς μο-
 narchiis periclitantur. ναρχίαις κινδυνεύουσιν.
 Non solum abstinete μὴ μόνον ἀπέχεσθαι
 à peccatis, τῶν ἀμαρτημάτων,
 verum etiam à stu- ἀλλὰ καὶ τῶν ἐπιτηδευ-
 diis bisce, μάτων τῶν τοιαύτων,
 in quibus necessarium est ἐν οἷς ἀναγκαῖόν ἐστιν

H

ὑπο

<i>suspicionem fieri.</i>	<i>Meam</i>	ὑποψίαν γίνεσθαι. Τῆς
<i>amicitiam</i>	<i>curis-</i>	ἐμὴν Φιλίαν ἀσφου-
<i>simam</i>	<i>es</i>	λετάτην καὶ βεβαίω-
<i>simam esse</i>	<i>firmis-</i>	τάτην εἶσαι νομίζετε,
<i>es</i>	<i>putate,</i>	καὶ διαφυλάττετε τὴν
<i>es</i>	<i>custodite</i>	πρεσβυτήν κατὰ συνή-
<i>sententiam constitutionem,</i>	<i>pre-</i>	κλήμειαν ἐπιθεμεί-
<i>es</i>	<i>nullam</i>	τε μετὰ βολῆς: εἰδότες
<i>desiderate mutationē: scientes</i>	<i>quod</i>	ὅτι διὰ τὰς τριτάτας
<i>quod</i>	<i>per</i>	ταραχάς, ἀναγκαῖον
<i>turbas,</i>	<i>necessarium</i>	ἔστι καὶ τὰς πόλεις
<i>est</i>	<i>es</i>	ἀποκλυσθαι, καὶ
<i>perire,</i>	<i>es</i>	τὰς οἰκίας τὰς ἰδίους ἀ-
<i>domos proprias</i>	<i>va-</i>	νασάτας γίνεσθαι, μὴ
<i>stas fieri.</i>	<i>Non</i>	κρίνον τὰς φύσεις αἰ-
<i>solum</i>	<i>naturas</i>	λίους νομίζετε τὰ χαλε-
<i>stas</i>	<i>putate</i>	πὲρ ἢ πρῶτος εἶναι τὰς
<i>les aut mansuetos esse</i>	<i>reges,</i>	πρῶτους, ἀλλὰ καὶ τὸν
<i>reges,</i>	<i>veram</i>	τρόπον τῶν πολιτῶν.
<i>mores</i>	<i>civium.</i>	πολλοὶ γὰρ ἤδη, διὰ τὴν
<i>Multi enim iam</i>	<i>pro-</i>	τῶν ἀρχαίων κακί-
<i>pter</i>	<i>subditorum</i>	αν, τραχύτερον ἢ κατὰ
<i>am,</i>	<i>asperius</i>	τὴν εἰαυτῶν γνώμην
<i>am,</i>	<i>quàm</i>	ἀρχεῖν ἠναγκάσθη-
<i>secun-</i>	<i>dum</i>	συν. Παρρησίητε μὴ διὰ
<i>dum</i>	<i>suam</i>	τὴν ἐμὴν μάλλον προ-
<i>sententiam</i>	<i>imperare</i>	σότηλα, ἢ διὰ τὴν ὑμετέ-
<i>imperare</i>	<i>coacti</i>	
<i>sunt.</i>	<i>Confidite</i>	
<i>non pro-</i>	<i>pter</i>	
<i>meā</i>	<i>magis</i>	
<i>mansue-</i>	<i>itudinē,</i>	
<i>quàm</i>	<i>propter</i>	
<i>ve-</i>		

ORAT. III. ISOC. AD NIC.

Strā ipsorū virtutē. Meam
 securitatem licenti-
 am ipsis esse pu-
 tate : Bene enim
 circa me constitutis,
 ad eundem modum ἔ-
 circa vos ipsos habe-
 bunt. Humiles quidem es-
 se decet circa imperi-
 um meum, immanen-
 tes moribus, ἔ-
 stodientes cu-
 ges regias :
 Splendidas vero inque
 urbe offi-
 ciis, ἔ-
 me mandatis.
 Admonete ju-
 niores ad virtutem, non
 solum adhortantes,
 sed etiam circa negotia
 demonstrantes ipsis,
 quales esse decet
 viros bonos.
 Docete liberos
 vestros ipso-
 rum regi,

ραν αὐτῶν ἀρετὴν. τὴν
 ἐμὴν ἀσφάλειαν ἀδει-
 αὴν ἑαυτοῖς εἶναι νομι-
 ζετε : καλῶς γὰρ τῶν
 περὶ ἐμὲ καθεστώτων,
 τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ
 περὶ ἡμᾶς αὐτῶν ἔ-
 ξει. Ταπεινὰς μὲν εἶ-
 ναι χρὴ πρὸς τὴν ἀρ-
 χὴν τὴν ἐμὴν ἐμμένον-
 τας τοῖς ἡθεσι, καὶ δια-
 φυλάττοντας τὰς νό-
 μους τὰς βασιλικὰς :
 λαμπρὰς δ' ἐντε ταῖς
 ὑπὲρ τῆς πόλεως λει-
 τουργίαις, καὶ τοῖς ὑπὲρ
 ἡμῶν προστυττέμενοις.
 Πρῶτον περὶ τὰς νεω-
 τέρας ἐπ' ἀρετὴν, μὴ
 μόνον ὁρῶσθαι ἐπι-
 λαλῆσαι καὶ περὶ τὰς πράξεις
 ὑποδεικνύσθαι αὐτοῖς,
 ὅποισις εἶναι χρὴ τὰς
 ἀνδρας τὰς ἀγαθὰς.
 Διδάσκατε τὰς παιδας
 τὰς ἐμὰς αὐ-
 τῶν βασιλευσῶν.

118 ORAT. III. ISOC AD NIC.

Et circa institutionem talis virtutis assu-
 cite ipsos quam maximè contererere. Si enim regi didicerint, multò magis regere poterunt. Et fideles quid existentes Et iusti parti. pabunt no-
 strabona: mali verò existentes periclitabun-
 tur de existi-
 bus. Maximas putate liberis, Et fir-
 missimas divitias irade-
 dere, s' ipsis possitis nostram
 benevolentia relinquerere.
 Miserrimos putate, Et infelicissimos, qui circa credentes
 infideles existunt. Ne-
 cesse enim est les trepidè affectos,
 Et timentes o-
 mnes, Et nihil magis cre-

καὶ πρὸς τὴν παιδείαν
 τῆς τοιαύτης ἀρετῆς ἐπι-
 ζῆτε αὐτοὺς ὡς μάλιστα
 διαλεῖσθαι. εἰὰν γὰρ
 ἀρχεῖσθαι μάθωσι,
 πολλῶ μᾶλλον ἀρχεῖν
 δυνήσονται. καὶ πιστοὶ
 μὲν ὄντες καὶ δίκαιοι
 μεθέξουσιν τῶν ἡμετέ-
 ρων ἀγαθῶν: κακοὶ δὲ
 γινόμενοι κινδυνεύουσιν
 ὡς τῶν ὑπαρχόν-
 των. μέγιστον ἡγεῖσθαι
 τοῖς πιστοῖς, καὶ βρο-
 βὰ τῶν πλεόντων πα-
 ραδώσειν, εἰὰν αὐτοῖς
 δύνηθε τὴν ἡμετέραν
 εὐνοίαν καταλιπεῖν.
 ἀθλιωτάτους ἢ δεῖ
 καὶ δυστυχιστάτους, ὅσοι
 ὡς τὰς πιστεύουσας
 ἀπιστοὶ γέγονασιν. ἀ-
 νάγκη γὰρ τῶν πισ-
 τῶν ἀθύμως εἰσέλθαι,
 καὶ φοβημένους ἀπει-
 λῶν, καὶ μηδὲν μᾶλλον
 πισ-

credentes	ami-	πιστεύοντας	τοῖς	Φί-
eis,	quàm inimicis	λοις, ἢ τοῖς ἐχθροῖς,		
reliquum	tempus	τὸν ἐπίλοιπον χρόνον		
transigere	Æmulamini nō	διάγειν. Ζηλεῖτε μὴ		
plurima	possiden-	τὰς πλείστα κεκτημέ-		
tes,	sed nihil	νας, ἀλλὰ τὰς μηδὲν		
mali	sibi ipsis	κακὸν σφίσιν αὐτοῖς		
conscios,	cùm enim	συνειδότας, μετὰ γὰρ		
tali anima	suavius	τοιαύτης ψυχῆς ἢ δίου		
quis vitam	poterit	αὐτὶς τὴν βίον δύνασθαι		
transigere.	Non maliti	διάγειν. μὴ τὴν κακί-		
am posse	plus	αν δύνασθαι μὲν πλέ-		
virtute	prodesse	ον τῆς ἀρετῆς ὠφελεῖν		
putate,	nomen verò de-	νεμίζετε, τὸ δ' ὄνομα		
terius	habere,	δύσχερότερον ἔχειν,		
sed qualia	nomina	ἀλλ' ὀνομασθέντων		
singula	re	ἕκαστου τῶν πραγμά-		
rum consecuta sunt,	ta-	των τελευτήσασθαι, τοιαύ-		
les putate	esse	τας ἠγεῖσθαι καὶ τὰς δύ-		
tentias eorum	esse.	νάμεις αὐτῶν εἶναι.		
Non invidete	apud	μὴ φθονεῖτε τοῖς παρ-		
me principibus,	sed	ἐμῶ πρόσωπον, ἀλλ'		
contendite,	esse cona-	ἀμιλλᾶσθαι καὶ περισ-		
mini bonos	vos i	δοῦναι χρόνον ἑμῶς ἀ-		
psos præbentes,	assu-	τὰς παρέχοντας, ἀξι-		
milari	prestantibus :	ἴσθαι τοῖς ἀξέχουσιν.		
	Amma.	H 3		Φίλ.

VI⁶ ORAT. IH. ISOG. AD NIC

Amare putate decere, & φιλεῖν οἰεσθε δεῖν, & τιμᾶν, ὅσπερ αὐτὸν καὶ
 honorare, quos sanè & τιμᾶν, ὅσπερ αὐτὸν καὶ
 Rex: ut & ὁ βασιλεὺς: ἵνα καὶ
 apud me consequamini ἐμῶν τυγχάνητε τῶν
 eadem: qualia αὐτῶν τέτων: οἷαπερ
 presente me dicitis, παρόντος ἐμῶν λέγετε,
 talia & absente τοιαῦτα καὶ ἀπόντος
 sapite. Benevolentiam φρονεῖτε, τὴν εὐνοίαν
 erga nos, in o- τὴν πρὸς ἡμᾶς, ἐν τοῖς
 peribus demonstrate ἔργοις ἐνδείκνυσθε
 magis, quàm sermonibus. μᾶλλον, ἢ τοῖς λόγοις.
 Quae patientes ab a- ἀπίχοντες ὑφ' ἑτέ-
 liis irascimini, hac ρων ὀργίζεσθε, τοιαῦτα
 aliis non facite. τοῖς ἄλλοις μὴ ποιεῖτε.
 De quibus in orationibus πρὸς ὧν αὐτὸν τοῖς λόγοις
 accusatis, nihil bo- κατηγορεῖτε, μηδὲν τέ-
 rum in operibus exer- των ἐν τοῖς ἔργοις ἐπι-
 cete. Talia τηδέουσε. τοιαῦτα
 expectate facere, πρὸς δοκεῖτε πράξαι,
 qualia de nobis consi- οἷα αὐτὸν πρὸς ἡμῶν δια-
 deratis. Non solum lau- νοῦσθε, μὴ μόνον ἐπαί-
 date bonos, νεῖτε τὰς ἀγαθὰς,
 sed & imitamini. ἀλλὰ καὶ μιμεῖσθε.
 Orationes meas τὰς λόγους τὰς ἐμὰς
 leges esse putate: νόμους εἶναι νομίζετε:
 & tentate hisce καὶ πειράσθε τῶν τοῖς
 im-

ἐμ.

inmanere, scientes, quod	ἠμμένειν, εἰδότες, ἵνα
maximè faciētibus vestris,	μάλιστα ποιῆσιν ὑμῶν,
quae volo,	ἢ βάλωμαι, τρίτοις
vivere,	ἢ ἑξέσαι ζῆν, ὡς αὐτοὶ
volunt.	καρτε βάλωμαι. κεφάλαιον
verò dictorum:	Qua- δὲ τῶν εἰρημένων: οἷ-
les à	νο- ὅσπερ αὐτὸς ὑφ' ὑ-
bis rectos putatis	μῶν ἀρχομένους οἰεῶτε
decere erga vos esse,	δεῖν πρὸς ὑμᾶς εἶναι
tales decet circa im-	τοιᾶτας ζῆν πρὸς τὴν
perium meum vos	ἀρχὴν τὴν ἐμὴν ὑμᾶς
fieri.	ἔσθαι. καὶ ταύτῃ
si feceritis, quid opus est de	εἰ ποιῆται, τί δεῖ πρὸς
accidentibus	ταῦν συμβουμένων
ta dicere?	Si enim μακρολογεῖν; ἢ γὰρ
ego praebeo salutem	ἔχωτε παρέχω τοῖσδε τοῦ
meipsum, qualem in	ἐμαυτὸν οἶον περ ἐν τῷ
praeterito tempore,	ἔσθαι παρελθόντι χρόνῳ ἢ
ea à vobis similiter	τὰ παρ' ὑμῶν ἐμοῖως
administrantur: celeriter	ὑποτρέψονται: ταχέως
videbitis ἔσθαι vitam	ὄψεσθε ἢ τὸν βίον τὸν
vestram ipsorum cre-	ὑμέτερον αὐτῶν ἐπι-
visse,	ἔσθαι im. δεδωκότα, καὶ τὴν ἀρ-
perium meum au.	χὴν τὴν ἐμὴν ἠυξήμε-
ctam,	ἔσθαι urbem feli- νην, ἢ τὴν πόλιν εὐδαι-
ctam	factam. μονα γεγονυμένην.
Dignum	ἢ 4 ἀξίον

119 ORAT. III. ISOG. AD NIC

Dignū quidē igitur tāto-	ἀξιον μὲν ἔν τῆ λικέ-
xum bonorum gratiā ni-	των ἀγαθῶν ἕνεκα μη
hil omittere ,	δὲν ἐλλείπειν, ἀλλὰ καὶ
labores,	πόνους, καὶ κινδύνους
quævis	ἔσθυνας ἔν ὑπενεγ-
re. Vobis verò licet ni-	κεῖν. ὑμῖν δ' ἔξεσι μη-
bil miserè factis ,	δὲν ταλαιπωρηθεῖσιν,
sed fidelibus solum ἔ	ἀλλὰ πιστῖς μόνοι καὶ
justis oxistentibus, omni-	δικαίοις ἔσιν, ἀπαντ
a hæc effice-	τα τὰ ὑλα διαπερά-
re.	ξαῖται.

PLUTAR, ΠΛΟΥ

CHI CHÆRO- TAPXOT XAIPO-
NENSIS DE puero ΝΕΩΣ ΠΕΡΙ Παι-
rū institutione. δῶν ἀγωγῆς.

Quid quis habeat di-
cere de in-
genitorum puerorum e-
ducatione,
boni
bus evadant,
considerabimus. Melius
verò fortalsè à gene-
ratione incipere pri-
mum. Igitur volen-
tibus clarorum liberorum
fieri
præceperim
non quibuslibet mu-
lieribus cobabitare; dico
v. sicut meretricibus aut
pellicibus. Nam à ma-
tre aut Patre nō benè na-
tis,
indelebilia se-
quuntur.

Tί τις αὐ ἐχοι εἶ-
πέν περὶ τῆς τῶν
ἐλευθέρων παιδῶν ἀ-
γωγῆς, ἡ τι χράμενοι
σπυδαίοι αὐ τοῖς πρῶ-
τοις ἀποφαῖεν, φέρε-
σκεψόμεθα. βέλτερον
δ' ἴσως ἀπὸ τῆς γενε-
σεως ἀρξάσθαι πρῶ-
τον. τοῖς τοίνυν ἐπιει-
κῶσιν ἐνδόξων τέκνων
γενέσθαι πατρῴσιν,
ὑποθέμην αὐ ἔργα,
μὴ ταῖς τυχεύσασιν γυ-
ναίξιν συνοικεῖν: λέγω
δὲ οἷον ἑταίρας ἢ πωλ-
λακάς. τοῖς γὰρ μη-
τρῶθεν εἰς εὖ γεγονόσιν,
ἀνεξάλεπτα πω-
εἶ

quuntur igno- ρακολαθῆι τὰ τῆς δυο
 bilitatis opprobria in σγευείας ονειδῆ π' ὅρα
 omni vita, Ἐν μα- πάντα τὸν βίον, καὶ π' ὅρα
 nibus arguere Ἐ χειρὰ τοῖς ἐλέγχειν καὶ
 convitari volenti- λοιδορεῖσθαι βυλομέ-
 bus. Et sapiens erat sanè νοις. Καὶ σφόδρ' ἦν ἀρα
 poeta, qui dicit: ὁ ποιητής, ὅς φησιν:
 Quando v. fundamētū non ὅταν δε κρηπίς μὴ κατὰ
 ponitur generis rectè, ne- βλήθῃ γένεσ ὀρθῶς, αἰ
 cesse infelices esse posteros. ναγκη δυσυχίην τὰς ἐκ
 Bonus igitur libertatis γόνος, καλὸς δὲ παρρη-
 thesaurus, nobilitas, σίας ἡσυχίας, εὐγένεια,
 cuius sanè plurima ratio ἡς δὲ πλείστον λόγον
 habenda, legitimam παιηέου, τοῖς νομίμοις
 productionē puerorū ex- παιδοποιίας γλιχο-
 petentibus. Et quis sanè μένοις. Καὶ μὲν δὲ καὶ
 sensus sub- τὰ φρονίματα τῶν
 ditium est ἴσρα, ὑπόχαλκον καὶ κίβ-
 rium habentium ge- δηλον ἐχόντων τὸ γέν-
 nites, errare est νος, σφάλλεσθαι καὶ
 humiliari solet. ταπεινῶσθαι πέφυκε,
 Et valde rectè dicens po- καὶ μάλα ὀρθῶς ὁ λέγων
 eta inquit: In servitute ποιοιητής φησιν: ὁ γλοι
 redigeret n. virū, licet val γὰρ ἀνδρα, κέν θρα-
 d. audax sit, αὐσπλαγχνός τις ἦ
 quando cōsciens est Patris ὅταν συνειδῇ πάλῃ ὅς
 aut

aut matris malorum. Sic-
 ut verbi gratiâ econtra
 elatione
 plentur,
 st. n. parentum claro-
 rum. Diopbantus igi-
 tur Themistoclis se-
 pè dicunt
 Et ad multos, quod
 quod ipse velit,
 hoc Et populo u-
 nà videri Atheniensum.
 Qua enim ipse vult,
 Et mater, quæ verò ma-
 ter, Et Themistocles, quæ
 verò Themistocles, Et o-
 mnes Athenienses. Omnino
 v. dignum laudare Lace-
 demonios magnitudi-
 nis animi,
 Archidamum Re-
 gem suum multarunt
 opibus, quod parvam
 quoad staturâ mulierem
 nuptiis accipere susti-
 nuit; Subjungentes,
 quod

ἢ μητρὸς κακὰ. ὡς
 σπερ ἀμέλει τὸναντίον
 μεγαλαυχίας ἐμπί-
 πλαιαι ἢ Φρυάγ-
 ματος, οἱ γονέων διασῆ-
 μων. Διόφαιλον γέν-
 τον θεμιστοκλέους πολ-
 λάκις λέγασσι Φάνας
 καὶ πρὸς πολλὰς, ὡς
 οἷα αὐτὸς βέβηλα,
 τῶτο καὶ τῷ δήμῳ συν-
 δοκεῖν τῷ τῶν ἀθηναίων.
 ἅ γὰρ μὲν αὐτὸς ἐθέλει,
 ἢ ἡ μήτηρ, ἢ δ' αὖ ἡ μή-
 τηρ, ἢ θεμιστοκλῆς, ἢ δ'
 αὖ θεμιστοκλῆς, καὶ πάν-
 τες ἀθηναῖοι. πάν-
 τες δὲ ἀξίον ἐπαινεῖν Λακε-
 δαιμονίους τῆς μεγα-
 λοφροσύνης, οἵτινες
 Ἀρχίδαμον τὸν βασι-
 λέα ἐαυτῶν ἐζημίωσαν
 ζήμασιν, ὅτι μικρὰν
 τὸ μέγεθος γυναῖκα
 γάμω λαβεῖν ὑπέμει-
 νεν; ὑπειπόντες
 6:5

quod non Reges, sed ὡς ἔ βασιλέας, ἀλλὰ
 regunculos parare βασιλίπκας ᾧ ῥα χεῖν
 ipsis vellet. Ha= αὐτοῖς διανοοῖτο. ἐχό-
 bicum autem sit eorum, μενον δ' αὖ εἴη τῶν
 dicere, quod neque ab iis εἰπεῖν, ὅπερ ἔθε τοῖς
 ante nos despectum est. πρὸ ἡμῶν παρεωρᾶτο.
 Quodnam est quod gratiā Ποῖον; ὅτι τῆς ἐνεκα
 puerorū productionis ap- παιδοποιίας πλησιά-
 propinquātes mulieribz, ζουλας ταῖς γυναῖξιν,
 aut omninò so- ἤτοι τὸ ᾧ ῥα πικρὰν ἀοῖ-
 brios, aut mediocri vinò νκς, ἢ μετρίως νῦν οἶνο-
 usos facere de- μένκς ποιείσθαι πρὸς
 ceē consuetudinem. ἤκει τὸν συνδιασμοῦ.
 Vinosi enim ἔσ' ebrio= Φίλοινοι γὰρ καὶ μεθυ-
 si fieri so- στικοὶ γίνεσθαι Φιλῶ-
 ient, quorum principium σιν, ὧν αὖ τὴν ἀρχὴν
 seminis Patres τῆς σπορᾶς οἱ πατέρες
 in ebrietate facientes ex- ἐν μέθῃ ποιησάμενοι τύ-
 titerunt. Etiam Diogenes χωσιν. ἢ καὶ Διογένης
 priorū extra se constitutū μαιράκιον ἐκστατικὸν
 videns ἔσ' dementem. ἰδὼν, καὶ ᾧ ῥα φρονῦν.
 juvenis, inquit, Νεανίσκε, ἐφῆσεν,
 Pater te ebrius se- ὁ πατήρ σε μεθύων ἐ-
 minavit. Et de σπειρε. καὶ ᾧ ῥα μὲν
 generatione haec dicta τῆς γειέσεως τοσοῦτοι
 sint mihi. De verò εἰρήθω μοι: ᾧ ῥα δὲ
 in- τῆς

PUERORUM INSTITUT.

institutione *Ε* *Sanè* τῆς ἀγωγῆς καὶ δὴ
 dicendum. *Universim* λεκτέον. καθόλου μὲν
 igitur dicendo, quod de *ἔν* εἰπεῖν, ὁ κατὰ τῶν
 artibus *Ε* scienti- τεχνῶν ἢ τῶν ἐπιστή-
 is dicere consuevimus, μων λέγειν εἰώθαμεν,
 idem *Ε* de virtu- ταυτὸ ἢ κατὰ τῆς ἀρε-
 te dicendum est. Quare τῆς Φατέον εἶναι. ὡς εἰς
 ad perfe- τὴν παντὲλῆ δικαιο-
 Etiam justiciã tria oportet πραγμίαν τρία δεῖ συν-
 concurrere: Naturam, *Ε* δρα μῆν: Φύσιν, καὶ
 rationē, *Ε* assuetudine λόγον, καὶ ἔθος: καλῶ
 Voco verò rationē doctri- δὲ λόγον μὲν τὴν μάθη-
 nam: Mores v. exercitiū. σιν: ἔθος δὲ τὴν ἀσκησιν.
 Sūt v. illa quidē principia εἰσὶ δὲ αἱ μὲν ἀρχαὶ
 doctrinae, *bi* verò τῆς μαθήσεως, αἱ δὲ
 usus cura, χεῖσαι τῆς μελέτης,
 hac v. extremitates omni- αἱ δὲ ἀκρότητες πάν-
 um. Secundū quod v. de- των. καθ' ὃ δ' αὖ λει-
 fecerit quid horū, secundū φθῆτι τέτων, κατὰ
 hoc necessum claudam τὴν ἀνάγκη χωλὴν
 fieri virtutem. γίνεσθαι τὴν ἀρετὴν.
 Etenim natura absque ἢ μὲν γὰρ Φύσις ἀνευ
 doctrina cecum, μαθήσεως τυφλὸν,
 sed doctrina absque ἢ δὲ μάθησις δίχα
 natura deficiens. Φύσεως ἑλλιπὲς.
 verū exercitiū absque ἢ δὲ ἀσκησις χωρὶς
 am- αμ-

PLUTARCHUS DE

ambobus imperfectū. Si- αἰμφοῖν ἀτελές. ὧ-
 cat autem ad agri- σπερδὲ ἐπὶ τῆς γεω-
 culturā primū quidē bo- γίας πρῶτον μὲν ἀγα-
 nam existere deest ter- θὴν ὑπάρξαι δεῖ τὴν
 ram, insuper agricolam γῆν, εἴτω δὲ φυλακῶν
 scientem, prae: ea ἀπισήμονα, εἴτα τὰ
 semina bona: σπέρματ' ἀ σπυδαία:
 Ad eundem modum terra τὸν αὐτὸν τρόπον γῆ
 quidē assimilatur natu- μὲν ἔοικεν ἡ φύσις, γε-
 ra, agricola ὁ ἰνstituens, ωργῶ δὲ παιδέυων,
 semini verò ratio- σπέρματι δὲ αἰ τῶν λό-
 rum praecepta ἔ γων ὀποθήκῃ καὶ τὰ
 instituta. Haec ὡδ' ἀγγέλματα. Ταῦ-
 omnia contera: τα πάντα διαλενάμε-
 deus dicere quod conve- νος εἴποιμι, οἷ συνῆλ-
 nerūt, ἔ conspirāvunt in θε καὶ συνέπνευσεν εἰς
 apud omnes τὰς τῶν παρ' ἄπασιν
 deceptorū animos. Py- ἀδομένων ψυχῶν, Πυ-
 thagora, ἔ Socras- θαγόρας, καὶ Σωκρά-
 tis, ἔ Platonis, τες, καὶ Πλάτωνος,
 ἔ horum, qui gloriam καὶ τῶν, ὅσοι δόξης
 sempiternā cōsecuti sunt. αἰμνήσθητε ἴσασιν.
 Felix igitur ἔ Deo Ἐυδαιμον μὲν ἔν κ' θεο-
 barbarus, si cui haec Φιλές, εἴ τῶ ταῦτα
 omnia Deorum quis tri- πάντα θεῶν εἰς ἀπέδω-
 buit. Si verò quis putat, κεν, εἰ δὲ τις οἰσῆται,
 not

PRÆTORVM INSTITVT.

non	benè	patos	è	τὴς	εὐ	πεφυκότῃ
doctrinam	est	curam		μαθήσεως	ἢ	μελέτης
consequens	rectam	est		τυχούσας	ὀρθῆς	πρὸς
virtutem,	non	sanè		ἀρετὴν,	ἐκ	αὐτῆς
natura	minutionem	in		φύσεως	ἐλάττωσιν	εἰς
recipientem	recipere	sciat,	multum,	ἰ-	μεῖν	ἴτω,
mo	omnino	recipere		λον	δὲ	τῆς
caus.	Natura			μαρτάνων.	φύσεως	
enim	virtutem	cor-		μὲν	γὰρ	ἀρετὴν
rumpit	solordia,	mali		φθείρει	ράθυμια,	φαι-
tiam	verò	corrigit	do-	λότητα	δὲ	ἐπανορθοῦ
ctrina.	Et	quidem	fa-	δίδαχῆ.	ἢ	τὰ
cilia	negligentes			δια	τῆς	ἀμελεῦντας
fugiunt,	sed	diffici-		φύγει,	τὰ	δὲ
lia	curis	ca-		πὸ	ταῖς	ἐμμελείας
piuntur.	Disceres			λίσκεσαι.	κατὰ	μάθοις
v. sanò,	quàm	expediens		δ'	αὐ,	ὡς
res	est	effectrix	ope-	πράγμα	ἢ	τελεσιγρ-
rum	eura	est	ta-	γὸν	ἐπιμέλειαν	κὶ
bor	est,	multa		νος	ἐστίν,	ἐπὶ
stentium	respici			γυρομέειον	ἐπιβλέ-	
ens,	Gutta	enim		ψας.	σπλαγόνες	μὲν
aqua	lapides			γὰρ	ὑδατος	πέτρας
cauantur	Ferrum			κοιλάνυσσι.	σίδηρος	
verò	est	es	de	κὶ	χαλκὸς	
		ne-			ταῖς	

attrectationibus ματαῖς ἐπιφάσις τῶν
numm contereuntur, χειρῶν ἐλπίφουσαι,
verum curules τοῖ δὲ ἀεμάτειοι τρο-
se labore inflexa, χοὶ πόνω καμφθέντες,
neque si fuerit εἰδ' αὖ εἴη γένοιτο τὴν
à principio possent ἐξ ἀρχῆς δύναντο αὖ
rapere rectitudinem. λαβεῖν εὐθυωρίαν.
Etenim curvos τὰς γὰρ μὴν καμπύλας
Histrionum bacu- τῶν ὑποκρίτων βακτη-
los a rigere impossi- ρίας ἀπευθύνειν ἀμή-
bile (est) Sed praeter χανον, ἀλλὰ τὸ πῶς
naturam labore φύσει τῷ πόνω τῶν
secundam naturam est κατὰ φύσιν ἐγένετο
melius. Et sola κρεῖττον. καὶ μόνον
sanè haec cura ταῦτα τὴν ἐπιμελείας
robur demonstrant, non ἰχὺν διαδείκνυσιν, εἰ
sed ἔ' infinita super in- ἀλλὰ καὶ μύρια ἐπιμυ-
gnita bona terra fu- ρίοις ἀγαθὴ γῆ πέφυ-
it, sed neglecta κεν, ἀλλὰ ἀμεληθείσιν
sterilefcit, ἔ' quanto χερσέυεται, καὶ ὅσω τῇ
naturà melior est, φύσει βελτίων ἐστὶ,
quanto magis non τοσούτω μᾶλλον ἐξαρ-
culta per incuriam γηθείσιν δι' ἀμέλειαν
perditur, sed est ἐξ ἀπόλλυται, ἀλλ' ἐστὶ
quedam dura ἔ' aspe- τις ἀπόκροτος καὶ τρα-
rior quam decet, χυλεῖρα τὸ δέοντος,
sed ἀλλὰ

sed *culta* *stabilim* *generosos* *fructus* protulit. *Quales* *vero* *arbores* *non* *neglecta* *quidem* *tortuose* *fiunt*, *et* *infructifera* *constituntur*, *consequentes* *v. rectam* *institutionem* *fructuose* *sunt* *et* *maturus* *fructus* *ferentes*. *Quae* *v.* *corporis* *vis* *non* *be* *besit* *et* *corrumpitur* *propter* *incuriam* *et* *luxum* *et* *malum* *habitum*? *Quae* *vero* *infirma* *natura* *non* *exercitantibus* *pugilibus* *plurimum* *ad robur* *addidit*? *Qui* *vero* *equi* *bene* *in* *juventute* *domiti* *non* *obedientes* *extiterunt* *assessoribus*? *qui* *vero* *indomiti* *manentes* *non* *dura* *ceruicis*, *et* *feroces* *evaserunt*? *Et* *quid* *deceret* *alia* *admirari* *et* *quia*

ἀλλὰ γεωργηθείσα παιδὲραυλίκα γενναίως καρπὸς ἐξήνευκε. Ποῖα δὲ δένδρα ἐκ ὀλίγων θέντα μὲν σρεβλά φύονται, καὶ ἀκαρπα καθίστανται, τυχόντα δὲ ὀρθῆς παιδαγωγίας, ἐγκαρπα γίνονται καὶ τελεσφόρα. Ποῖα δὲ σώματος ἰχὺς ἐκ ἐξαμβλάται καὶ κατὰ φθίνει δι' ἀμέλειαν καὶ τρυφὴν καὶ καχεξίαν; Τίς δὲ ἀδελφῆς φύσις ἔ τοῖς γεγυμνασμένοις κατὰ θλήσασι, πλείστον εἰς ἰχὺν ἐπέδωκε; τίνες δ' ἵπποι καλῶς πωλοδάμνη θέντες, ἐκ εὐπειθεῖς ἐγένοντο τοῖς ἀναβάταις; τίνες δ' ἀδάμαστοί μείναντες ἔ σκληροαυχενες καὶ θυμοειδεῖς ἀπέβησαν; καὶ τί δεῖ τ' ἄλλοι θευμάζειν: ὅπως γὰρ τῶν

*animalium ferocissimi- τῶν θηρίων τῶν ἀγρίων
 morū videmus multa ἔ- τῶν ὀρεῶμεν πολλά καὶ
 mansueta, ἔ- μα- τιθασσεύομενα, καὶ χει-
 nibus adsueta existētia ρήθη γινόμενα τοῖς
 laborib9: Bene etiā Tbes- πόνους; εὐ καὶ ὁ θέτταλος
 sal9, interrogat9 qui sint ἐρωτηθεῖς, τίνες εἰσὶν οἱ
 māsuētissimi Thessalorū? ἠπιώτατοι θετταλῶν;
 dixit: cessantes bel- ἔφη. οἱ παιυόμενοι πο-
 la gerere. Et quid decet λεμεῖν. καὶ τι δεῖ τὰ πολ-
 multa dicere. Etenim, λά λέγειν; καὶ γὰρ τὸ
 mos est multiterporis ἔ- ἔθος ἐστὶ παλυχερόνιον καὶ
 morales virtutes consue- τὰς ἠθικὰς ἀρετὰς οἰ-
 tudinarias si quis dicat, κείας ἀντις λέγη, εἴ καὶ
 nō plus iusto dicere vide- ἀνὴρ πλημελεῖν δόξει-
 retur. Uno verò de bisce εν. ἐνὶ δὲ πρὸς τῶν
 adbuc Exemplo u- εἰ πρὸς δεῖγματι χρη-
 sus desi- σάμενος, ἀπαλαξο-
 nam etiam de ipsis μα τὸ εἰ πρὸς αὐτῶν
 producere. Lycurgus μηκύνειν. Λυκῆργος
 enim Lacedemo- γὰρ ὁ τῶν Λακεδαιμο-
 niorū legislator duos ca- νίων νομοθέτης δύο σκύ-
 nes eorundem parentum λαίας τῶν αὐτῶν γονέων
 sumens nihil similes sibi λαβῶν, εἰδὲν ὁμοίους
 invicem adduxit, sed ἀλλήλοις ἤγαγεν, ἀλλὰ
 hūc quidē demonstravit lu- τὸν μὲν ἀπέψηνε λί-
 xui debitū, ἔ- gulosum, χνον, καὶ συνάμωρον,
 hunc v. vestigia ἔ- ve- τὴν δὲ ἐξίχνευσεν καὶ θη-*

PUERORUM INSTIT.

navi valētē. Insuper ali- *εἶαν δυνατὸν. Εἶτα πολλῆ*
quando Lacedaemoniis in *τῶν λακεδαιμονίων εἰς*
hoc congregatis, *ταυτὸ συνειλεγμένων,*
magnum momentum ad *μεγάλητοι ῥοπή πρὸς*
virtutis conceptū sunt, *ἀρετῆς κύκλῳ εἰν, αὐ-*
viri, inquit, Laceda- *δες, ἔφησε, λακεδαί-*
monii, Ἔ mores, Ἔ infor- *μόνοσι, καὶ ἔθη, καὶ παι-*
mationes, Ἔ doctrina, Ἔ *δεῖαι, καὶ διδασκλίαι καὶ*
vita institutiones. Et ego *βίων ἀγωγαί. Καὶ ἐγὼ*
hec vobis statim *ταῦτα ὑμῖν αὐτίκα δὴ*
sanè faciam manifesta. *μάλα ποιήσω φανερά.*
Postea adducens *εἶτα προσεγγάων τρεῖς*
duos canes dimi- *δύο σκύλακας διάφη-*
sit, ponens in medium *κε, κατὰθεῖς εἰς μέσον*
patinam Ἔ leporem con- *λοπίδα, καὶ λαγῶν κα-*
tra catulos, *τευθὺ τῶν σκυλάκων,*
Ἔ hic quidem ad le- *καὶ ὁ μὲν ἐπὶ τὸν λα-*
porem cucurrit, hic verò *γῶν ἤιξεν, ὁ δ' ἐπὶ τὴν*
ad patinā commotus est. *λοπίδα ᾤρησε. Τῶν*
Sed Lacedaemoniis non- *δὲ λακεδαιμονίων εἰδέ-*
dum conijcere valentib9, *πω συμβαλεῖν ἐχόντων,*
quid ipsi hoc pos- *τί ποτε αὐτῶ τῆτ' δύνα-*
set, Ἔ quid volens *ται, καὶ τι βεβλόμενος τρεῖς*
canes monstraret: *σκύλακας ἐπεδείκνυει:*
Hi parentum, dixit, *ἔτοι γονέων, ἔφη, τῶν*
eorundem utrique, di- *αὐτῶν ἀμφοτέρω, δια-*
versam ve: ὁ consequētes *φόρεσ δὲ τυχόντες*

educationē ille quidē lu-
 xuriosus, hic v. sectator
 evasit. Et de quidem
 moribus & vita sufficiāt
 hac, de verō nutritione
 coherēs sanē esset dicere.
 Decet verō, ut ego dice-
 rem, ipsas matres
 liberos nutrire, &
 hisce præbere mam-
 mas, majore cum affectu
 enim nutriant, & per
 majorem curam,
 tanquam intrinsecus, &
 quod dicitur, ab ūguicū-
 lis teneris aman-
 tes liberos. Nu-
 trices verō & altrices
 benevolentiam subdi-
 titiam & ascriptiti-
 ā habēt, tāquā mercedis
 amātes. Manifestat v. &
 natura, quod decet ma-
 tres, qua genuerunt,
 ipsas nutrire &
 alere. Propterea enim

ομπι

ἀγωγῆς, ὁ μὲν λίχνος,
 ὁ δὲ θηρευτῆς ἀποβέ-
 βηκε. Καὶ ὡς δὲ μὲν
 ἐθῶν ἢ βίῳ ἀρκείτω
 ταῦτα, ὡς δὲ τροφῆς
 ἐχόμενον αὐτῆς λέγειν.
 Δεῖ δὲ, ὡς ἐγὼ αὐτῶν φαί-
 νην, αὐτὰς τὰς μητέρας
 τὰ τέκνα τρέφειν, καὶ
 τῶν τοῦ ὑπεχρυσίου
 σῆς, συμπάθεσεργῶς
 γὰρ θρέψουσι, καὶ δια-
 πλείονος ἐπιμελείας,
 ὡς ἐνδοθεν καὶ τὸ δὴ λε-
 γόμενον, ἐξ οὐόχων ἀ-
 παλῶν ἀγαπῶν ἀγα-
 πῶσι τὰ τέκνα. αἰ-
 τίθαι δὲ καὶ αἱ τροφῶι
 τὴν εὐνοίαν ὑποβολι-
 μαίαν καὶ παρέγγρα-
 φον ἔχουσι, ἅτε μισθῶ
 φιλοῦσιν. Δηλοῖ δὲ ἡ
 φύσις, ὅτι δεῖ τὰς μη-
 τέρας, ἀγεγενήκασιν,
 αὐτὰς τιθένειν καὶ
 τρέφειν. Δια γὰρ τῶν
 70

omni animali parienti *το παντι ζώω τεκόντι την*
 ex lacte nutritionem *ἐκ γάλακτος τροφήν*
 praeuit. Sapienter vero *ἐχορήγησε. σοφὸν δ'*
 sane & prudentia duplices *ἀρχὴ ἢ πρόνοια διτλῆς*
 indidit *ἐνεθήκε ταῖς γυναξί τας*
 mammas, ut & si gemel- *μασας, ἵνα καὶ εἰ οἰδου-*
 los parent, duplices ha- *ρω τεκοιεν, διτλῆς ἔ-*
 berent *χοιεν τὰς τῆς τροφῆς*
 fontes. Absque vero his *πηγὰς. χωρὶς δὲ τῶν*
 benevolentiores & amā- *εὐνύσεραι καὶ φιληλι-*
 tiores *κώτεραι τοῖς τέκνοις*
 fierent sane. Et per *γίγνοι' αὐ. καὶ μάδι,*
 non immerito, Con- *δὴ ἀπεικότας, ἢ συν-*
 victo enim tanquam in- *τροφία γὰρ ὡσπερ ἐπι-*
 tentio est benevolentia. *πνιον ἐστὶ τῆς εὐνοίας.*
 Etenim *καὶ γὰρ τὰ θηρία τῶν*
 a simul nutritis a- *συνηρεφομένων ἀπο-*
 vulsa *σπύμενα ταῦτα πο-*
 siderantia videntur. Ma- *θῆντα φαίνεσθαι. μα-*
 ximè quidem igitur, ut *λιστά μιν ἔν, ὡσπερ ἔ-*
 dixi ipsas tentandum *φην, αὐταῖς περιφύεον*
 liberos *τὰ τέκνα τρέφειν τὰς*
 matres. Si v. prorsus ins- *μητέρας. εἰ δ' ἀρ' ἀ-*
 potēter haberēt, aut per *δυνατῶς ἔχοιεν, ἢ διὰ*
 corporis imbecillitati (si *σώματος ἀδένεια) (γέ-*
 eret enim quid etiam ta- *νοίσο γὰρ ἀντι καὶ ταῖς*
 le, *I 3* *του*

le, aut aliorum li- τον ἢ πρὸς ἐλέσων τε
 berorū festinantes gene- κνων σπεύδουσαι γέει-
 rationem, sed nutrices, σιν, ἀλλὰ τοῖς γοπιῶσιν,
 ἔσ'altrices non quasi- ἢ τροφὸς ἐπὶ τὰς τεχά-
 bet, sed quàm maximè σας, ἀλλ' ὡς ἐνι μάλιστα
 honestas probandum σπευδαίας δοκιμασεὶν
 est. Primum quidem mo- ἐστὶ. Πρῶτον μὲν τοῖς ἡ-
 ribus græcas, quæ admodū θεσιν ἐλληνίδας, ἃσπερ
 enim membra corpo- γὰρ τὰ μέλη τῆς σώμα-
 ris statim à generationeτος εὐθύς ἀπὸ γενέσεως
 fingere liberorum πλαττεῖν τῶν τέκνων
 necesse est, ut ἀναγκαῖον ἐστὶν, ἵνα
 hæc recta ἔσ' inflexa ταῦτα ὀρθὰ καὶ ἀσφαφῆ
 fiant. Ad eundem mo- φυηλαί. τὸν αὐτὸν τρό-
 dum à principio που ἐξ ἀρχῆς τὰ τῶν
 liberorū mores cōponere τεκνων ἠθῆ ρυθμίζαν
 cōuenit: Facile formatu πρῶσκει. εὐπλαστον
 n. ἔσ' humidū iuuentus, γὰρ καὶ ὑγρὸν ἢ νεότης,
 ἔσ' eorum animis καὶ ταῖς τέκνων ψυχαῖς
 mollibus adhuc do- ἀπαλαῖς ἐπὶ τὰ μαθή-
 ctrine instillātur. Omne ματα εὐλήκελαι. Πάν
 vero durum difficult- ὅε τὸ σκληρὸν χαλε-
 ter molitur. Quem πῶς μαλάττελαι. Καθ-
 admodum enim sigilla θάπερ γὰρ σφραγίδες
 mollibus imprī- τοῖς ἀπαλοῖς ἐναπο-
 muntur ceris, sic μάττουσαι κηροῖς, ἕτως
 doctrine infi- αἱ μαθήσεις ἐναποτῶ-

guntur adhuc juvenum animabus. Et mihi videtur Plato divinus diligenter adhortari nutrices, quaslibet fabulas pueris dicere, ne horum animas à principio stulticiam & corruptione impleri accidat. Videtur verò & Phocylides poeta bene admonere dicens: decet puerum existenti bona docere opera. Non igitur neque hoc relinquare dignum est, quod & pueros futuros alumnis inservire, & his sce convictores fieri. Querendi primùm quidem honesti moribus, in super græca, plana loqui, ut non una

πέντα ταῖς τῶν εὐπαιδίων ψυχαῖς. Καὶ μοὶ δοκεῖ Πλάτων ὁ δαιμόνιος ἐμμελῶς ᾠδῶν νεῖν ταῖς τίτθαις, μὴ τὰς τυχοῦσας μύθους τοῖς παιδίοις λέγειν, ἵνα μή τις τῶν ψυχῶν ἐξ ἀρχῆς ἀνοίας καὶ διαφθορῆς ἀναπλήσασθαι συμβαίνει. κινδυνεύει δὲ καὶ Φωκυλίδης ὁ ποιητὴς καλῶς ᾠδῶν λέγων: χρὴ παιδὸς εἶ εὐνοῖα καλὰ διδάσκειμεν ἔργα. Οὐ τοίνυν ἔδὲ τὸτο παραλιπῆν ἀξιόον ἐστιν, ὅτι καὶ τὰ παιδία τὰ μέλλοντα τοῖς τροφίμοις ὑπηρετεῖν, καὶ τῶ τοῖς σύνθεσθαι γίνεσθαι. Ζητήσεων πρώιστα μὲν σπυδαῖα τὰς τρεῖς, εἴ μὲν τοῖς ἑλληνικὰ καὶ ᾠδῶν ἀλλοῖα λαλεῖν, ἵνα μὴ

unā infecti cum συναναχρωνημένοι βαρ-
 barbaris, Et ad mores im- βάρεις, καὶ τὸ ἦθος μορ-
 probis, referant χθηροῖς, ἀποφέρωνται
 quid eorum mali- τι τῆς ἐκείνων φαυλό-
 tia. Et proverbio lo- τητος. Καὶ οἱ πατρι-
 quentes dicunt μιαζόμενοι δὲ φασιν
 non absurdè loquen- ἔκ ἀπὸ τρόπου λέγον-
 tes, quòd, si cū claudo ba- τες, οὐκ ἀλλ' ἄλλω πατρι-
 biles, subclaudicare di- κήσης, ὑποσκάζειν μαρ-
 scas. Postquam igitur θήση. ἔπειδ' αὖ τῶν νῦν
 aetatem sumpserunt, sub ἡλικίαν λάβωσιν, ὑπὸ
 pedagogis ordinandi, παιδαγωγοῖς τεταχθαι,
 tunc sane cura ἐνταῦθα δὴ ἐπιμέλειαν
 habenda horum consti- ἐκλέον τῆς τέτων κατὰ-
 tutionis, ne lascant σασιως, ὡς μὴ λάθωσιν
 mancipiis aut baro ἀνδραπέδοις ἢ βαρ-
 baris, aut vento- βάρεις, ἢ παλιμβό-
 sis liberos traden- λοῖς τὰ τέκνα τῶν ἄδόν-
 tes. Insuper nunc fi- τες. ἔπει νῦν γε τὸ γι-
 ens multie valdè νόμενον πολλοῖς ὑπερ-
 ridiculum est. Nam κατὰ γέλασόν ἐστι. τῶν
 servorum βο- γὰρ δ' ἄλλων τῶν σπυρ-
 norū hos quidē agricolas δαίων μὲν γεωργὸς αἰ-
 designant, hos verò ποδεικνύουσι, τὰς δὲ
 nautas, hos mer- ναυκλήρους, τὰς δ' ἐμ-
 gatores, illos œcono- πόρους, τὰς δ' οἰκονό-
 mos, μους,

mos, alios v. lucratores.	μας, τὰς δὲ δανειτάς.
Quodv. inuenerūt max- cipium	ὅτι δ' αὖ ἔυρωσιν ἀν- δραπέδου οἰνόληπτον
Et gulosum ad omnem operationem	καὶ λίχνον πρὸς πᾶσαν πεφυμασίαν ἀζη- σον, τὰ τῷ Φέρηντες
le, huic ferentes subiiciunt	ὑποβάλλουσι τὰς υἱάς.
Deceat uerò probum Pedagogum talem es	δεῖ δὲ τὸν σπυδαῖον παιδαγωγὸν τοῖς τὸν εἶ- ναί τὴν φύσιν, οἷός περ
se quo ad naturam, qualis erat Phœnix Achil- lis	ἦν ὁ Φοῖνιξ ὁ τῷ Ἀχιλ- λέως παιδαγωγός.
Pedagogus.	τὸ δὲ πάντων μεγιστον καὶ κυριώτατον τῶν εἰρη- μένων ἐρχομαι Φερί- των. Διδασκάλος γὰρ
Omniū v. maximū, Et prestantissimum di- ctorum uenio dictu- rus.	ζητήσον τοῖς τέκνοις, οἱ καὶ τοῖς βίοις εἰσὶν ἀ- διάβλητοι καὶ τοῖς τρεῖς ποῖς ἀνεπίλητοι, καὶ ταῖς ἐμπειρίαις ἀριστοί.
Præceptores enim querendi sunt liberis, qui Et uita sint nullâ ca- lumnia digni, Et mo- ribz irreprehensibiles, Et peritiis optimi.	πηγὴ γὰρ καὶ ρίζα καλο- καγαθίας τὸ νομίμως τυχεῖν παιδείας, καὶ καθὰ περ τὰς χάρας οἱ γεωργοὶ τοῖς φύλοις
Fons enim Et radix ho- nestatis legitimam cōsequi institutionem. Et quæ admodū pedamenta agricola	ἀρ.
plantis	I 5 πα-

apponunt, ita legitime præceptorum diligentia præcepta et instituta adiungunt juvenibus ut justorum germinent mores. Nunc quis et conspuit Patres singulos, qui antequam probent futuros docere per inscientiam aliquando etiam per imperitiã, hominibus non probatis, et obscuris tradunt liberos. Et nondum hoc est ridiculum, si et per inscientiam illud faciunt: Hoc verò extremè absurdū. Quodnam? aliquando n. scientes (sentientibus magis ipsis hoc dicentibus) singulorum instituentium imperitiã simul et malitiam.

ὡς ἀφ' ἑαυθίστου, ὅπως οἱ νόμιμοι τῶν διδασκάλων ἐμμελεῖς τὰς ὑποθήκας καὶ ὡς ἀφ' ἑαυθίστου ὡς ἀπὸ γυνύσσει τοῖς νέοις, ἵν' ὀρθὰ τέτων βλαστάνοι τὰ ἤθη. Νῦν δὲ τις καὶ καταπύσει τῶν πατέρων ἐνίων, οἵτινες πρὶν δοκιμάσαι τὰς μελλούσας διδάσκειν, δι' ἀγνοίαν ἐπίσταντες καὶ δι' ἀπειρίαν, ἀνθρώποις ἀδοκίμοις καὶ ὡς ἀφ' ἑαυθίστου ἐγχερίζουσι τὰς παῖδας. Καὶ ἔγωγε τὸ ἐπὶ καταγέλαστον, εἰ καὶ δι' ἀπειρίαν αὐτὸ πρᾶττεσιν. Ἐκεῖνο δ' ἐσχάτως ἀτοπὸν. τὸ ποῖον; ἐνίοτε γὰρ εἰδότες (αἰσθημένοις μάλλον αὐτοῖς τὰς λεγόντων) τὴν ἐνίων τῶν παιδευόντων ἀπειρίαν ἅμα καὶ μαχθη-

litiam,	tamen iis	χθηρίαν, ὅμως τέτοις
committunt	puer-	ἐπιτρέψουσι τὰς παῖ-
ros.	Siquidem	δας. οἱ μὲν ταῖς τῶν
placentium	victi	ἀρεσκομένων ἠτιομενοὶ
assentationibus, sunt v. bi		κολακείαις, εἰσι δὲ οἱ
petentibus gratificantes,		δεομένοις χαριζόμενοι
amicis similiter faci-		φίλοις παρόμοιον ποιο
entes,	ac si quis	ἔνηες, ὡσπερ αὖ εἰ τῷ
corpore laborans cum		σώματι καμνῶν, τὸν συν
scientia	potentem	ἐπιστήμη δεινθέντα αὖ
servare relinquens, ami-		σῶσαι ὄφρα λιπῶν, φι
co gratificans per in-		λῶ χαριζόμενος οἱ ἀ-
sciciam	perdentem	πειρίαν ἀπολέσειτα αὖ
ipsū praeligeret; aut nan-		αὐτὸν προέλοιτο, ἢ ναύ-
tam	optimum re-	κληρον τὸν ἀρίστον ἀε
linquens pessimū appro-		φείσ τὸν χείριστον δοκι-
baret,	amico petente.	μάττει, φίλε δειθέντος.
Jupiter ἔ Dii omnes, Pa-		Ζεῦ καὶ θεοὶ πάντες, πα-
ter	quis vocatus	τῆς τις καλχμενος
pluris	pe-	πλείω λόγον τῆς τῶν
tentium	facit gra-	δεομένων ποιεῖται χά-
tiam, quam liberorum		ρίος, ἢ τῆς τῶν τέκνων
institutionē. Iusuper non		παιδευσεως. εἴτ' ἔκ
verisimilia	sepe	εἰκότι πολλὰ τις ὁ
Crates	ille ve-	κράτης ἐκείνος ὁ πτω-
tus dixit,	quod	λαϊὸς ἔλεγεν.
	si	εἰπὺς

si possibile esset εἴπερ ἀρα δυνατὸν ἦν,
 ascendentem ad celsis- ἀναβάντα ἐπὶ τὸ μεση-
 somam urbis ὠρθάην τῆς πόλεως
 partem: O homines μέγας. Ὁ ἄνθρωποι ποι-
 quò ferimini? qui ποῖ φέρεσθαι; οἷτινες
 pecuniarū quidem posses- χρημάτων μὲν κτήσεως
 sionem circa omnem fa- ὡσπερὶ πῦσιν ποιεῖ-
 citis diligentiam, filio- θαι σπυρδὴν, τῶν δ' υἱ-
 rum v. quibus bas relictu- ὶων, οἷς τὸ κατὰ λέει
 ri estis, parūm curam ge- ψεῖε, μικρὰ φρονίζε-
 ritis. His verò sanè ego λε. τῶν δ' αὖ ἔγωγος
 apponerem, quòd ta- περθεῖν, ὅτι οἱ τοῖς-
 les Patres simili- τοὶ πατέρες ὡρθε πλῆ-
 ter faciunt, ac si quis σιον πείθων, οἷον εἰ τις
 quidem calcei curam τὸ μὲν ὑποδήματος
 gerat, sed pedem φρονίζει, τὸ δὲ ποδὸς
 parvi faciat: multi ὀλιγόρως ἔχοι πολλοὶ
 verò eò pa- δὲ εἰς τεσσάρτον τῶν πα-
 trum perveniunt αὐα- τέρων ὡρθεαίνουσι φί-
 ritia simul, Ἔο- λαργυρίας ἅμα, ἢ μι-
 diū liberorum, ut, ne σολεκνίας, ὡρθε ἵνα μὴ
 majorem mercedem fa- πλείονα μισθὸν τελέ-
 ciant, homines nullā σιαν, αἰθρώπας τῶς
 re dignos eli- μηδεῖος τιμίας αἰεθν-
 gant liberis insti- ται, τοῖς τέκνοις παι-
 tutores, vilem ignorantiā δευθῶς, εὐωνον ἀμάθειαν
 se- δια-

sequentes. Verè etiã Aristippus non insulse, sed & valde eleganter elusit voce Patrem mente & sensib9 vacuũ. Interrogante n. quoaã ipsum, quantum peteret mercedis pro pueri institutione: mille, inquit, drachmas, eò verò, Hercules, dicente, quàm valdè magnum postulatum, possum enim mancipium mille emere (drachmis) Igitur dixit, duo habebis mancipia, & Filium, & quem emeris. Univerſum verò quomodo non absurdum? quidem dextrã adſueſcere liberos accipere cibos, & si protenderint sinistram reprehendere, nullam verò facere providentiam orationes dextras & legitimas

αιη=

διώκοντες. ἢ καὶ Ἀριστιπ-
πος εἰκ ἀκόμψως,
ἀλλὰ καὶ πάνυ ἀσειῶς
ἐπέσχωψε τῷ λόγῳ
πατέρα νῦν καὶ Φρενῶν
κενόν. ἐρωτίσαντος γάρ
τινος αὐτὸν, πόσον αἰ-
τοίη μισθὸν ὑπὲρ τῆς τῶν
τέκνων παιδείσεως, χι-
λίας, ἔφη, δραχμῶν,
τῶν δὲ ἠράκλους, εἰπόν-
τος, ὑπερπολὺ τὸ αἴτη-
μα, δύναμαι γὰρ ἀνὰ
δράποδον χιλίων πρία-
σθαι. τοιγαρῶν, εἶπε,
δύο ἔξεις ἀνδράποδα,
καὶ τὸν υἱόν, καὶ ὃν αὐ-
πρίη. Τὸ δὲ ὅλον πῶς
εἰκ ἀτοπὸν; τῇ μὲν δε-
ξιᾷ συνεθίζειν τὰ παι-
δία δέχεσθαι τὰς τρο-
φάς, καὶ αὐτὴν προσηύειν
τὴν ἀριστερὰν ἐπιλαμβάνειν
μηδεμίαν δὲ ποιεῖσθαι
πρόνοιαν τῶν λόγων ἐπι-
δεξίων καὶ νομίωιν
αἰετῶν

PLUTARCHUS DE

audiendi. Quid igitur ac- αἰχέειν. τί γὰρ συμβαίνει
cidit mirabilibus Patri- τοῖς θαυμαστοῖς πατρῷ-
bus, postquam malè quidē σιν, ἐπειδὴ κακῶς μὲν
nutraverint, malè verò θρέψωσι, κακῶς δὲ
instituerint liberos, παιδέυσωσι τὰς υἱάς,
Ego dicā: Quando enim Ἐγὼ φράσω: ὅταν γὰρ
ad viros adscri- εἰς ἀνδρας ἐγγρα-
piti saluta- φθέντες τὰ μὲν ὑγιαί-
rem ἔσ' ordinatam vitam νοῖος ἢ τελαγμένους βί-
negligunt. Ad καλὰ φρονήσωσιν. ἐπὶ
verò inordinatas ἔσ' ser- δὲ ταῖς ἀτάκταις καὶ ἀν-
viles voluptates δραποδῶδεις κηδονὰς
seipso precipitant. εἰαυτῶν κρημνήσωσι
Tum demum prænitet eos τόδε δὴ μελαμελῆσαι.
puerorum pro- τὴν τῶν τέκνων προθε-
dentes institutionē, quod δοκότες παιδεῖαν, ὅτι
nullam utilitatem illo- ἔδεν ὄφελος τοῖς ἐκεί-
rum peccatis agrè fe- νων ἀδικήμασιν ἀδημο-
rentes. Hi quidem n. ipso- νῆσαι. οἱ μὲν γὰρ αὐ-
rū assentatores ἔσ' parasi- τῶν κόλακας ἢ ᾤφισί-
tos assumunt τας ἀναλαμβάνουσιν
homines obscuros ἔσ' αἰθρώπους ἀσήμους καὶ
execrabiles, ἔσ' κατάρατους, καὶ
juventutis eversores τῆς νεότητος ἀνατρέφτεας
ἔσ' corruptores, hi v. qui- ἢ λυμεῶνας, οἱ δὲ τι-
dem scoria ἔσ' humi νες εἰλαίρας καὶ χαμαί-
re- γύ-

recubetes redimunt pro- Ἰύπας λυγρῶν βα-
tervas, Et sumptuosas; ρας καὶ πολυτελείς;
bi verò absumunt, οἱ δὲ καλοψοφαγῶσιν,
alii ad cōmessationes et οἱ δὲ εἰς κύβους, καὶ κώ-
aleam deflectunt. Jam μος ἐξοκέλλουσιν. ἤδη
verò quidam Et adole- δὲ τινες καὶ τῶν νεανι-
scenium tanguntur ma- κωτέρων ἀπλοῦναι κα-
lis scortantes Et κῶν μοιχεύουτες καὶ
ad bacchum euntes, Et κίτροφαρῶνες, καὶ
unam voluptatem morte μίαν ἡδονὴν θανάτῳ
honorantes. Philosopho τιμῶενοι. Φιλοσόφῳ
autem conversantes, nō δὲ ὁμιλήσαντες, ὅ τοῖς
similibus negotiis sei- ἴσοις πράγμασιν ἑαυ-
psos obediētes pra- ἴδους ἀκαταπαθεῖς πα-
duerunt. Et hoc ρέχοντο. καὶ τοῦτο
praeceptum Dio. παράγγελμα τῷ Διο-
genis didicit, qui γένους ἑμαθον αὐτῷ, ὅς
insolenter quidem ver- Φαρισαῶς μὲν τοῖς ῥη-
bis, verè verò μασι, ἀληθῶς δὲ τοῖς
rebus adhortatur, πράγμασι παραινεῖν
Et dicit: ingredi in καὶ Φήσιν, εἰσελθε εἰς
lupanar aliquò, ut discas, πορνεῖον πᾶν ἵνα μάθῃς,
quòd indignis honorat a ὅτι τῶν ἀναξίων τὰ τίμια
nihil differās. Cōprehen- ἔδεν διαφέρει εὐνελῶν
dens igitur ego dico, Et τοῖον ἐγὼ Φήμι καὶ
vaticinari magis quàm χρησμολογεῖν μάλλον ἢ
ad πα.

adhortari videntur sanè
 meritò, quòd unū primū
 ἔς medium ἔς ultimum
 in hisce caput educatio
 honesta ἔς
 institutio legitima est,
 ἔς hac ferentia, ἔς
 cooperantia ad virtutem
 ἔς ad felicitatem
 dico, ἔς quidem alia
 bonorum humana
 ἔς parva, ἔς non digna
 studio constituta sunt.
 Nobilitas bonum quidem
 sed majorum bonum.
 Divitiarū bonorū adū qui-
 dē, sed fortunæ possessio.
 Quoniā quidē habentibus
 sepè ablatam est,
 verūm non sperantibus
 ferens attulit,
 ἔς multa divitiarū
 scopus jacent
 volentibus marsupia
 spoliare, malis ser-
 vis ἔς Sycophantis.
 Et

ὡς δὲ εἰνέν δόξαίμ' αὐ-
 εἰκότως, ὅτι ἐν πρώτον
 ἢ μέσον ἢ τελευταῖον
 ἐν τέτοις κεφάλαιον
 ἀγωγῇ σπῆδαία ἢ
 παιδεία νόμιμος ἐστὶ.
 ἢ ταῦτα Φορά ἢ
 συνεργὰ πρὸς ἀρετὴν
 ἢ πρὸς εὐδαιμονίαν
 φημί, ἢ τὰ μὲν ἄλλα
 τῶν ἀγαθῶν ἀνθρώπινα
 ἢ μικρὰ ἢ ἢ ἀξιο-
 σπῆδαία καθέστηκεν.
 εὐγένεια καλὸν μὲν,
 ἀλλὰ πρὸς ἀγαθόν.
 Πλάτος δὲ τίμιον μὲν,
 ἀλλὰ τυχῆς, κλημα-
 ἐπειδὴ τῶν μὲν ἐχόντων
 πολλὰκις ἀφείλετο,
 τοῖς δὲ ἢ ἐλπίσει
 φέρουσι πρὸς ἀρετὴν,
 ἢ ὁ πολὺς πλάτος
 σκοπὸς ἐκκεῖται τοῖς
 βυλομένοις βαλάντια
 τοξεύειν, κακῆργοῖς οἰ-
 κήλαις ἢ συκοφάνταις.
 ἢ

PUEROR: INSTIT.

194.

Et quod maximū, quod et	αὐτὸ μέγιστον, ὅτι καὶ τοῖς
peffimis	πονηροτάτοις μέτεσι.
adest.	
Gloria quidē venerabile,	Δόξα γὰρ μὴν σεμνόν
sed instabile.	ἀλλ' ἀβέβαιον. καλ-
Pal.	λός δὲ πειμάχητον
cbricudo verò expetenda	μεν, ἀλλ' ὀλιγοχρόνιον.
quidē, sed parvi tēporis.	ὑγίεια δὲ τίμιον, ἀλλ'
Sanitas v. honorādū, sed	εὐμετρώσιμον. ἰχὺς δὲ
facile nutabile. Robur v.	ζηλωτὸν μὲν, ἀλλὰ νόσω
laudabile quidē, sed mor-	εὐάλωτον καὶ γήρα.
bosacite corruptibile ἔσ	τὸ δ' ὅλον, εἴ τις ἐπὶ τῇ
senectute. Univerſim v. si	τῆ σῶματος βώμη
quis super corporis robore	Φρονεῖ, μαθέτω
confidit,	γνώμης διαμαρτυρῶν.
discas a	πόσιν γὰρ ἐστὶν ἰχὺς
aberrans.	ἀνθρώπινη, ἤτις τῆς
Quantò enim est robur	τῶν ἄλλω ζώων δυνά-
hominum	μεώς, λέγω δὲ, οἷον ἐ-
minorū animantiū poten-	λεφαίων, καὶ τεύ-
tiā, dico verò,	ρων, καὶ λεόντων. πάλιν
elephantorum ἔ	δειὰ δὲ τῶν ἐν ἡμῖν μόσ-
leonum. Insti-	χον ἐστὶν ἀθανάτου καὶ
tutio v. eorum in nobis so-	θείου. Καὶ δύο τὰ πάν-
lum est immortale ἔ	των οὗτις κυριώτατα ἐν τῇ
divinum. Et duo haec ο-	ἀνθρώπινη φύσει, ἡ δὲ
mnia sunt præstantissima in	καὶ λόγος. Καὶ ὁ μὲν
humana natura, mens	καὶ
ἔ oratio. Et quidem	
mens	καὶ

mens princeps est oratio. *ὁ δὲ ἀρχικός ἐστὶ τῆς λό-*
γῆς, ὁ δὲ λόγος ὑπηρε-
τικός τῆς τύχης, τὴν τύχην μὲν
οὐκ ἀναίλωτος, στυχοφαν-
τασία δὲ ἀναφαιρέσιμος.
νόσῳ δ' ἀδιάφθερος,
γήρα δ' ἀλύμαίσιμος.
 nis, oratio vero ser-
 uo mentis fortuna quidē
 nō consumptibilis, calum-
 nia verò non aufertibilis,
 morbo a. incorruptibilis,
 senectute v. nō cōsumptibil.
 Sola enim mens se-
 nescens iuvenesceit. Et
 tempus alia omnia
 auferens, senectuti
 addit scienti-
 am. Equidem bellum
 fluvii instar omnia
 vastans & omnia au-
 ferens, solum non po-
 test institutionem aufer-
 re. Et mihi videtur
 Stilpon Megarensis
 Philosophus dignam
 memoria fecisse re-
 sponsionē, quādo Demetrio
 viris privans
 urbem ad solum
 dejecit, & sibi-

μόνος γὰρ ὁ νῦς πα-
λαιόμενος ἀνηθά. καὶ
ὁ χρόνος τ' ἀλλὰ πάντ'
ἀφαιρῶν, τῷ γήρατι
προσθήσει τὴν ἐπισή-
μην. ὁ γὰρ μὲν πόλεμος
χειμάρρως διήκει, πάντα
σύρων καὶ πάντα πα-
ραφέρει, μόνον δ' ἀ-
νάγει παιδείαν παρέλε-
δα. Καὶ μοι δοκεῖ
Σίλπων ὁ μεγαρεύς
Φιλόσοφος ἀξιομνη-
μόνευτον ποιῆσαι ἀπο-
κρίσιν, ὅτι Δημήτριος
ἑξ ἀνδραποδισάμενος
τὴν πόλιν εἰς ἔδαφος
κατέβαλε, καὶ τὸν
Σίλ-

PUEROR: INSTIT:

145

Stilponem interrogaret, Σίλπωνα ἤρξετο, μή τῷ
 numquid amisisset ἔσ' ἀπολωλεκώς εἴη; καὶ
 illi, non sanè dixit, bel- ὅς ἔδῃτα, εἶπε, πόλε-
 lum enim, non spoli- μος γὰρ ἔλαθουραγω-
 at virtutem. Conso- γεί ἀρετήν. Σύμφω-
 na v. ἔσ' conveniens etiā νος δὲ καὶ συνωδός καὶ
 Socratis respon- ἢ Σωκράτης ἀποκρι-
 sio huic apparet. σις ταύτην φαίνεται
 Etenim hic interro- καὶ γὰρ ἔσ' ἔρωτή-
 gāte ipsum (ut mihi vide- σάντος αὐτοῦ (μοὶ δο-
 tur) Gorgia, quā habeat κεί) Γοργίας, ἣν ἔχει
 de magno re- ὡς τῷ μεγάλῳ βασι-
 ge sententiam, ἔσ' num λέως ὑπόληψιν, καὶ εἰ
 putet eum feli- νομίζει τῷ εὐδαιμό-
 cem esse. Nescio, να εἶναι. ἔκ οἶδα
 dixit, quomodo virtute ἔφησε, πῶς ἀρετῆς
 ἔσ' institutione affectus sit. καὶ παιδείας ἔχει-
 tanquam felicitate in ὡς τῆς εὐδαιμονίας ἐν
 his non in for- τέτοις, ἔκ ἐν τοῖς τα-
 tuitis bonis posi- χηροῖς ἀγαθῆς κειμέα-
 tā. Quē admodū v. admo- νης. ὡς περὶ δὲ ὡς παι-
 neo institutionis νῶ, τῆς παιδείας τῶν
 liberorum nihil habe- τέκνων μηδὲν ποιῆ-
 ri antiquius: θαυ περὶ γὰρ ἔσ' ἔσ'
 sic rursum dico ἔσ' πῶς αὐτὸ πάλιν φημι
 oport- Κ 2 δεῖν

PLUTARCHUS DE

oportere incorruptam δὲν τῆς ἀδιαφθόρου
 ἔσ' ἰαπῶν, habe- καὶ ὑγιαίνουσης ἔχε-
 ri. A verò popu- θαι. Τῶν δὲ παινη-
 laribus magis quàm lon- γυρικῶν γήρων ὡς πρῶ-
 gissime filios abdu- ρωτάτω τὰς υἱὰς ἀπαί-
 cere. Etenim vul- γειν. τὸ γὰρ τοῖς πύλα-
 go placere, sapientibus λοῖς ἀρεσκείν, σοφοῖς
 est displicere. Testa- ἔσ' ἀπαρέσκειν. Μαρ-
 tur verò mea orationi τυρεῖ δὲ μὲ τῷ λόγῳ·
 ἔσ' Euripides dicens; καὶ Εὐριπίδης λέγων·
 Ego verò imperitus ad Εγὼ δ' ἀκομψος εἰς
 populum facere verba, ad ὄχλον δέναι λόγον, εἰς
 equales verò ἔσ' paucos ἡλικίας δὲ κωλίγης
 sapientior, habet verò ἔσ' σοφώτερος, ἔχει δὲ καὶ
 locum hoc. Etenim μῶραν τοῦτε. Οἱ γὰρ
 in sapientibus inepti ἐν σοφοῖς φαῦλοι,
 apud populum elegancio- παρ' ὄχλω μωσικώτε-
 res dicere. Video verò e- ροὶ λέγειν. Ὁρῶ δ' ἐ-
 go vili- γωγὸ τὰς τοῖς συρφε-
 bus plebeculis pla- τήδεσιν ὄχλοις ἀρε-
 cidè ἔσ' gratio- τῶς καὶ κεχαρισμένως
 se studentes, ἐπιηδέουσι λέγειν,
 ἔσ' quoad vitā tanquam καὶ τὸν βίον ὡς τὰ
 multū intèperātes ἔσ' vo- πολλὰ ἀσώτως ἢ φι-
 luptarios evaden- ληδόνως ἀποβαίνον-
 tes, ἔσ' per Jovem meritò. τας, καὶ καὶ Δί' εἰκότας.

Si

Si enim aliis voluptates
 preparantes, negligant
 honestum forsitan et
 propriam voluptatem
 atque luxum pluris
 quam rectum et sanum
 facturi sunt, aut sapiens
 pro delectabili sequerentur.
 Insuper quid sanè
 utile aliud docerimus,
 et quibus bonis assuescitur
 in- citabimus; Bonum enim
 nihil frustra neque
 dicere neque agere,
 et secundum proverbium:
 Difficilia que pulchra.
 Extemporanei vero sermonum
 multae facilitatis et le-
 vitatis sunt plene,
 neque unde incipiendum,
 neque ubi quiescendum sit scienti-
 um. Absque vero a
 liis peccatis qui

ει γὰρ ἄλλοις ἡδονὰς
 ἐπισκευάζοντες, ἀμε-
 λήσοι τὰ καλὰ, σχολή-
 αι τῆς ἰδίας ἡδουπαθεί-
 ας καὶ τρυφῆς ὑπε-
 ρβίω τὸ ὀρθὸν καὶ ἰσ-
 ἔς ποιήσαιτο, ἢ τὸ σω-
 φρον αὐτὴ τὰ τρυφὰ
 διώξαιεν. Πρὸς ἐστὲ
 τοις τί αὐτῆς παιδα-
 γηγῶν ἕτερον διδά-
 ξαιμεν, καὶ τίσιν ἀγα-
 θοῖς ἐπιφύεσθαι παι-
 ραμέσμεν; καλὸν γὰρ
 τοι μηδὲν εἰκῆ, μήτε
 λέγειν, μήτε
 πράττειν, καὶ κατὰ τὴν
 περιμίαν: Καλεπὰ
 τὰ καλὰ. Οἱ δ' αὐτο-
 χέδιοι τῶν λόγων πολ-
 λῆς εὐχερείας καὶ εὐ-
 διαγορίας εἰσι πλήρεις,
 ἔθ' ὅθεν ἀρχήσονται, ἔθ'
 ὅποι πεύσονται εἰς ὀ-
 ἴων. Χωρὶς δὲ τῶν ἄλλο-
 λων πλημμελημάτων,

qui R 3 c.

quis ex tempore οἱ αὐτὲν τε ὁ δὲ φησὶ ἡμᾶς
 dicunt, in immoderationē λέγουσιν, εἰς ἀμετρίαν
 gravem incidunt, δεινὴν ἐμπύπλῃσι,
 Ἔ multiloquentiā. (Cōsi- καὶ πολυλογίαν. Σκέ-
 deratio v. non finit conve- ψιδ' ἔκαστ' τῆς ἰανθ-
 nienti moderatione μένης συμμετρίας τὸν
 orationem excidere. λόγον ἐκπίπτειν.
 Pericles, ut vobis Ὁ περικλῆς, ὡς ἡμῖν
 audire traditum est, ἀκούειν ὁ δὲ φησὶ ἡμᾶς,
 vocatus à popu- καλέμενος ὑπὸ τῆ δῆ-
 lo saepe non obtem- μος πᾶσι ἀκούειν ἔχ' ὑπὸ
 peravit dicens, inordina- κῆσεν, λέγων, ἀσύνη-
 tum se esse. Similiter verò κλος εἶναι ὡσαύτως δὲ
 Ἔ Demosthenes amula καὶ Δημοσθένους ζηλω-
 tor talis politica τῆς τῆς τῆς πολιτείας
 existens, vocantibus γεόμενος, καλέων
 ipsum Atheniensibus αὐτὸν τῶν Ἀθηναίων
 consiliarium, recu- συμβουλον, ἀντέβαι-
 savit, nō ordinatῶ (ῶ, di- νεν, ἔ συντέταγμα λέ-
 cens. Et hac quidem γων. Καὶ ταῦτα μὲν
 fortasse absque autore est, ἴσως ἀδέσποτος ἐστὶ,
 Ἔ fides tra- καὶ πεποικασμένη πα-
 ditio, In verò ρέδοσις. Ἐν δὲ τῶ κα-
 de Midia oratione, τὰ Μειδίας λόγῳ τὴν
 considerationis utilitatē τῆς σκέψεως ὡφέλειαν
 evidenter arguit, ἐκαργῶς παρίστησι,
 dicit φησὶ

PUERORUM INSTIT. 150

dicit igitur: Ego verò me
premeditatū quidē, ὃ Α-
thenienses dico, ἔσ' non
inficias irem, me curam
adhibuisse, quantum ine-
rat in me.

Etenim
sanè miser essem, si tali-
a passus ἔσ' perferens
negligerem (ea) quæ de i-
is dicere futurus eram.

Sed omnino
improbare

rationū promptitudinē,
aut rursus eam non
in digno exercere, non
dicerem Ego,

sed
tāquā in medicine officio
hoc faciendum est.

Antè verò viri-
lem ætatem nihil ex
tempore

pu-
ro dicere, sed quando
quis confirmari potenti-

am, tum tempori-
bus

vocantibus
liberè loqui

Φησὶ γὰρ: Εγὼ δ' ἐ-
σκέφθαμιν, ὦ Αθη-
ναῖοι Φημί, κ' ἔκ' αὐ-
ἀρνηθείην καὶ ἀμεμε-
λεῖηκόναι γε, ὡς ἐνὴν
μάλιστ' ἐμοὶ. Καὶ γὰρ

αὐτὸς ἀθλιος ἦν, εἰ ποιαῦ-
τα παθῶν καὶ πάσχων
ἡμέτερον, ὧν περὶ τῶν
ἡμετέρων ἐρεῖν ἐμελλον.

Τὸ δὲ δὴ παιδείᾳ πασι
ἀποδοκιμάζειν τῶν
λόγων τὴν ἐλοιμότητά,
ἢ πύλιν αὐτῶν τῶν ἔκ'
ἐπ' ἀξίοις ἀσκεῖν, ἔ-

φαίνηται ἔγωγε. ἀλλ'
ὡς ἐν φαρμάκῳ μοίρα
τῶν ποιητέων ἐστὶ.

Μέχρι δὲ τῆς τῶν αἰ-
δρῶν ἡλικίας ἔθεν ἐκ
τῆς ἀσθενείας ἀ-
ξιῶ λέγειν, ἀλλ' ὅταν
τις ριζώσῃ τὴν δύνα-

μιν, τότε τῶν κακῶ-
ν καλῶντων,
ἐλευθεριάζειν

rationibus convenit. τοῖς λόγοις προσκκεῖν
 Quemadmodū n. longum ὡς περ γὰρ οἱ πολὺν
 tempus vincit, et si χρόνου δεθέντες, καὶ
 soluti sunt deinde, sub λυθῆεν ὑπερον, ὑπὸ
 diuturnā vincu- τῆς πολυχρονίας τῶν δε-
 lorū consuetudine nō va- σμῶν συνήθειας ἔδου-
 lentes ambulare sub- νάμενοι βαδίζεν ὑπο-
 claudicant. Adeundem σκαζουσι. τὸν αὐτὸν
 modum longō tempore τρόπον πολλῶ χρόνῳ
 orationem stringentes, τὸν λόγον σφίγγαντες,
 etiam si aliquādo ex tem- καὶ εἶπεν ἐν τῷ ᾧ
 pore oportet dicere, χρέμα δεήσκειν εἰπεῖν,
 nihil minus ad eundem ἔδεν ἤτερον τὸν αὐτὸν
 modum interpretationis τρόπον τῆς ἐρμηνείας
 characterem custo- χαρῆκῆρα φυλάσ-
 diunt. Adhuc verō pueros σισι. Τὸ δ' εἰ παῖδας
 existentes sinere ex tēpore ὄνας εἶν ἐπὶ καιρῷ
 dicere vaniloquentia λέγειν, μαλακολογίας
 extrema causa τῆς ἐσχάτης αἰλίου
 est. Ρι- καθίσταται. ζώγρα-
 etor dicunt miser Α- Φος Φασὶν ἀθλιος Α-
 pellimonstrans imaginē, πελῆ δειξας εἰκόνα
 hanc inquit, modō scri- ταύτην, ἔφη, νῦν γέ-
 psi, bic verō licet γραφα, ὁ δὲ, καὶ ἦν
 non dixeris, inquit, scio, μὴ λέγῃς, εἰπὼν, οἶδα,
 quōd celeriter scripta est. ὅτι ταχὺ γέγραπται.
 Ad- Γαυ-

Admiror v. quomodo non
 tales plures scri-
 pseris. Sicut igi-
 tur (revertor enim
 ad à principio
 orationis propositum)
 theatricam, et tra-
 gicam, sic
 rursus et parvilo-
 quentiam diectio-
 nis et humilitatem adhor-
 tor vitare et
 fugere. Illa enim
 fastuosa, non civi-
 lis est, haec v. gracilis nimis
 inepta ad percellendū. Si-
 cut verò corpus non solum
 validum, sed etiam bene
 constitutum esse decet, et
 orationem similiter non
 abiq; morbo tātū, sed etiā
 firmam esse decet,
 Etenim firmam lau-
 datur solum, sed peri-
 culosum etiā in admirati-
 one est. Hanc verò existo
 sen-

θαυμάζω δὲ, πῶς ἔχ-
 τοιαύτας πλείους γέ-
 γραφας, ὡς περ τοί-
 νου (ἐπιτιμῶ γὰρ
 πρὸς τὴν ἐξ ἀρχῆς
 τῆς λόγου ὑπόθεσιν)
 τὴν θεατρικὴν, καὶ τρα-
 γικὴν, ὅπως αὖ
 πάλιν καὶ τὴν σμικρο-
 λογίαν τῆς λέξεως,
 καὶ ταπεινώσιν ὡς ἴσθαι
 νῶ διευλαβῆσθαι καὶ
 φέυγειν. ἡμεῖς γὰρ
 ὑπερόγκος, ἀπολίτευ-
 τός ἐσμεν, ἡ δὲ ἰσχυρήλιαν,
 ἀνεπληλῆτος. Καθάπερ
 δὲ τὸ σῶμα ἔ μόνον ὑ-
 γεινόν, ἀλλὰ καὶ εὐ-
 κλικόν εἶναι χρῆ, καὶ
 τὸν λόγον ὡσαύτως ἐκ
 ἀνοσον μόνον, ἀλλὰ καὶ
 εὐρωσὸν εἶναι δεῖ, το-
 μὲν γὰρ ἀσφαλὲς ἐπι-
 τινεῖσθαι μόνον, τὸ δὲ ἐπι-
 κίνδυνον καὶ θαυμάζε-
 σθαι. Τὴν δὲ τυγχάνω
 Κ 5 γνύ-

sententiam habens, & de γνώμην ἔχων, καὶ περὶ
 in anima dispositi- τῆς ἐν τῇ ψυχῇ διαθέ-
 one, neque enim ferocens, σεως; ἔδὲ γὰρ θρασύν,
 neque umidum & abje- ἔτ' ἀτολμον, καὶ κατὰ
 ctum decet esse: πληγὴ προσήκειν εἶναι.
 illud enim ad impu- τό μὲν γὰρ εἰς ἀναι-
 dentiam, hoc vero ad ser- χυλίαν, τὸ δὲ εἰς αἰ-
 vitium a- δραποδωδίαν περὶ-
 stat. Artificiosum vero σαλαί. ἔντεχνόν δὲ τὸ
 mediam in omnibus ser- τὴν μέσσην ἐν ἅπασι τέ-
 vare accuratissime. μνεῖν ἐμμελεσάλα.
 Volo autem dū adhuc με- βέλομαι δ' ἕως εἰς μέσ-
 mini institutionis, ρημαί τῆς παιδείας,
 quā habeo sententia de ea, ὡς ἔχω δόξης περὶ αὐ-
 dicere, quod uni- τῆς εἰπεῖν, ὅτι τὸν μο-
 formem orationem pri- νόκωλον λόγον πρῶτον
 mū quidē imperitia νόρατ μὲν ἀμυσίας ἢ μικρῶν
 vum facio signum: ποιῆμαί τεκμήριον.
 Postea vero etiam ad ἔπειθα δὲ καὶ περὶ τὴν
 exercitium fastidiosum, ἀσκησιν αἰψόμορον,
 & omnino nō diu manens ἢ πάντῃ ἀνεπίμονον
 esse existimo. Uicisonus εἶναι νομίζω. μονωδία
 enim in omnibus est γὰρ ἐν ἅπασιν ἐστὶ
 satietatem ferens & of- πλησμιόντης καὶ περὶ
 fendens: Varietas vero σαυτες: ἡ δὲ ποιητική
 de- τεργ-

154

PUEROR: INSTIT.

<p>delectās, quemadmodū alius scilicet auditionibꝫ ac spe ctaculis. Decet igitur puerum nullius rum circularium doctrina- rum neqꝫ inauditum, ne- que inadspectum esse, sed hec quidem ex transcurso discere, tanquam gustus gra- tiā (in omnibus enim perfectum impossibile) Philosophiam colere. Habeo verò persimilitudinē illustrare meam Quemadmodū n. circumna- vigare quidē multas ur- bes bonestū, inhabitare v. fortissimam, utile. Urbanē verò xit</p>	<p>ἐπεπνον, καθάπερ κ' ἰόν τοῖς ἄλλοις ἀπασιν, οἷον ἀκρόμασιν, ἢ θεά- μασι. Δεῖ τοίνυν τὸν παῖδα τὸν ἐλεύθερον μηδενὸς μηδὲ τῶν ἀλο- λῶν τῶν καλεσμένων ἐγκυκλίων παιδευμά- των μηδὲ ἀνηκοῶν, μή- δε ἀθέατον εἶναι, ἀλλὰ ταῦτα μὲν ἐκ πειρασμῶν μαθεῖν, ὥσπερ γέυματος ἐνε- κεν (ἐν ἀπασιν γὰρ τὸ τέλειον ἀδύνατον) τὴν δὲ Φιλοσοφίαν πρᾶσβεύειν. Ἐχω δὲ δι' εἰκόνοσ πειρασῆσαι τὴν ἑμαυτῆς γνάμην. ὥσπερ γὰρ πειρατεῦ- σαι μὲν ποταμῶν πόλεις καλὸν, ἐνοικῆσαι δὲ τῇ κρατίστῃ χερῆσιμον. ἀσείως δὲ κ' ἑβίων ἔλθε- γαν ὁ Φιλόσοφος, οὐ</p>
<p>Philosophias, quidē</p>	<p>Philosophos, οὐ</p>

quòd veluti proci ὅτι ὡς περ οἱ μὴ ἴσῃες
 Penelope appropriè qua- τῆ Πηνελόπῃ πλησιάζειν μὴ δυνάμενοι, ταῖς
 re non valentes, e- τούτης ἐμίγνυντο θε-
 jus commixti sunt τέρπειαις, ἕτω καὶ οἱ
 ancillis, sic ἔ- Φιλοσοφίας μὴ δυνά-
 Philosophiam non pro- μενοι καλεῖσθαι, ἐν
 tentes consequi, in τοῖς ἄλλοις παιδεύμα-
 aliis doctri- σι τοῖς ἰσοῦς ἀξίοις
 nis nullius momenti ἐαυτῶν κατὰ σκελετέυ-
 seipso mace- ζοι. Διὸ δὲ τῆς ἀλλῆς
 rant. Itaq; oportet alius παιδείας ὡς περ κε-
 institutionis tanquam ca- φάλασον ποιῆν τὴν
 put facere Φιλοσοφίαν. πρῶτον
 Philosophiam. Circa e- γὰρ τὴν τῆς σῶματος
 nim corporis ἐπιμέλειαν διττῶς εὐ-
 curam duplices invene- ρου ἐπισημασ αἰθρω-
 runt scientias homi ποι, τὴν ἰατρικὴν καὶ τὴν
 nes, medicinam ἔ- γυμναστικὴν, αὐτὴ μὲν
 gymnasticā, quarum illa τὴν ὑγίειαν, ἡ δὲ τὴν εὐ-
 quidē sanitatē, hæc v. bo- εξίαν ἐνλίθησι. Τῶν δὲ
 nū habitū imponit: verūm τῆς ψυχῆς ἀρρώστια-
 anime imbecillita- τῶν καὶ παθῶν ἡ Φιλοσο-
 tum ἔ- affectuum Philoso- φία μόνη φάρμακόν
 pbia sola remedium ἐστὶ. Διὰ γὰρ ταύτην
 est. Per enim hanc ἐστὶ, καὶ μετὰ ταύτης,
 est, ἔ- cum hac,

PUERORUM INSTIT.

15. 6

cognoscere, quid honestū,
 quid turpe, quid iu-
 stum, quid iniustum,
 quid summam eligen-
 dū, aut fugiendū, quomodo
 Diis, quomodo parētibus,
 quomodo senioribus,
 quomodo legibus, quomodo
 alienis, quomodo principib.
 quomodo amicis, quomodo
 mulierib. quomodo liberis,
 quomodo servis utēdū sit.
 Quid deceat Deos quidem
 colere parētes v. honorare
 seniores revere-
 ri, legibus obtempera-
 re, imperantibus obedi-
 re, amicos diligere;
 Erga mulieres tem-
 perantem esse, puerorū a-
 mantem esse, servos non
 nimis contumeliari, Et
 quod maximū, neq. in bo-
 nis rebus nimium letos,
 neq. in malis nimum
 tristes exi-
 stere,

γινῶσθαι, τί τὸ καλὸν,
 τί τὸ αἰσχρὸν, τί τὸ ὀί-
 καιον, τί τὸ ἀδίκον,
 τί τὸ συλλήβδην αἰρε-
 τὸν, ἢ Φευκτὸν; πῶς
 θεοῖς, πῶς γονεῦσι,
 πῶς πρεσβυτέρῳις,
 πῶς νόμοις, πῶς ἀλ-
 λοτρίοις, πῶς ἀρχαῖς,
 πῶς φίλοις, πῶς γυ-
 ναξί, πῶς τέκνοις, πῶς
 οἰκεταῖς χρησέον ἐσίν.
 Οὐ δεῖ θεῶς μὲν σέβε-
 σθαι, γονέας δὲ τιμᾶν,
 πρεσβυτέρους αἰδεῖ-
 σθαι, νόμοις πειθαρχ-
 εῖν, ἀρχαῖς ὑπει-
 κειν, φίλους ἀγαπᾶν,
 πρὸς γυναῖκας σω-
 φρονεῖν, τέκνων εὐρ-
 κλικῶς εἶναι, δόλους μὴ
 περιυβρίζειν, τὸ κ. μέ-
 γιστον, μητ' ἐν καῖς εὐ-
 πραγίαις πρὸς χαρῆς,
 μητ' ἐν καῖς συμφο-
 ραῖς πρὸς λήπης ὑπέρ-
 χειν,

flere, neque in volupta- χειν, μήτ' ἐν ταῖς ἡδου-
 tibus dissolutos esse, οαῖς ἐκλύτης εἶναι,
 m ira μήτ' ἐν ταῖς ὀργαῖς ἐκ
 affectuosos & beluinos. παθεῖς ἢ θηριώδεις.
 Quae Ego omnium ἅπτερ' ἐγὼ πάντων τῶν
 ex Philosophia contin- ἐκ φιλοσοφίας πρῶτοι
 gentium bonorum anti- νομένων ἀγαθῶν πρῶτο
 quissima judico. Etenim βύταλα κρίνω. Τὸ μὲν
 ingenue bonā fortunanti, γὰρ εὐγενῶς εὐτυχεῖν,
 viri: Sed absque invid- ἀνδρῶς: τὸ δὲ ἀνεπιφθο-
 dia obadientis hominis: νως, εὐηνίᾳ ἀνθρώπων:
 Sed rationibus Τὸ δὲ τοῖς λογισμοῖς
 superare voluptates, sapi- πρῶτοι εἶναι τῶν ἡδονῶν, σο-
 entium: Sed iram mode- φῶν: τὸ δ' ὀργῆς κατα-
 rari viri non κρατεῖν, ἀνδρῶς ἢ τῆ
 cuiuslibet est. Perfectos τυχεύουτος ἐστὶ. Τελείας
 verò homines arbitror δ' ἀνθρώπων ἠγῆμαι
 valentes πο- τῆς δυναμένους τὴν πο-
 liticam potentiā miscere λιτικὴν δύναμιν μίξαι
 & conjungere Phi- καὶ κερᾶσαι τῇ φι-
 losophia: & duobus λοσοφία: καὶ δυοῖν
 existentibus maximis bo- ὄντων μεγίστων ἀγα-
 nis, eminentes exi- θῶν, ἐπιβόλους ὑπάρ-
 flere prout χειν ὑπολαμβάνω,
 universam utilis vitæ τῆτε κοινωφελῆς βίᾳ
 subditos, & πολιτεύομένους, τῆτε
 βραβη- ἀκέρ-

tranquilla	Ε	pacifi-	ἀκόμνος καὶ γαλη-
sa	conterentes	circa	νῆ διατρίβουτας πρὸς
Philosophiam.	Tribus	Philosophiam.	Τριῶν
enim	existentibus	visis,	γὰρ οὐσίαν βίων,
quarū	haec	quidē	ἔστι πρακτι-
est	prae-	ctica,	ἡ δὲ θεωρητικὸς,
haec	verò	voluptosa.	ὁ δ' ἀπολαυστικὸς,
Haec	quidē	dissoluta	ὁ μὲν ἐκλυτός τε δὲ
est	ser-	ua	βελος τῶν ἡδονῶν,
voluptatum,	be-	ligna,	ζω-
Ε	parum	de-	ώδης καὶ μικροπρε-
cens	est:	contemplativa	πῆς ἔστιν, ὁ δὲ θεωρη-
verò	ab	activa	τικὸς τῆς πρακτικῆς
aberrans,	inu-	diagrammā	διαμαρτάνων, ἀνω-
tilis?	venit	acti-	φελῆς, ὁ δὲ πρακτι-
ua	carens	Phi-	κὸς ἀμοιρήσας τῆς Φι-
losophia,	inconscia,	λοσοφίας,	ἀμφοτε-
Ε	peccans.	ἢ	πλημμελῆς.
Tentandum	ergò	pro	Πειρατέον δὲ εἰς δύο
vibus	Ε	communia	ναμίαν ἢ τὰ κοινά
facere,	Ε	πραττείν,	καὶ τῆς
Philosophia	se	Philosophias	αὐτι-
debere,	secundum	λαμβάνεσθαι,	καὶ πρὸς
rationem	tempo-	τὸ παρήκον τῶν και-	ρῶν.
rum.	Sic	versatus	ὁμοίως ἐπολι-
in	Re-	publica	τέυσασθαι περικλῆς
Pericles,	ἴδω	ἔτας	

ita Dion Syracusa- ἔτιος Δίωνο Συρακῆ-
 nus, si Epaminonda- σιος, ἔτιος Ἐπαμινών-
 das ille Thebanus, quorum ὁ Ἰθαβαῖος, ὃν ἐκά-
 uterque Platonis su- λeros Πλάτωνος ἐγά-
 ut familiaris. νεῖο συνῆσιάσης.
 Et de institutione Καὶ ὡς μὲν παιδείας
 nescio quod decet plura ἔκ οἷδ' ὅτι δεῖ πλείονα
 dicentem contere. λέγοντα διαρῖβειν.
 Præter verò dicta Πρὸς δὲ τοῖς εἰρημένοις
 utilis, imò verò χρησίμου, μᾶλλον δὲ
 necessarium est, neque ἀναγκαῖόν ἐστι, μηδὲ
 veterum scri- τῆς τῶν παλαιῶν συγ-
 ptorum possessionem γραμμάτων κλήσεως
 negligere, sed ὀλιγώρως ἔχειν, ἀλλὰ
 ἔς ἃ ἂν facere ἢ τῶν ποιῆσαι
 collectionem secundum συλλογὴν κατὰ τὸ γε-
 agriculturā. Ad eundem ωργῶδες. Τὸν αὐτὸν
 n. modum instrumentum γὰρ τὸ ὄρον ὄργανον
 institutionis nō possessio, τῆς παιδείας οὐ κλήσις,
 sed usus ἢ ἀλλ' ἢ χρησις τῶν βι-
 brorum est. ἔς ἃ βλίων ἐστὶ. Καὶ ἀπὸ
 fonte scientiam ἐπι- πηγῆς τὴν ἐπιστήμην τη-
 stodire contigit. Non ρειν συμβέβηκεν. Οὐ
 igitur dignum neque τοίνυν ἄξιον, ἔδδ' τὴν
 corporum certamen τῶν σωμάτων ἀγωνίαν
 aspicere, sed mit- παρρᾶν, ἀλλὰ πέμα-
 ten- πον-

PUERORVM INSTITVT.

rentes	praeceptorum	ποντας ἐς παιδοτρίβειν
liberos	legitimè	τὰς παῖδας, ἰκανῶς
hac efficere,	simul	ταῦτα διαπνεῖν, ἀρμα
quidem	corporum	μὲν τῆς τῶν σωματίων
coccinmitatis gratiâ, simul		ευρυθρίας ἕνεκεν, ὅμα
verò ἔ	ad robur,	δὲ καὶ πρὸς ῥώμην,
Bona n. senectutis funda-		καλῶ γὰρ γήρας θε-
mentum in pueris		μέλιον ἐν παισὶν ἢ τῶν
corporū bonus habitus. Si-		σωμάτων εὐεξία. Κα-
cut ergò in serenitate		θάπερ ἐν εὐδία τὰ
adhyemè (necessaria) de-		πρὸς τὸν χειμῶνα προ-
ceat	preparare,	σηε προσκευάζειν,
Sic in iuventute bonū or-		ἕτως ἐν νεότητι τὴν εὐ-
dinem ἔ	temperanti-	ταξίαν ἢ τὴν σωφροσύ-
am viaticum ad sene-		νην ἐφοδῶν εἰς τὸ γῆ-
ctutem deponere. Sic		ρας ἀπολιθεῖται. ἕτω
deceat	condire	δεῖ ταμίευεσθαι τὸν
corporis laborem,	ut	τὸ σῶμα πόνον, ὡς
non aridos	fien-	μὴ κατὰ ξήρας γινόμε-
tes	ad insti-	νης πρὸς τὴν τῆς παι-
tutionis curam defi-		δείας ἐπιμέλειαν ἀπα-
cere:	Secundum enim	γορεύειν: Κατὰ γὰρ
Platonem,	Somni ἔ	Πλάτωνα, ὑπιοικη-
defatigationes disciplinis		κόποι μαθήμασι πο-
hostes. Et quid hac?		λιμοί. Καί τι ταῦτα;
Sed quod omnium est pra-		ἀλλ' ὁ πάντων ἐστὶν ἄ-
	stam-	ειω-

stantissimum dictorum, ριωταίων τῶν εἰρημένων
 festino dicere. Ad σπύδω λέγειν. Πρὸς
 enim militaria γὰρ τὰς στρατιωτικὰς
 certamina pueri ἀγῶνας τὰς παῖδας
 exercēdi sunt, in jacula- ἀσκηθεῖν, ἐν ἀκονι-
 tionibus ipsos certan- σμοῖς αὐτὰς καὶ ἀθλῶν-
 tes, & in arcibus, & ve- τας, καὶ τοξίαις, καὶ θή-
 nationibus. Etenim vi- ραῖς. τὰ γὰρ τῶν ἡτε-
 ctorum in pugnis τοιμένων ἐν ταῖς μάχαις
 bona vincensibus premia ἀγαθὰ νικῶσιν ἀθλα
 proposita sunt. Bellū verò πρόκειται πόλεμος δ'
 in umbrā eductum cor- ἐσκιασθενημένην σω-
 porū habitū non recipit. μάτων ἔξιν δ' ἀδεχεται.
 Humilis verò miles bel- ἰχνός δὲ στρατιώτης πο-
 licis certaminibus assuetus λεμικῶν ἀγῶνων ἔθαις,
 atletarum & hostium ἀθλητῶν καὶ πολεμίων
 phalanges dejicit. Φάλαγγας διωθεῖ.
 Quid igitur, quis dice- Τί ἔν, αὐτίς εἶποι; αὐ-
 ret? tu verò de in- δὲ δὴ τῆς αὐτῶν ἐσ-
 genuorum puerorum in- λευθέρων παίδων ἀγῶ-
 stitutione promittens ε- γῆς ὑποχόμενος πα-
 xempla daturum esse, ραδείγματα δώσειν,
 postea appares quidem ἐπειτα φαίνη τῆς μὲν
 pauperum & po- τῶν πενήτων καὶ δη-
 pularium negligens ματικῶν πρῶτα μελῶν
 instituti, nem, solis verò ἀγωγῆς, μόνοις δὲ τοῖς
 divi: πλ 8=

162

PUERORUM INSTIT.

divitibus concordēs in-
 stitutiones dare, erga
 quos non difficile occur-
 rere. Ego enim ma-
 ximè vellem omni-
 bus in commune utilè esse
 institutionem: Si verò qui-
 dam indigè in propriis
 facientes impossibi-
 les sunt meis u-
 ti
 ptis, fortunam ac-
 cusent, non hæc
 consulentem. Ten-
 tandū quidè igitur pro vi-
 ribus optimam institutio-
 nem
 puerorum etiam pauperi-
 bus, si verò non, possi-
 bili, utendam est. Et
 hæc quidem oratio-
 ne attuli,
 ut deinceps es a-
 lia ferentia ad
 rectam juvenum
 institutionem coniungam.
 Et

πλησίοις ὁμοιοῦς ὑ-
 ποθήκας διδόναι. πρὸς
 ἧς ἔχει χαλεπὸν ἀπαν-
 τῆσαι. ἐγὼ γὰρ μά-
 λισ αὐτὴν βελούμην πᾶσι
 κοινῆ χρησίμου εἶναι
 τὴν ἀγωγὴν: εἰ δὲ τι-
 νες ἐνδεῶς τοῖς ἰδίοις
 πράξεσσι ἀδυνατή-
 σασσι τοῖς ἐμοῖς χρεῖ-
 σαθαι ὑπογγέλ-
 μασι, τὴν τύχην αἰτιά-
 θωσαν, ἢ τὸν ταῦτα
 συμβεβλέοντα. πει-
 ραζέον μὲν ἔν εἰς δύνα-
 μιν τὴν κρατίστην ἀγω-
 γὴν ποιεῖσθαι τῶν
 παιδῶν ἢ τοῖς πένησι
 σιν, εἰ δὲ μὴ, τῆγε δυ-
 νατῆς, χρεῖσθαι. Καὶ
 ταῦτα μὲν δὴ τῷ λό-
 γῳ παρεφθέρισάμην,
 ἵν' ἐφεξῆς καὶ τ' ἄλ-
 λα τὰ φέροντα πρὸς
 τὴν ὀρθὴν τῶν νέων
 ἀγωγὴν, συνάψω.

L 2

PLUTARCHUS DE

Et hoc dico, decere καπεῖνο Φημι, δειν
 pueros ad honesta τὰς παιδας ἐπὶ τὰ κα-
 sta studiorum ad- λά τῶν ἐπιτηδεύματων
 ducere adhortationibus et ἀγειν παραινέσεσι, καὶ
 orationibus, non per Jovē λόγοις, μὴ μὰ Δία
 plagis, neque contu- πληγαῖς, μηδ' αἰκι-
 meliis. Videntur enim σμοῖς. δοκεῖ γὰρ πρ
 hac servis ταῦτα τοῖς δούλοις
 magis, quam libe- μάλλον, ἢ τοῖς ἐλευθέ-
 ris convenire. Obdu- ροῖς πρέπει. Ἀπο-
 rescunt enim, ναρκῶσι γὰρ,
 et abhorrent ἀ καὶ φρίττῃσι πρὸς τὰς
 laboribus, partim quidē ob πόνους, τὰ μὲν διὰ τὰς
 dolores plaga- ἀληθόνας τῶν πλη-
 rū, partim v. etiā propter γῶν, τὰ δὲ καὶ διὰ τὰς
 contumelias. Laudes v. ὕβρεις. Ἐπαινοὶ δὲ,
 et vituperationes ὅνις sunt καὶ φόβοι πάσης εἰσὶν
 verberatione utiliores αἰκίας ὡς Φελιμῶν τε ροῖ
 liberis: ille quidem τοῖς ἐλευθέροις: οἱ μὲν
 ad honesta commen- ἐπὶ τὰ καλά παρρη-
 dantes, ha vero ἀ μῶντες, οἱ δ' ἀπὸ τῶν
 turpibus arcentes. αἰσχρῶν ἀπέειργεντες.
 Decet verò invicem et Δεῖ δ' ἐναλλάξ καὶ
 variè uti ποικίλως χρῆσθαι ταῖς
 reprehensionibus, et ἐπιπλήξεσι, καὶ τοῖς
 laudibus. Et postquam ἐπαινοῖς. Καπεῖδαν
 ali- ποτ' ἐ

aliquando	gaudeant	πολλέου Φρανώνηαι ταῖς
reprehensionibus	pu-	ἐπιπλήξουσιν ἐν αἰχύ-
defacere,	Es rursus	νη ποιείσθαι, ἢ πάλιν
advocare	lau-	ἀνακλείσθαι τοῖς ἐ-
dibus,	Es imitari	παῖνοις, ἢ μιμείσθαι
nutrices,	que,	τὰς τίτλας, αἰλίνας,
postquam	pueros	ἐπειδὴ τὰ παιδία
ad flendum incitârunt, ad		κλαυθμυρίσωσιν, εἰς
consolationem	iterum	παρηγορίαν πάλιν
mammam	præbent.	τὸν μαστὸν ὑπέχουσι.
Decet verò ipsos neque		δειδ' αὐτῶν μήδε τοῖς
laudibus	extollere,	ἐγκωμίοις ἐπαίρειν
Es inflare.	Insole-	ἢ φουστῶν: χαυνῶν-
scunt enim superabundan-		ται γὰρ ταῖς ὑπερβο-
tis laudum,	Es	λαῖς τῶν ἐπαίνων, ἢ φ
deliciantur. Jam verò		δευτέρου. Ἴδη δὲ
quosdam ego vidi Pa-		τνας ἐγὼ εἶδον πατέ-
tres, quibus nimium a-		ρας, οἷς τὸ λίαν φι-
mare non amandi cau-		κεῖν τὸ μὴ φιλεῖν αἰ-
sa fuit. Quid igitur est,		λιον καλέσει. Τί ἔν ἐστιν,
quod volo dicere,	ut	ὁ βέλομαι λέγειν, ἵνα
exemplo	cha-	τῶ ὡς δειγματι φω-
riorem	faciam	τεινότερον ποιήσω
orationem? Festinantes		τὸν λόγον; σπυδουτος
enim pueros in omni-		γὰρ τὰς παῖδας ἐν πᾶ-
by celeriq; primatū tenere,		σι τάχα πρῶτευσαι,
la-		Ε 3 πό-

labores ipsis immoderatos
 imponunt, quibus deficientes inci-
 dunt, Et alioqui gra-
 vati non accipiunt
 doctrinam obedienter.
 Sicut enim planta
 quidem mediocribus aquis
 nutriuntur, plurimis ve-
 ro suffocantur: Ad eun-
 dem modum anima
 quidem mediocribus au-
 getur laboribus, Sed
 immoderatis submergi-
 tur. Danda ergo
 pueris recreatio
 à continentibus laboribus, cō-
 siderando, quòd omnis vi-
 ta nostra in requiem Et
 diligentiam dividatur.
 Et propterea non solum
 vigilantia, sed Et
 somnus inventus est: neque,
 bellum, sed Et
 pax: neque hyems, sed
 aestas.

πόνους αὐτοῖς ὑπερμέ-
 τος ἐπιβάλλουσιν,
 οἷς ἀπαυδῶτες ἐμπί-
 πτῃσι, καὶ ἄλλως βα-
 ρυνόμενοι ταῖς κακο-
 παθείαις ἔδεχονται
 τὴν μάθησιν εὐνίως.
 ὡσπερ γὰρ τὰ φυτὰ
 τοῖς μὲν μετρίοις ὕδασι
 τρέφεται, τοῖς δὲ πολ-
 λοῖς πνίγεται: τὸν αὐ-
 τὸν τρόπον ψυχὴ τοῖς
 μὲν συμμέτρησι αὐ-
 ξεται πόνοις, τοῖς δ'
 ὑπερβάλλουσι βαπλί-
 ζεται. Δοτέον ἔν τοῖς
 παισιν ἀναπνοὴν τῶν
 συνεχῶν πόνων, ἐν θυ-
 μιμένους, ὅτι πᾶς ὁ βί-
 ος ἡμῶν εἰς ἀνεσιν καὶ
 σπυδὴν διήρηται.
 Καὶ διὰ τούτου ἔμόνον
 ἐγρηγόρησι, ἀλλὰ καὶ
 ὕπνος εὐρέθης, ἔδὲ πό-
 λεμος, ἀλλὰ καὶ εἰ-
 ρήνη, ἔδὲ χειμῶν,
 ἀλλὰ

sed et bona tempestas: neque
 seria operationes, sed et
 sed et feria. Cöprehendens
 v. dicere, requies laborum
 condimentum est, neque in
 animalibus solis hoc viderit
 quis fieri, sed et in inani-
 matis: Etenim arcus et
 lyras remittimus, ut intendere
 possimus. In uniuersum uero
 seruatür corpus quidē in-
 digētia et impletione, ani-
 ma u. remissione et labore
 Dignū uero reprehendere
 Patrum quosdam, qui
 pedagogis et preceptoribus
 committentes filios, ipsi
 eorum doctrine neque specta-
 tores sunt omnino, neque
 auditores plurimum a iusto
 aberrantes. Ipsos enim
 post

ἀλλὰ καὶ εὐδία, ἔστι
 ἐνεργοὶ πράξεις,
 ἀλλὰ καὶ ἑορταί.
 Συνελόντι δ' εἰπεῖν,
 ἢ ἀνάπαυσις τῶν πό-
 νων ἀεὶ ὑμᾶς ἐστὶ, καὶ ἔτι
 ἐπὶ τῶν ζώων μόνον
 τῶν ἴδιον τις γινόμενον,
 ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῶν ἀψύ-
 χων: Καὶ γὰρ τὰ τό-
 ξα, καὶ τὰς λύρας ἀνίε-
 μεν, ἵνα ἐπιτεῖναι δυ-
 νηθῶμεν. καθόλου δὲ
 σώζειν σῶμα μὲν εὐ-
 δεία καὶ πληρώσει, ψυ-
 χὴ δ' ἀέσει καὶ πόνῳ.
 Ἄξιον δ' ἐπιτιμᾶν τῶν
 πατέρων ἑνίοις, οἵτινες
 παιδαγωγοῖς καὶ διδα-
 σκάλοις ἐπιτρέψαντες
 τοὺς υἱοὺς, αὐτοὶ τῶν τέ-
 των μαθήσεως ἔτι ἀυ-
 τόπλοι γίνονται τὸ πα-
 ράπαν, ἔτι ἀυλήκοοι
 πλείστον τῶν θεούτων ἀ-
 μαρτανόντες. αὐτοὺς γάρ
 παρ

L 4

post paucos dies παρ' ὀλίγας ἡμέρας
 decet explorationem su- δεῖ δοκιμασίαν λαμ-
 mere puerorum, βάνει τῶν παιδῶν
 sed non spes ἀλλὰ μὴ τὰς ἐλπίδας
 habere in mercenarii di- ἔχειν ἐν μιᾷ ὧρ διαθέ-
 spositione. Etenim illi σι. Καὶ γὰρ ἐκεῖνοι
 maiorem habent πλείονα ποιήσονται τὴν
 curam puerorum ἐπιμέλειαν τῶν παι-
 rum volentes undique δῶν μέλλοντες ἐκαστοτε
 dare pecunias: διδόναι τὰς εὐθύνας;
 Et hoc sanè dictum ἢ ἂν ταῦτα εἴη τὸ ρηθὲν
 ab Equisone ὑπὸ τῆς ἵπποκόμου
 elegans, quòd nihil ita χάριεν, ὡς εἶδεν εἶτω
 pinguefacit equum ac παίει τὸν ἵππον, ὡς
 regis oculus. βασιλέως ὀφθαλμός.
 Omnium verò maximè Πάντων δὲ μάλιστα τὴν
 memoriam puerorum μνήμην τῶν παιδῶν
 exercere ἔσ' ἀσμεfacere; ἀσκεῖν ἢ συνεθίζειν.
 Ea enim tanquam insti- αὐτὴ γὰρ ὡσπερ τῆς
 tutionis est proptuarium. παιδείας ἐστὶ ταμείον.
 Et propterea matrem, καὶ διὰ τῆς μητέρας
 musarum fabula- τῶν μῦθῶν ἐμυθολό-
 ti sunt esse memo- γησαν εἶναι τὴν μνημο-
 riam, innuentes ἔσ' συνην, εἰνιτλόμενοι ἢ
 manifestantes, ἢ ἰτα τὸ φανεροὶ ἔσ' ἢ ὡς
 nihil gignere, ἔσ' α- εἶδεν γεννᾶν ἢ τρέ-
 lere, φειν,

768
 PUEROR: INSTIT.

lere, ut memoria so-
 let. Et ideo
 hac secundum utrumque
 exerenda, sive ex na-
 tura memores sint
 pueri, sive etiam con-
 tra oblivio.
 Etenim copiam
 nature confirmabi-
 mus; defectum verò re-
 plebimus. Et illi
 quidem aliis erunt melio-
 res, hi verò sibiipsis.
 Hesiodum enim be-
 nè dictum: Si enim
 ἔσ' parvum ad par-
 vum apposueris, ἔσ' sa-
 πὲ hoc feceris, cele-
 riter magnum fiet.
 Non lateat igitur
 neque hoc Pa-
 tres, quòd memorativa
 doctrina pars
 non solum erga institu-
 tionem, sed etiam erga
 vita operationes
 non

φειν, ὡς ἡ μνήμη πέ-
 φουκε. Καὶ τοίνυν
 πύσιν καὶ ἀμφοτέρω
 ἀσκητέον, εἴτε ἐκ φύ-
 σεως μνήμονες εἶεν οἱ
 παῖδες, εἴτε καὶ τὸναν-
 τίον ἐπιλήσμονες.
 τὴν γὰρ πλεονεξίαν
 τῆς φύσεως ἐπιρρώσο-
 μεν; τὴν δ' ἐλλείψιν ἀνα-
 πληρώσομεν. Καὶ οἱ
 μὲν ἄλλων ἔσονται βελ-
 τίους, οἱ δ' ἑαυτῶν.
 Τὸ γὰρ Ησίοδειον κα-
 λῶς εἰρηται: εἰ γὰρ
 κεν καὶ σμικρὸν ἐπίσμι-
 κρῶ καὶ ἀθεῖο, καὶ θα-
 μά τ' ἔθ' ἔρδοις, τάχα-
 κεν μέγα καὶ τὸ γένοιτο.
 μὴ λανθανέτω τοίνυν
 μηδὲ τ' ἔθ' τὰς πατέ-
 ρας, ὅτι τὸ μνημονικὸν
 τῆς μαθήσεως μέρος,
 ἕμῳνον πρὸς τὴν παι-
 δείαν, ἀλλὰ καὶ πρὸς
 τὰς τ' ἔθ' βίαι πράξεις
 L 5 ἔκ

non minimam ad- ἔτι ἐλαχίστην συμβάλο
 jicit partem. Nam λέλαι μοῖραν. ἡ γὰρ
 factorum ope- τῶν γεγενημένων πρᾶ-
 rum memoria de ξεων μνήμη, τῆς αὐτῆς
 futuris boni con- τῶν μελλόντων εὐβ-
 filii fit exem- λίας γίνεσθαι ὡς δειγ-
 plū. Et quidē sanè etiam μα. Καὶ μὲν τοι κ' τῆς
 à turpiloquentia arcen- αἰσχρολογίας ἀπα-
 di pueri. κλέον τὰς υἱεῖς.
 Oratio enim operis umbra λόγος γὰρ ἔργου σκιή
 secundum Democritum. κατὰ Δημοκρίτου
 Insuper quidem affabiles εἰ ταγε μὴν ἐνλευκῆς
 ipsos esse prapa- αὐτῆς εἶναι παρῶ-
 randum est, ἔς co- σκευασέου, κ' Φιλο-
 mes. Nihil προσηγόμενος. ἔδ' ἐν
 enim ut difficiles γὰρ ὡς τὰ ἀνένλευκτα
 eorum ita dignum τῶν ἠθῶν ἐστὶν ἀξιομί-
 odio. Insuper igitur σηλον. ἔτι τοίνυν οἱ
 pueri non odiosi fu- παῖδες ὀμισεῖς γί-
 erint sanè familiaribus, γναισθῶν τοῖς συνῶσι,
 non omninò in μὴ παντὲλῶς ἐν ταῖς
 questionibus invincibi- ζητήσεσιν ἀμαραχῶ-
 les existentes. Non enim ρῆλοι γιγνώμενοι. ἔ γὰρ
 vincere solūm, sed τὸ νικᾶν μόνον, ἀλλὰ
 etiam vinci sci- καὶ τὸ ἠτλᾶσθαι ἐπί-
 re pulchrum, in quibus, στασθαι καλόν, ἐν οἷς
 vin- τὸ

PUERORVM INSTITVT.

vincere	perniciosum.	τὸ νικᾶν βλαβερόν.
Est enim verè etiam	Cadmea.	ἐστὶ γὰρ ὡς ἀληθῶς καὶ
victoria	Cadmea.	νίκη καδμεία.
Habeo verò testem bo-		Ἔχω δὲ μάρτυρα τῶν
rum Euripidem sapien-		Ἰων Εὐριπίδην τὴν σο-
tem	adducere	φόν ἀπαγάγεσθαι
dicentem:	Duobus di-	λέγοντα: Δυσὶν λε-
centibus altero ira-	centibus altero ira-	γόντοιιν θαλέρι θυμῶ
to,	καὶ repugnans	μένῳ, ὁ μὴ ἀνιτέινων
sermonibus	sapientior.	τοῖς λόγοις σοφώτε-
Qua igitur di-		ρος. Ἄ τοίνυν τῶν εἰ-
ctorum nihil minus		ρημένων ἔθενός ἤ τῶν
sunt, verùm etiam magis		ἔστιν, ἀλλὰ καὶ μάλλον
exercenda	juvenibus,	ἐπιηθευτέον τοῖς νεοῖς,
etiam dicendum.	Hac	καὶ δὴ λεκτέον. ταῦτα
verò sunt:	Vitam sine	δ' ἐστὶ τὸν βίον ἀτρυ-
luxu	exercere,	φήτον ἀσκεῖν, τὸ τὴν
linguam	tenerè,	γλῶτταν κατέχειν,
irâ	superiorem	τὸ τῆς ὀργῆς ὑπεράνω
existere,	mani-	γίγνεσθαι τὸ τῶν χει-
bus imperare, horũ quod-		ρῶν κρατεῖν, τῶτων ἔ-
libet quantũ est, conside-		κασθὲν, ἡλικιὸν ἐστὶ, σκε-
randum.	Erunt enim	πλέον. Ἐσαὶ γὰρ ἐπὶ
Exemplis	clari-	ᾧ παραδειγμάτων γνω-
riora, sicuti,	ut à	ριμώτερος, οἶον, ἵνα ἀπὸ
sine	primis	τῶ τελευταῖς πρώτου
	in-	ἀρ.

PLUTARCHUS DE

incipiam, manus ἄρξομαι, τὰς χεῖρας
 quidam admoventes ca- τινες ὑποχόντες λύμ-
 ptionibus iniustis, glo- μασιν ἀδίκοις, τὴν δό-
 riam prioris vi- ξαντῶν περιβεβιωμέ-
 ta effuderunt, sicut Gy- νων ἐξέχεαν, ὡς Γύ-
 lippus ille Lacedaemo- λιππος ὁ Λακεδαιμό-
 nius saccos νιος τὰ σακκία τῶν
 pecuniarum dissol- χρημάτων ὠθαλύ-
 vens, fugiens expulsus σας, Φυγὰς ἀπηλάθη
 est Spartas. Equi- τῶς Σπάρτης. τογε
 dem non iracundum Viri μὴν ἀόργητον ἀνδρὸς
 est Sapiens. Socrates ἐστὶ σοφῶς. Σωκράτης
 quidem enim calcitrante μεν γὰρ λακίσητος
 ipsum juvene audaci αὐτὸν νεωνίσκη θρασείας
 valde ἔξ execrabili μαλά κ' βδελυρῶ τῶς
 circa eū (existentes) vidēs αὐμφ' αὐτὸν ὀργῶν ἀγα-
 indignantes, ἔξ agrè fe- νακίσητας, κ' σφραδά-
 rentes, ut ἔξ persequi ζοντας, ὡς κ' διώκειν
 ipsum vellent; Sanè in- αὐτὸν ἐθέλειν; ἀρ' ἔφη-
 quis, ἔξ si me asinus calci- σε, κ' εἰ με ὄνος ἐλακί-
 tret, vocalcitare i- σεν, αὐτὸν λακίσηται τῶ-
 ipsum velletis sanè, non υ- πον ἀξιώσηται αὐτὸν, εἰ μὴν
 ille omnino tulit im- ἐκείνος πανηλῶς κατε-
 punè. Omnibus verò περ' ἀξίω. πάντων δ'
 ipsum calūniantibus, ἔξ αὐτὸν ὀνειδίζόντων, κ'
 calcitroxem vocantibus, λακίσηται ἀποκαλέσηται,
 stran- ἀπίγ-

PEROR: INSTIT.

stragulatq̄ est. Aristopha
 nes verò, quando nubes
 extulit omninò o-
 mnem contumeliam di-
 spergente, Et quodam
 presentium ta-
 lia in comedia recitante,
 non agrè fers? dicen-
 te, ò Socrates, per
 Jovem, non Ego, dixit:
 tanquam n. in convivio
 magno in teatro
 illudor. Germana
 his, Et conjuncta
 videbuntur facientes,
 Archytas ille Tarentinus
 Et Plato. Hic quidem
 enim adveniens ex
 bello (exercitum ducens
 autem erat) terram as-
 sumens vastis-
 tam, procuratorem vo-
 cans ejus: Plorares
 sanè dixit, si non valde
 irascerer. Plato
 verò servo guloso Et exc-
 cran-

ἀπὸ γέλασθ. Αἰριστοφάνης
 νῆς δ' ὅτε τὰς νεφέλας
 ἐξέφερε παντοίως πα-
 σσιν ὑβριν αὐτῆς καὶ α-
 σκεδαινύτης, ἢ τινὸς
 τῶν παρόντων τὰ τοιαῦτα
 ἀνακωμωδῶν ἐν ἀγανακτεῖς, εἰ πόν-
 τος ὡς Σώκρατες εἰ με-
 δι, ἢ ἐγὼ γ' εἴησεν.
 ὡς γὰρ ἐν συμποσίῳ
 μεγάλῳ, τῷ θεάτρῳ
 σκόπῳ. Ἀδελφαί
 τέ τοις, ἢ σύζυγα φα-
 νήσουσαι πεποιηκότες,
 Ἀρχύτας ὁ ταραντίνος
 ἢ Πλάτων. Ὁ μὲν
 γὰρ ἐπανέλθων ἀπὸ
 τοῦ πολέμου (στρατηγῶν
 δ' ἐτύγχανε) γῆν καὶ
 θαλασσῶν κεχερσομέ-
 νην, τὸν ἐπίτροπον καὶ
 λέσας αὐτῆς: ἄμαξαις
 αὐτῶν, εἴησεν, εἰ μὴ λίαν
 ὠργιζόμεν. Πλάτων
 δὲ δαλῶ λίχνῳ ἢ βόσῳ
 λιπῶ.

<i>crando</i>	<i>iratus,</i>	λυρῶ θυμωθείς, τὸν τῆς
<i>sororis filium</i>	<i>Spen-</i>	ἀδελφῆς υἱὸν Σπέν-
<i>sippum</i>	<i>vocans:</i>	σιππον καλέσας: τῶ
<i>Hunc, dixit,</i>	<i>abiens</i>	τον, ἔφησεν, ἀπελθὼν
<i>percutere, Ego enim omni-</i>		κρότησον, ἐγὼ γὰρ πά
<i>nò irascor.</i>	<i>Difficilia</i>	νυ θυμῶμαι. χαλεπὰ
<i>verò hæc,</i>	<i>Et inimitabi-</i>	δὲ ταῦτα, καὶ δυσμιμη
<i>lia, diceret quis;</i>	<i>scio</i>	τα, φαίη τις αὐ. οἶδα
<i>Et ego.</i>	<i>Tentandū igitur</i>	κ' αὐτὸν. πειρατέον δὲ εἰς
<i>quantū possibile est,</i>	<i>his</i>	ὅσον οἰοῦντ' ἐστὶ, τῶτοις
<i>exemplis</i>	<i>utenti-</i>	παραδείγμασι χρωμέ
<i>bus multitudinem intem-</i>		νης τὸ πολὺ τῆς ἀκρα
<i>perantis Et insaniētis au-</i>		τῆς ἢ μαινομένης ὑ
<i>ferre ira.</i>	<i>Neque</i>	φαιρέειν ὀργῆς. ἔδὲ
<i>enim ad alia si-</i>		γὰρ ἐς τ' ἀλλὰ ἐνά
<i>miles illorum su-</i>		μιλλοὶ τῶν ἐκείνων ἐ
<i>mus, neque experientis</i>		σμεν, ἔτ' ἐμπειρίας
<i>neque honestatibus.</i>		ἔτε καλοκαγαθίας.
<i>Sed nihil minus il-</i>		ἀλλ' ἔδὲν ἤτλον ἐκε
<i>lis tanquam Deorū sacer-</i>		νων, ὡσπερ θεῶν ἱερα
<i>dotes,</i>	<i>Et facigeri</i>	φαῖλαι, καὶ δαδῶχοι τῆς
<i>Sapiētia existētes quātū</i>		σοφίας ὄντες, ὅσα πέρ
<i>fieri potest hæc</i>		ἐστὶν ἐν δυνάμει ταῦτα
<i>imitari,</i>	<i>Et secta-</i>	μιμῆσθαι, καὶ πεικνί
<i>ri</i>	<i>suscipimus,</i>	ζειν πειχιστέμεν.
<i>Igitur</i>	<i>linguam</i>	τὸ τοίνυν τῆς γλώττης
<i>tenere</i>	<i>(de hoc</i>	πράξειν, (ὡς ἔστι τῶ

enim, ut proposui, γὰρ, ὡς περ ὑπεθέμην
 dicere reliquum) si quis εἶπεν λοιπόν) εἰ τις
 paruum & malum pu- μικρὸν ἢ φαῦλον ὑ-
 tavit, plurimum pec- πείληψε πλείστον δια-
 cat ab officio. μαρτάνει τῷ θεῷ.
 Sapiens enim tempestivῶς σοφὸν γὰρ εὐκαιροῦς
 silentiū, & omni oratione σιγή, ἢ πάντος λόγος
 melius, & propterea κρείττων, ἢ διὰ τῶ το-
 mibi videtur mysti- μοὶ δοκεῖ τὰς μυστη-
 cas ferias ve- ῶδεις τελετὰς οἱ πα-
 teres demonstrârunt, ut λαιοὶ καλεῖσθαι, ἢ
 in his tacere assue- ἐν ταύταις σιωπῶν ἐθι-
 facti ad hu- θέντες, ἐπὶ τὴν τῶν ἀν-
 manarum mysteriorū πί- θρωπίνων μυστηρίων πί-
 dem à Diis trans- σιν ἀπὸ τῶν θεῶν με-
 feramus metum. τὰ φέρωμεν φόβων.
 Etenim tacens Καὶ γὰρ ἂν σιωπήσας
 quidē nemo pœnitentiā e- μὲν εἰδὲς μετενόησε,
 git, loquentes quam- λαλήσαντες πομπη-
 plurimi, & quidem tacitū θείς, ἢ τὸ μὲν σιγηθέν,
 loqui facile, dictum verò ἐξείπεν ῥάδιον, τὸ δὲ
 recipere impossi- ῥηθέν αἰαλαβεῖν αὐ-
 bile. Infinitos verò ego ναῖον. μύρις δ' ἔγωγ
 seio audiens μα- οἶδα ἀκρίτους ταῖς με-
 ximas calamitates in- γίστας συμφορὰς πε-
 cidisse propter ριπεσόντας διὰ τὴν τῶς
 lingua incontinentiam, γλώττης ἀκρίσιας

quorum alios relin- ἄν τὰς ἄλλας ᾠδαλι-
 quēs unius aut duorū spe- πῶν, ἐνός ἢ δυοῖν, τύ-
 ciei gratia recor- πρὸς ἕνεκεν ἐμνησθη-
 dabor. σομαι. Τῶ γὰρ Φι-
 ladelphia ducente uxore λαδέλφω γήμαιος
 sororem τὴν ἀδελφὴν Ἀρσινόην,
 Sotades dicens, Σωτᾶδης εἰπὼν, εἰς ἕχ-
 sanctum foramen οσίνην τρυμαλίαν
 aculeum impellis, in car- τὸ κέντρον ὠθεῖς, ἐν δε-
 cere multo σμωτηρίῳ πολλὰς κα-
 tabuit tempore, τρεσάπηχρους, καὶ τῆς
 intēpēstivæ locutionis nō ἀκαίρης λαλίας ἕμεμ-
 indignam dedit pœnam. πλὴν ἔδωκε δίκην.
 Ut verò risum moveret ἵνα δὲ γέλωτα ᾠδάχη
 abis, τοῖς ἄλλοις, αὐτὸς πο-
 tum tempus ploravit. λὺν χρόνον ἔκαυσεν.
 Similia verò bis, ἐνάμιλλα δὲ τῶις καὶ
 conjuncta etiā Theocritus σύζυγα καὶ θεόκριτος
 ille Sophista dixit quē ὁ σοφιστὴς εἰπέ, καὶ
 passus est, ἔπαθε, καὶ πολὺ δεινό-
 viora. τερα. Ἀλεξάνδρως
 enim Purpure ve- γὰρ πορφύρης ἐσθῆ-
 stes jubente præ- τῆς κελεύσαντος καλα-
 parare Gra- σκευάζειν τὰς ἑλλη-
 cos, νας, ἵν' ἐπαγεθῶν
 epulas victorales belli τὰ ἐπινίκια τῶ πολέμου
τῶ

contra	barbas	τῶν κατὰ τῶν βαρβάρων
ros sacrificaret,	ἔσ	ρων θύσειε, καὶ τῶν
gentibus secundum capit		ἔθνῶν κατὰ κεφαλὴν
afferentibus argentum,		εἰσφέρουσι ἀργυρον,
primum quidem,	δι-	πρῶτον μὲν; ἐφη-
xit,	dubitabam;	σεν, ἠμφισβητήν,
nunc verò sentio perspi-		νῦν δ' ἠθρομαι σα-
cuè,	quòd purpu-	φῶς, ὅτι ὁ πορφύ-
rea Homeri mors		ρεος Ὀμήρου θάνατος
hac est.	Ex quibus	ἔτος ἐστίν. ἐξ ὧν
inimicum	possedit	ἐχθρὸν ἐκλήσατο τὸν
Alexandrum.	Anti-	Ἀλέξανδρον. Ἀντι-
gonum verò	Regem	γονὸν δὲ τὸν βασιλέα
Macedonum	υπο-	τῶν μακεδόνων ἐτε-
culum	existentem,	ρόφθαλμον ὄντα,
cacitatem	profe-	τὴν πηρωσιν πορφύ-
rens, in non mediocrem i-		ρων, εἰς ἑμελείαν ἤρε-
ram constituit.	Nam	γὴν κατέσκησε. Τὸν
principem	coquozum	γὰρ ἀρχιμάγειρον
Eutropionem	exi-	Εὐτροπίωνα γεγενη-
stentem in ordine,	ε-	μένον ἐν τάξει, ἐκ-
mittens	ades-	πέμψας ὄργα γενέ-
se apud ipsum voluit,		σθαι πρὸς αὐτὸν ἠξίς,
ἔσ rationem dare ἔσ ac-		καὶ λόγον δέσθαι καὶ λα-
cipere. Hac verò annun-		βεῖν. Ταῦτα δ' ἀπαγο-
citant-	M	γέλ-

ciente illò erga γάλλουτος ἐκείνης πρὸς
 ipsum, ἔς ἑαυτὸν, καὶ πολλὰ κίς
 accedente: Bene scio, πρὸς αὐτὸν, εἰ οἶδα,
 inquit, quòd crudum me
 vis cyclopi θέλεις τῷ κύκλωπι
 apponere, exprobrans πρὸς θεῶτα, οὐκ εἰδίζων,
 illi quidem, quòd cecus, τῷ μὲν, οὐκ ἔπειρος,
 huic vero, quòd cocus esset. τῷ δ' οὐκ εἰ μάγειρος ἦν.
 Et ille: Igi- Κ' ἀκείνος: τοι γὰρ
 tur, dicens, κα- ἔν, εἰπὼν, τὴν κε-
 pue non habebis, Φαλὴν ἔχ, ἔξεις,
 sed loquacita- ἀλλὰ τῆς ἀθυροσομί-
 eis illius ἔς insania ας ταύτης ἢ μαρίας
 dabis poenam. Annun- δώσεις δίκην: ἀπείγα-
 ciavit dicta γειλε τὰ εἰρημένα
 Regi, ἔς hic quidem τῷ βασιλεῖ, ἢ ὁ μὲν
 mittens occidit πέμψας ἀνείλε τὸν
 Theocritum. Preter o- θεόκριτον. πρὸς τὸ ἀν-
 mnia verò hac (quòd est τὸ δὲ ταῦτα (ὅπερ ἔστιν
 sacrosanctissimum) ἱερὸν πρὸς τὸ ἑστῆτον)
 assuefaciendi sunt pueri συνεθιστέον τὰς παῖδας
 vera dicere. Ete- τ' ἀληθῆ λέγειν, τὸ
 nim mentiri serui γὰρ ψεύδεσθαι ὀφλο-
 te est, ἔς omnibus homi- πρὸς πρὸς, ἢ πρὸς ἀν-
 nibus θρώποις μισεῖσθαι
 α-

PUERORUM INSTIT.

dignū, Et neq, mediocribꝫ
 servis ignoscendum.
 Hec quidem igitur nō du-
 bitans neque cuncta-
 tus de
 puerorum munditie
 Et temperantia dis-
 scrui: de verò di-
 cendo futuro
 anceps sum, Et du-
 bians, atque huc Et
 illuc inclinans tanquam
 in libra ad
 neutrum inclinare pos-
 sum. Multa verò cessatio
 habet me, Et aggres-
 sionis, Et aversio-
 nis huius rei.
 Audendum igitur ta-
 men dicere id:
 quid igitur hoc est? U-
 t: um decet amantes
 puerorum sinere bi-
 sce conversari, Et unā
 conterere, aut contra

αξιον, η εδε μετ' εροις
 δελοις συγγνωσον.
 Ταυτα μιν εν εκ εν-
 δοικισις καδ μελη-
 σαι, ωτι της των
 παιδων ευκοσμιας
 η σωφροσυνης διει-
 λεγμαι, ωτι τα δε ρη-
 θησεσθαι μελλοντος
 αμφιδοξος ειμι, η δι-
 χογνωμαν, η τη δε
 κ' εκεισε κλινων ως
 επι πλαστιγγος προς
 εδετερον ρεψαι δυνα-
 μαι. πολυς δ' οκνος
 εχει με, και της ειση-
 γησως η της αποτρο-
 πης τα πραγματιος.
 αποβληθειον εν ο-
 μωσ ειπειν αυτη:
 τι εν ταυτο εστι; ποτε-
 ρα δει της ερωηαις
 των παιδων εαν τα-
 λοις συνειναι η συνδια-
 τριβειν, η τεναλιον
 ρετ- M 2 ει-

pellere ipsos *εἰς* ar- εἰργεῖν αὐτοὺς ἢ ἀπο-
 cere ab inter e- σοφεῖν τῆς πρὸς τῶ-
 os conversatione de- τῆς ὀμιλίας πρὸς τῆς
 cet. Quando quidem n. κεν. ὅταν μὲν γὰρ
 respexero erga ἀποβλέψω πρὸς τῶς
 patres incōsulτοῦς iudicātes, πατέρας αὐθεντίας,
εἰς more eru- ἢ τὴν τρόπον ὀμιλίας
 dos *εἰς* rigidos, qui κίας ἢ στυφύνας, οἱ
 propter liberorum διὰ τὴν τῶν τέκνων
 contumeliā non tolerabilē ὕβριν εἰς ἀνεκτὴν νο-
 arbitrantur aman- μίζουσι τὴν τῶν ἐρών-
 tium cōversationem. Τι- τῶν ὀμιλίαν. εὐλα-
 meo huius αὐτοῦ βεμαὶ ταύτης εἰσηγη-
 fieri, *εἰς* consi- τῆς γενέσθαι ἢ σίμ-
 liarius. Quando verò i- βελος. ὅταν δ' αὖ
 terum considero πάλιν ἐνθυμηθῶ τὸν
 Socratem, Pla- Σωκράτην, τὸν Πλά-
 tonem, Xenophontem, τωνα, τὸν Ξενοφῶντα,
 Aeschinem, Cebe- τὸν Αἰσχύνην, τὸν Κέβη-
 tem, totum catum illo τα, τὸν πάντα χορὸν ἐ-
 rum virorum, qui κείνων τῶν ἀνδρῶν, οἱ
 masculos probāvunt τῶς ἀρρένας ἐσοκίματα
 amores, *εἰς* pue- ἔρωτας, ἢ τὰ μαιρά-
 ros adduxerunt *εἰς* ad κια προήγαγον ἐπιτε-
 institutionem, *εἰς* popu- παιδείαν, ἢ δημα-
 la- γω-

larem duotionē, & virtutē	γαμία, ἢ τὴν αἰρετήν
morum	τῶν τρόπων, πάλιν
alius fio,	& ἕτερος γίνομαι ἢ
flector	ad κάμπτομαι πρὸς τὸν
illorum	virorum ἐκείνων τῶν ἀνδρῶν
emulationē. Testatur v.	ζῆλον. μαρτυρεῖ δὲ
hec Euripides ita	τῶν Εὐριπίδης ἔτω
dicens: Sed est quidam	λέγων: Ἄλλ' ἐστὶ δή τις
alius in mortalibus amor,	ἄλλος ἐν βροτοῖς ἔρως,
Anima justa tempe-	ψυχῆς δικαίας σώ-
rantisquē & honesta.	φρονόστε καγαθῆς.
Illud verò Platonis	Τὸ δὲ τῷ Πλάτωνα
diligentia & urbani-	σπαδῇ ἢ χαριεντι-
tate commistum,	σμῶ μεμιγμένον,
non relinquendum.	ἢ ἀσφαλεπτόν.
Licere enim dicit decere	ἔξεῖναι γὰρ φησὶ δεῖν
principibus,	τοῖς ἀριστεύουσιν ὧν
sane velint bono-	ἀν βέλωνται τῶν κα-
rum amare. Igi-	λῶν φιλεῖσαι. Τῶς
tur pulchritudinem expe-	μὲν ἐν τῆς ὥρας ἐπι-
tentes expellere	θυμῶν ἀπελάσειν
decet,	προσῆκει, τῶς δὲ τῆς
amatores	ψυχῆς ἐραστὰς ἐγ-
probare secundum univer-	κρίνειν κατὰ τὸ σύνο-
sus,	λον, ἢ ταῖς μὲν θήβησι
& quidem Thebis	
&	M 3 ἢ

Ἔστιν Ἡελίδι fugi- καὶ τὰς Ἡλίου Φευ-
 endi amores, Ἔστιν ex κλέον ἔρωτα, καὶ τὸν ἐκ
 Creta vocatum Κρήτης καλούμενον
 raptionem, Atbe. ἀρπαγμὸν, καὶ τὰς δ'
 nienses verò Ἔστιν Αθηναίους καὶ τὰς ἐν
 Lacedaemonios amulan- Λακεδαιμόνι ζηλω-
 dum Ἔστιν pueris ῥέον, καὶ τῶν παιδῶν
 imitandum. De igi- μιμητέον. ὡς μὲν
 tur his, quomodo quis- ἐν τούτων ὅπως ἐκα-
 que ipse sibi per- σος αὐτὸς ἐαυτὸν ὡς
 suadeat, ita arbi- πείκει, ἕως ὑπο
 cretur. Ego verò λαμβάνεται. Ἐγὼ δ'
 postquam de ἐπειδὴ ὡς τῆς τῶν
 puerorum bo- παιδῶν εὐλα-
 no ordine dixi, Ἔστιν μι- ζίας εἰρηκαὶ κοσμιό-
 ditie, Ἔστιν in ado- τητος, καὶ ἐπὶ τὴν τῶν
 lescentium etatem jam μεροκίων ἡλικίαν ἤδη
 transgrediar, pau- μελεθήσομαι, μι-
 ca omnino καὶ πάντα πᾶσιν
 dicturus. Saepe εἰπὼν. πολλὰ γὰρ
 enim vituperavi καλεμέμεψάμεν
 malorum morum τὰς μοχθηρῶν ἐθῶν
 factos autores, γεγονότας εἰσηγητὰς,
 qui quidem pae- οἷνες τοῖς μὲν παι-
 ris pedagogos Ἔστιν pre- σὶ παιδαγωγὸς καὶ δι-
 ceptores constituerunt, δασκάλος ἐπέστησαν,
 sed τὴν

<i>sed</i>	<i>juuenum</i>	<i>impre-</i>	τὴν δὲ τῶν μετὰ κεί-
<i>rum</i>	<i>impunitum</i>	<i>sive-</i>	ων ὀργὴν ἀνελοῦ εἰει-
<i>runt</i>		<i>rasci-</i>	σαν νέμεσθαι.
<i>Decet</i>	<i>contra</i>	<i>ma-</i>	Δεὸν αὖ τυναλίον
<i>jorem</i>	<i>facere</i>	<i>co-</i>	πλείω ποιεῖσθαι τῶ-
<i>rum</i>	<i>curam</i>	<i>est</i>	των εὐλάβειαν καὶ
<i>custodiam</i>	<i>quam</i>	<i>pue-</i>	φυλακὴν, ἢ τῶν παί-
<i>rorū.</i>	<i>Quis enim</i>	<i>non</i>	δων. Τίς γὰρ ἐκ οἰ-
<i>vis,</i>	<i>quod</i>	<i>quidem</i>	δεν, ὅτι τὰ μὲν τῶν
<i>puerorum</i>		<i>deli-</i>	παίδων πλημμελή-
<i>cta</i>	<i>parua</i>	<i>est</i>	μαλα μικρὰ καὶ παν-
<i>no</i>	<i>sunt</i>	<i>sanabilia,</i>	τελῶς εἰσὶν ἰασιμα,
<i>pedagogorum</i>	<i>fortasè</i>	<i>we-</i>	παιδαγωγῶν ἴσως ὀλε-
<i>gligentia</i>	<i>est</i>	<i>magistorū</i>	γωγία καὶ διδασκάλων
<i>deductionis</i>	<i>in</i>	<i>obadientia.</i>	ἄσφαγῆς ἀνηκυστία.
<i>Sed</i>	<i>jams</i>	<i>juvenesce-</i>	τὰ δετῶν ἤδη νεανισκα-
<i>tium</i>	<i>peccata</i>	<i>se-</i>	μένων ἀδικήματα πολ-
<i>pe</i>	<i>immensa</i>	<i>fi-</i>	λάκια ὑπερφυᾶ γί-
<i>unt,</i>	<i>est</i>	<i>improba,</i>	νείαι, καὶ χέτλια, ἀμε-
<i>derationis</i>	<i>en</i>	<i>vis,</i>	τρία γασρός, κλοπαὶ καὶ
<i>paternarum</i>	<i>pecuniarum,</i>	<i>est</i>	πατρῶων χρημάτων
<i>est</i>	<i>alea.</i>	<i>est</i>	καὶ κύβοι καὶ κῶμοι,
<i>est</i>	<i>comestationes,</i>	<i>est</i>	καὶ πότοι, καὶ παρθένων
<i>potationes,</i>	<i>est</i>	<i>virginiū</i>	ἔρωτες, καὶ γυναικῶν
<i>amores,</i>	<i>est</i>	<i>mulierum</i>	οἰκοφθορία γαμητῶν.
<i>corruptiones</i>	<i>nubentium.</i>		
<i>Non</i>	<i>igitur</i>	<i>eorum,</i>	ἐκ ἧν τὰς τῶτων
		<i>im.</i>	M 4. ὄρα

impetibus	ei	ὄρμας	ταῖς ἐπιμε-
ris	vincere	ἔ	λείαις δεσμεύειν ἢ
tenere	convenit.	κ	λέχειν προσήκει.
Inconclusum	enim	ἀ	ταρμύου γὰρ τῶν
voluptatum vigor,	ἔ	ἡ	δονῶν ἢ ἀκμῆ, ἢ
saltatorium,	ἔ	σ	κιερίηκον, καὶ χα-
no indigens,	ut	λ	ινδ δεόμενον, ἴσθ,
non	etatem	οἱ	μὴ τῆς ἡλικίας
istam	fortiter	τ	αύτης ἐξραμένως
suscipientes,		ἀ	νυλαμβατόμενος,
mente	dantes	τῇ	διανοίᾳ διδόντες
libertatem ad injusti-	injusti-	ἐ	ξουσία ἐπὶ ταῖς ἀδ-
rias	latent.	κ	ήματα λαθάνουσι.
Decet igitur sa-		δ	εἶ τοίνυν τὰς ἐμ-
pientes	Patres	Φ	θνας πατέρας
circa hoc	maximè	ὡ	ρὰ τῶν μάλισται
tempus	custodi-	τὸν	καιρὸν φυλάτ-
re,	vigilare,	τειν,	ἐγρηγορέναι,
sapientes reddere,	ado-	σω	φρονίζειν, τὰς μετ-
lescentes,	docen-	ρα	κίσκας, διδάσκου-
tes minantes,	ro-	τας,	ἀπειλῶντας, δεο-
gantes,	consu-	μέντας,	συμβιλεύ-
lentes,	promittentes,	ούντας,	ὑπάρχουσμέντας,
Exempla	mon-	ὡ	ρὰ δειγμάτα δει-
strates eorū quidē propter	κ	νύνας	τῶν μὲν διὰ
	vo-		Φι-

187

PUEROR: INSTIT.

<p>voluptatem calamitati- bus incidentium, per verò tolerantiam laudem & gloriam bo- nam comparantium. Duo enim hæc tan- quam Elementa virtutis sunt, spesque honoris, & timor pœ- næ. Hæc enim in- citatiores ad optima stu- diorum, hæc verò segniores ad mala operum reddit. Et in uniuersum verò probi- bere decet pueros erga ma- los homines fami- liaritate : Anferunt enim aliquid horum ma- litia. Hæc verò an- nunciavit & Pythago- ras anigmatibus, quæ ego</p>	<p>Φιληδονίαν συμφο- ραῖς περιπεσόντων, διὰ δὲ καρτερίαν, ἔπαινον ἢ δόξαν ἀγα- θὴν περιποιησασμένων. δύο γὰρ ταῦτα, ὡ- σπερ εἰσὶ χεῖρα τῆς ἀρετῆς εἰσὶν, ἐλπίς τε τιμῆς ἢ φόβος τιμω- ρίας. ἡ μὲν γὰρ ὀρ- μητικώτερος πρὸς τὰ κάλλιστα τῶν ἐπι- τηδέυματων, ἡ δ' ὀκνηρὸς πρὸς τὰ φαῦλα τῶν ἔργων ἀπεργάζεσθαι. καὶ καθόλου δ' ἀπέειργεν προσηκεί τῆς παιδείας τῆς πρὸς τῆς πονη- ρῆς ἀνθρώπου συν- σίας : ἀποφέρουσα γάρ τι τῆς τέτων κα- κίας. τὸ δὲ πα- ρήγγειλε ἢ Πυθαγό- ρας ἀνίγμασιν, ἀπερ ἐγώ</p>
--	--

ego apponens expli- ἐγὼ πρὸς θεοὺς ἐξηγή-
 cabo (etenim haec σομαι (ὃ γὰρ ταῦτα
 ad virtutis possessionem πρὸς ἀρετῆς κτήσιν
 adjicit impetum συμβάλλειν ῥοπὴν
 non minimum) quale, non ἔκ ἐλαχίστην) οἷον μὴ
 gustare nigram caudam, γεύεσθαι μελανέρον,
 hoc est, non unā corvæ τρεῖς ἐστὶ μὴ συνδια-
 sari nigris bo- τρεῖς μελασπιν αὐ-
 minibus, ob mali- θρώποισι, διὰ κακοή-
 tiam. Neque jugum θείαι. μηδὲ ζυγὸν
 transgredi, quod decet ὑπερβαίνειν, ὅτι θεῶν
 justicie pluri- τῆς δικαιοσύνης
 ritiam habere πλείστον ποιείσθαι
 rationem, ἔσ non hanc λόγον, καὶ μὴ ταῦτην
 excedere. Neque ὑπερβαίνειν. μηδὲ
 in Chemicem insidere, ἐπὶ χοίνικα καθίσαι,
 fugere ignaviam, Φεύγειν ἀργίαν,
 ἔσ providere, quomodo καὶ προνοεῖν, ὅπως τὴν
 necessarium pre- ἀναγκάσειν παρα-
 paremus nutritionem. σκευάσωμεν τροφήν.
 Non cuivis injicere Μὴ πάλι εὐβάλλειν
 dextram, pro te- δεξιάν αὐτῷ πρὸς
 mere non decet commu- χεῖρας ἔδει συναλ-
 tare. Non ferre λάσσειν. μὴ φορεῖν
 angustum annulū, quod στενὸν δακτύλιον, ὅτι
 decet vitam exerce- δεῖ τὸν βίον ἐπιηδέυ-
 re, εἶν,

re, Et non decere vinculo	ειν, μηδὲ μὴ δεῖν δεσμῶ
affigere ipsum.	προσάσσειν αὐτὸν.
Ignem ferro non scruta-	Πῦρ σιδήρῳ μὴ σκα-
tari;	λεύειν :
irritare pro illo non	ἀλλ' ἵτις μὴ
iratum.	ἔσθ' ἵζειν θυμῶν
(non enim decet)	(ἔ γὰρ προσήκειν)
sed cedere i-	ἀλλ' ὑπείκειν τοῖς ὄρο-
ratis.	γισμένοις. μὴ ε-
dere cor,	δίειν καρδίαν, μὴ
ledere animam	βλαπτειν τὴν ψυχὴν
curis i-	ταῖς φροσύναις αὐ-
psam supprimentem.	τὴν κατὰ τὴν ἐχούσα.
Fabis abstinere,	κυάμων ἀπέχεσθαι,
quod nō decet administra-	ὅτι ἔδει πολιτεύε-
re Remp. Fabis collecta	σθαι. κυάμους
enim erant antea	γὰρ ἦσαν ἔμπροσθεν
suffragia,	αἰψήφοφορία, δι-
qua terminū proposuerūt	ῶν πέρους ἐπέλιθον
imperii.	ταῖς ἀρχαῖς. Σίλιον
Cibum in matulam non injice-	εἰς ἀμίδα μὴ ἐμβάλ-
re, demonstrat enim,	λειν, ἐπισημαίνει γὰρ
quod in malam ani-	ὅτι εἰς πονηρὴν ψυ-
mam civilem orationē in-	χὴν ἀσεβῶν λόγον ἐμ-
jicere non decet,	βάλλειν ἔπειτα σῖκεν.
Etenim oratio	ὄρεν γὰρ λόγος
victus mentis est.	τροφὴ διανοίας ἐστ.
Hanc	τὴν

Hunc verò impurum Τῆτον δὲ ἀκάθαρτον
 malitia facit ἡ πονηρία ποιεῖ τῶν
 hominum. Non re- αἰθρώπων. μὴ ἐπι-
 verti adtermi- σσεφραδα ἐπὶ τῆς
 nos venientes, hoc ὄργης ἐλθούσας, τῆς
 est, futuros mo- ἐστὶ, μέλλονσας ἀπο-
 ri, ἔσσι. θνήσκειν, καὶ τὸν ὄρον
 nem vitæ propè existentē τῆς βίης πλησίον ὄντας
 videntes ferre faci- ὀρώντες, φέρειν εὐκό-
 le, ἔσσι non trisbari. λως, ἢ μὴ ἀθυμεῖν.
 Reflectam verò ad αἰακάμψω δ' ἐπὶ
 a principio ora- τὴν ἐξ ἀρχῆς τῆς λό-
 tionis propositionē. Ad ο- γῆς πρόσθεσιν. Ἄπαν
 omnibus quidem (quòδ τῶν μὲν γὰρ [ὡς πῆρ
 dixi) malis ἔφην) τῶν πονηρῶν
 hominibus abducere αἰθρώπων ἀπαγεῖν
 decet pueros, μα- δεῖ τῆς παιδίας, μά-
 ximè verò ab adulatorib9. λιστα δὲ τῶν κολάκων.
 Quòd enim sapè ὅπερ γὰρ πολλάκις
 ἔσσι ad multos ἢ πρὸς πολλὰς τῶν
 patrum perficiens πατέρων διατελῶν
 dico, ἔσσι nunc sanè δι- λέγων, καὶ νῦν αὖ εἰ-
 co, genus nullum est ποιμι, γένος οὐδὲν ἐστὶν
 pestilentius neque ma- ἐξωλέστερον, οὐδὲ μάλ-
 gis ἔσσι citius preci- λον, καὶ θάττον ἐκλεγε-
 ri.. χη-

PUERORUM INSTIT.

pitae	juventutem,	χηλίζον τὴν νεότητα,
ut	assentatorum,	ὡς τῶν κολάκων,
qui	Et Patres	οἱ καὶ τὰς πατέρας
Et	filios	ἢ τὰς παύσας
radicitus	eximunt	προρρίζουσ ἐκρίβουσι,
illorum quidem senectutē		τῶν μὲν τὸ γῆρας
tristem,	horum verò	ἐπίλυπον, τῶν δὲ τὴν
juventutem	facientes,	νεότητα ποιῶντες,
verum	consilio	τῶν δὲ συμβουλευμά-
rum	escam incau-	των δέλεαρ ἀφύλα-
tam protendentes volu-		κλον προτρέποντες τὴν
ptatem.	Pueros	ἡδονὴν. Τοῖς παισὶ
divites	patres	τοῖς πλοσίοις οἱ πα-
lari	vigi-	τέρες νήθειν προσι-
tantur,	adhor-	νῶσιν, οἱ δὲ μεθύειν,
hi verò inebriari,		σωφροεῖν, οἱ δ' ἀσελ-
temperantes esse, hi v. petu-	custodire,	γαίνειν, φυλάττειν,
lantes esse,		οἱ δὲ δαπανᾶν, φιλερ-
hi v. sumptū facere, liben-		γεῖν, οἱ δὲ ραθυμῶν.
ter operari, hi v. segnes esse.		Σιγμὴ χερόντα πᾶς
Punctum temporis omnis		ὀβίος ἐστὶ (λέγοντες)
vita est (dicentes)		ζῆν καὶ ἔσθ' ἄρα ζῆν
vivere, Et nō secus vivere		προσῆκει. Τί δὲ
debet.	Quid verò	φρουρίσειον ἡμῖν τῶν
curandum	nobis	τῶν πατρὸς ἀπειλῶν;
Patris	minas et	
	deli-	κρο-

delirans $\epsilon\sigma$ sepul- κρονόληρος κὶ σορο-
 cbril larva est, $\epsilon\sigma$ subli- δαίμων ἔστι, κὶ μελέω-
 mem ipsum tollentes ρον αὐτὸν ἀράμενος
 celerrimè effere- τὴν ταχίστην ἔξοίσο-
 mus. Apposuit verò quis μεν: Καθῆκε δὲ τις
 $\epsilon\sigma$ meretricem, καὶ χαμαιλύπην,
 $\epsilon\sigma$ prostituit καὶ κὶ προηγώγευσε γα-
 ptam $\epsilon\sigma$ pa- μελῆν, κὶ τὰ τῶν πα-
 trum viatica se- τέρων ἐφόδια τῆς γῆ-
 nis devastavit $\epsilon\sigma$ ρος πεικέκοφε καὶ
 assumpsit scelestum σεσύληκε μιᾶρον τὸ
 genus hypocrita ami- Φύλον ὑποκριτῆ Φι-
 citia jejuni liber- λίας ἀγευσοὶ παρ-
 tatis. Divitum ῥησίας. πλοσίων
 quidē assentatores, paupe- μέν κόλακες, πενή-
 rum verò despectores, τῶν δ' ὑπερόπται,
 tanquam ex lyrica arte ὡς ἐκ λυρικῆς τεχνῆς
 ad juvenes a- ἐπὶ τῆς νέας ἀγόμε-
 Et aperientes, quòd νοὶ σεσηρότες; ὅθ' οἱ
 nutriendes rideant, τρέφοντες γελῶσι,
 $\epsilon\sigma$ anima subdi- καὶ ψυχῆς ὑποβολι-
 citia $\epsilon\sigma$ spuria membra μαίαι, κὶ νόθα μέρη
 vita. Ad verò βίβη πρὸς δὲ τὸ
 divitum nutum τῶν πλοσίων νεύμα-
 viventes fortunā quidem ζῶντες τῇ τύχῃ μὲν
 libe- ἔλευ-

PUEROR: INSTIT.

liberi,	de-	ἐλεύθεροι, τῆ	παιδεί-
creto	verò	servi.	ρέσει δὲ
			δούλοι.
Quando verò non affici-		ὅταν δὲ μὴ ὑβρίζον-	
untur injuria, tunc affici		ται τότε ὑβρίζεσθαι	
cōtumeliase putātes, quòd		δοκῶντες, οἳ μὴ μάν-	
non frustra alantur.		την ἀρετὴν ἀφαιροῦνται.	
Quare si cui cura est		ὡς εἰ τῷ μέλει τῶν	
patrum	pue-	πατέρων	τῆς τῶν
rorum	educatio,	τέκνων	εὐαγωγίας,
expellenda.	scele-	ἐκδιωκτέον τὰ μυστα-	
sta	illa	peccata.	ρὰ ταῦτα θροισμαία.
Expellenda	verò et	ἐκδιωκτέον δὲ καὶ	
iam	condiscipulo-	τας τῶν συμφοιτη-	
rum	pravitates.	τῶν	μοχθηρίας.
Etenim hi mansuetif-		καὶ γὰρ οἱ ἐπεικε-	
simas naturas idonei		στάτας φύσεις ἰκανοὶ	
corrumpere	sunt.	διαφθείρειν	εἰσι.
Hæc quidem ergò bona		ταῦτα μὲν ἐν καλῇ	
est	conducencia:	καὶ συμφέροντα:	
Quæ v̄ futuro sum dicere		ἀδὲ μέλλω λέγειν αὐ-	
humana.	Non enim	θρώπινα. ἔ γὰρ αὖ	
iterum	Patres	παῖδιν τὴν πατρῶς	
ego	velo	ἐγωγε ἀξιώ	τελέως
duros	est	σκληρὰς καὶ τραχεῖς	
esse	naturam,	εἶναι τὴν φύσιν,	
sed	sepe	ἀλλὰ	πόλλαχῶ
	etiam		καὶ

etiam concedere quadam	καὶ συγχωρῆσαι τινε
juniori	τῷ νεώτερῳ τῶν ἀ-
catorum,	μαρτημάτων, καὶ ἐαο-
psos	ψος ἀναμιμνήσκειν,
quod fuerint juvenes.	ὅτι ἐγένοντο νέοι.
Est sicut	καὶ καθάπερ ἰατροὶ
amara	τὰ πικρὰ τῶν φαρ-
amentorum	μάκων τοῖς γλυκέσι
succis	χυμοῖς καλαμιγνύ-
tes,	τες, τὴν τέρψιν ἐπὶ τὸ
conducibilem transitam	συμφέρον πάροδον
invenerunt,	εὐρον, ἔτω δὲ τὰς
Patres	πατέρας τῶν ἐπι-
sionum	μημάτων ἀπολομίαν
mansuetudine	τῆ πραότητι μιγνύ-
re,	ναι, καὶ τὸ μὲν ταῖς
cupiditatibus	ἐπιθυμίαις τῶν παι-
rum remittere	δων ἀφιέναι ἢ χα-
xare	λάσαι τὰς ἡνίας,
tunc	τότε δ' αὖ πάλιν ἀν-
rursus	ἡλεῖναι, ἢ μαλιστὰ
intende-	μὲν εὐκόλως φέρειν
dere,	τὰς ἀμαρτίας.
Est maximè	εἰ δὲ μ' ἔω περισσργ-
quidem moderatè fer-	δέντας ταχέως ἀπο-
re	φλε-
peccata.	
Si verò	
minus i-	
ratos	
celeriter a fer-	
ve-	

152

PUEROR: INSTIT.

vescere. *Magis n. subito irascentem esse decet Patrem quam graviter irascētē. ut illud grave est ir. reconciliabile odii adversus liberos non exiguum signum est. Pulchrum verò nonnulla peccatorum neque nosse videri, sed senectutis cecutiētē visu, et audiendi difficultatem ad sententia transferre, ut nonnulla factorum videntes non videre, et non audire audientes. Amicorum peccata ferimus, quid mirum, si liberorum? servorum sæpe scapulantium ebrietatem non reprehendimus, parcus fuisti aliquando, etiam sup-*

φλεγμῆνα. μάλλον γὰρ ὀξύθυμον εἶναι δεῖ τὸν πατέρα, ἢ βαρῦθυμον. ὡς τὸ γε δυσμενές, καὶ δυσκατάλλακτον, μισοτεκνίας ἢ μικρὸν τεκμηριὸν ἐστὶ. Καλὸν δ' ἐνιαῖα ἀμαρτημάτων μὴ εἶδέναι δοκεῖν, ἀλλὰ τὸ τῆς γῆρας ἀμβλύωπτον καὶ δυσκώφον ἐπὶ τὰ γινόμενα μέλα φέρειν, ὡς ἐνιαῖα τῶν πραττομένων ὀρώνας μὴ ὄραν, καὶ μὴ ἀκθεῖν ἀκθεύσας. Φιλῶν ἀμαρτήματα φέρομεν, τί θαυμαστόν, εἰ τέκνων; δέλων πολλάκις κραυγαλώων μέθην ἕκ ἐξηλεγξάμεν, ἐφείσω πόση, ἀλλὰ καὶ χορῆς

N

ρησ

pedita. Iracundus fu- ερήμωσον. ἠγανακτῆς
 isti aliquando, sed ἔ- σεις ποτὲ ἀλλὰ καὶ
 ignoscet: circumve- σύγγνωθι, ἐβρακόλη
 nit aliquando per servum, σὲ ποτὲ δι' οἰκέτου
 iras cobibe: τὴν ὀργὴν κάτεχε:
 Ex agro aliquando jugū ἐξ ἀγροῦ ποτὲ ζεύγος
 acstulit, venit aliquando ἀφείλεθ, ἦλθέ ποτὲ
 besternam crapulam spi- χθιζῆς μέθης ἀπε-
 rans, ignorato πνεῶν, ἀγνόησον ὁ
 unguentis olens tace. κύρων ἀπέζων σίγη-
 to. Sic lascivius σου. ἔτω σκιρτώσα
 juvenis dona νεότης πολοδαμνεί-
 eur. Tentandum virō λα. Πειρατέον δὲ
 voluptatibus inferiores, τῆς τῶν ἡδονῶν ἡτῆος
 ἔς ad objurga- καὶ πρὸς τὰς ἐπιλι-
 tiones inobedientes μήσεις δυσηκόους,
 matrimonio subjurgare. γάμω καταζεύξαι.
 Vinculum enim hoc δεσμὸς γὰρ ἔστι τῆς
 juvenutis tutissi- νεότητος ἀσφαλέςυ-
 mum. Despondere autem λος. ἐγγνώσθαι δὲ
 oportet filis uxores δεῖ τοῖς υἱοῖς γυναῖκας
 neque nobiles μήτ' εὐγενετέρας
 multo, neque di- πολλῶν, μήτε πλεον-
 tiores. Illud enim σιωτέρας. Τὸ γὰρ
 juxta teipsum sume τὴν κατὰ σαυτοῦ ἔλεειν-
 sa.

PUEROR: INSTIT.

<i>Sapiens. Quæadmodum lon-</i>	<i>σοφόν. ὡς οἷ γε μα-</i>
<i>gè meliores seipsis</i>	<i>κρῶ κρείττερος ἑαυτῶν</i>
<i>ducentes,</i>	<i>non λαμβανούτες, ἔτι τῶν</i>
<i>uorum</i>	<i>viri γυναικῶν ἀνδρες,</i>
<i>docum verò ser-</i>	<i>τῶν δὲ πατρικῶν ὄχι-</i>
<i>vi latent fa-</i>	<i>λοι λαθάνουσι γινώ-</i>
<i>cti. Pauca verò</i>	<i>μενοί. Βραχέα δὲ</i>
<i>addens bis cit-</i>	<i>περαθεὶς ἀρχαῖς περι-</i>
<i>cum scribam præcepta.</i>	<i>γράψω τὰς ὑποθήκας.</i>
<i>Antè omnia enim oportet</i>	<i>πρὸ πάντων γὰρ δεῖ</i>
<i>patres ni-</i>	<i>τὴς πατέρων τῶ μη-</i>
<i>hil peccando,</i>	<i>δὲν ἀμαρτάνειν,</i>
<i>sed omnia,</i>	<i>quæ decet, ἀλλὰ πάντα, ἀ δεῖ,</i>
<i>faciendo,</i>	<i>illustre πράττειν ἐναργῆς</i>
<i>semetipfos exemplum</i>	<i>ἑαυτῶς ὡς δειγμα-</i>
<i>liberis prabe-</i>	<i>τοῖς τέκνοις παρέ-</i>
<i>re, ut in</i>	<i>χειν, ἵνα πρὸς</i>
<i>horum vitam veluti</i>	<i>τὸν τέτων βίον ὡσπερ</i>
<i>speculum inu-</i>	<i>καὶ ὄπληρον ἀποβλέ-</i>
<i>entes, avertantur</i>	<i>πόντες, ἀποτρέπωνται</i>
<i>à turpibus τῶν</i>	<i>αἰσχρῶν</i>
<i>factis ἔ</i>	<i>διδίχθῃ, ἔργων ἢ λόγων.</i>
<i>Sicut, qui pec-</i>	<i>ὡς οἷ βινες τοῖς ἀμαρ-</i>
<i>oantes filios puni-</i>	<i>τάνουσιν υἱοῖς ἐπιτι-</i>
<i>entes iisdem μῶντες</i>	<i>τοῖς αὐτοῖς</i>
<i>pec.</i>	<i>N 2</i>

PLUTARCHUS DE

peccatis	in-	ἀμαρτήμασι	περιπί-
cidunt,	sub illo-	πλῆσιν,	ἐπὶ τῶν ἐκεί-
rum nomine	la-	τῶν ὀνόματι	λαυθά-
tent sui ipsorum accu-	ντων	ἐαυτῶν	κατή-
satores	fientes.	γοργι	γεγόμενοι.
Sed omnino	malè	οἶδ' ὅλως	Φάυλως
viventes neque servos	ducunt	ζῶντες	ὅδε τοῖς δόλοις
libertatem	ne	παρρησίῳ	ἀγχοῖν
punire,	filios :	ἐπιμαῖν,	μηδὲ γε
dum	ipsis	δὴ τοῖς	υἱοῖς.
Sine verò his existe-	rent	χωρίς δὲ τῶν γέ-	νοιῶν
flagitiorum,	es	τοῖν	ἀδικημάτων
consilarii	docto-	σύμβουλοι	καὶ διδάσκα-
res. Ubicunque enim se-	res.	λοι.	ὅπη γὰρ γέ-
res sunt in verecun-	di,	ργῆτες	εἰσὶν ἀναίχουν-
es juvenes impudentissi-	mos esse.	τοι,	ἐνλαυθ' ἀνάγκη
dum igitur ad libero-	rum	καὶ νέες	ἀναιδεσί-
rum	frugalitatem	της εἶναι.	Πειρα-
omnia quaecumque conferunt	instituire,	θεόν	ἐν εἰς τὸν τῶν τέ-
lantes	Euridicen,	κῶν	σωφροτισμὸν,
que Illyrica existens,	es	παύθ' ὅσοι	προσῆκεν
		ἐπιηδέυειν,	ζηλώ-
		σαντες	τὴν Ευριδικὴν,
		ἥλις	Ἰλλυρίαι
		ἔσα	καὶ

PUERORVM INSTITVT.

Es *terbarbara,* καὶ *τριβάβαρα,*
tamen super institutione ὁμως ἐπὶ τῇ μαθήσει
liberorum *serò* τῶν τέκνων ὅψε τῆς
etatis tetigit institu- ἡλικίας ἢ ψαλο παι-
tionem. *Sufficienter verò* δείας. *ικανῶς δ'*
ejus in liberos amo- αὐτῆς τὴν Φιλοσε-
rem *significat* κνίαν σημαίνει
Epigramma, τὸ ἐπίγραμμα,
quod apposuit Mu- ὅπερ ἀνέθηκε μῆ-
sis: *Euridice* σαις: *Ευριδίκη*
Hierapolitana *hoc* ἱεραπολιτῆς, *τόδ'*
apposuit *ἀνέθηκεν.*
Insigne Musis ani- Ἐνισον μάσαις ψυ-
mo capiens desiderium. χῆ ἐλῆσα πόθον.
Literas enim monu- Γράμματα γὰρ μνη-
menta orationum, μεία λόγων,
mater facta μήτηρ γεγαῆσα
liberorum pubescentium Παιδῶν ἡβώντων
collaboravit discere. ἐξεπώνησε μαθεῖν.
Hoc quidem igitur o- Τὸ μὲν ἔν πάσαις
mnes predictas ταῖς περιημένας
complecti *pre-* συμπεριλαβεῖν πα-
ceptiones *precationis* ραινέσεις, *εὐχῆς*
fortasse opus est: ἴσως ἐργόν ἐστὶ;
Sed *N 3* *Τὸ*

17917

PLUTARCHUS DE

Scd	plures	Τὸ δὲ τὰς πλείους
amulari,	Est id	ζηλωσαι, καὶ αὐτὸ
quidam felicitatis in-	men	εὐμοιρίας θεό-
digens	est;	μενόν
Est	multa	καὶ πολλῆς ἐπιμε-
ta, efficibile verò igitur	cu-	λείας, αὐτὸν δ' ἐν
humana natura		ἀνθρώπινῃ φύσει
constat.		καθίστηκεν.

F I N I S.

T E Λ Ο Σ.

Aurora inuise amica
Diu morquij stund hat golt in
munden

Aurora musis amica.

Diu morquij stund hat golt in munden

Ca. 1569. 8

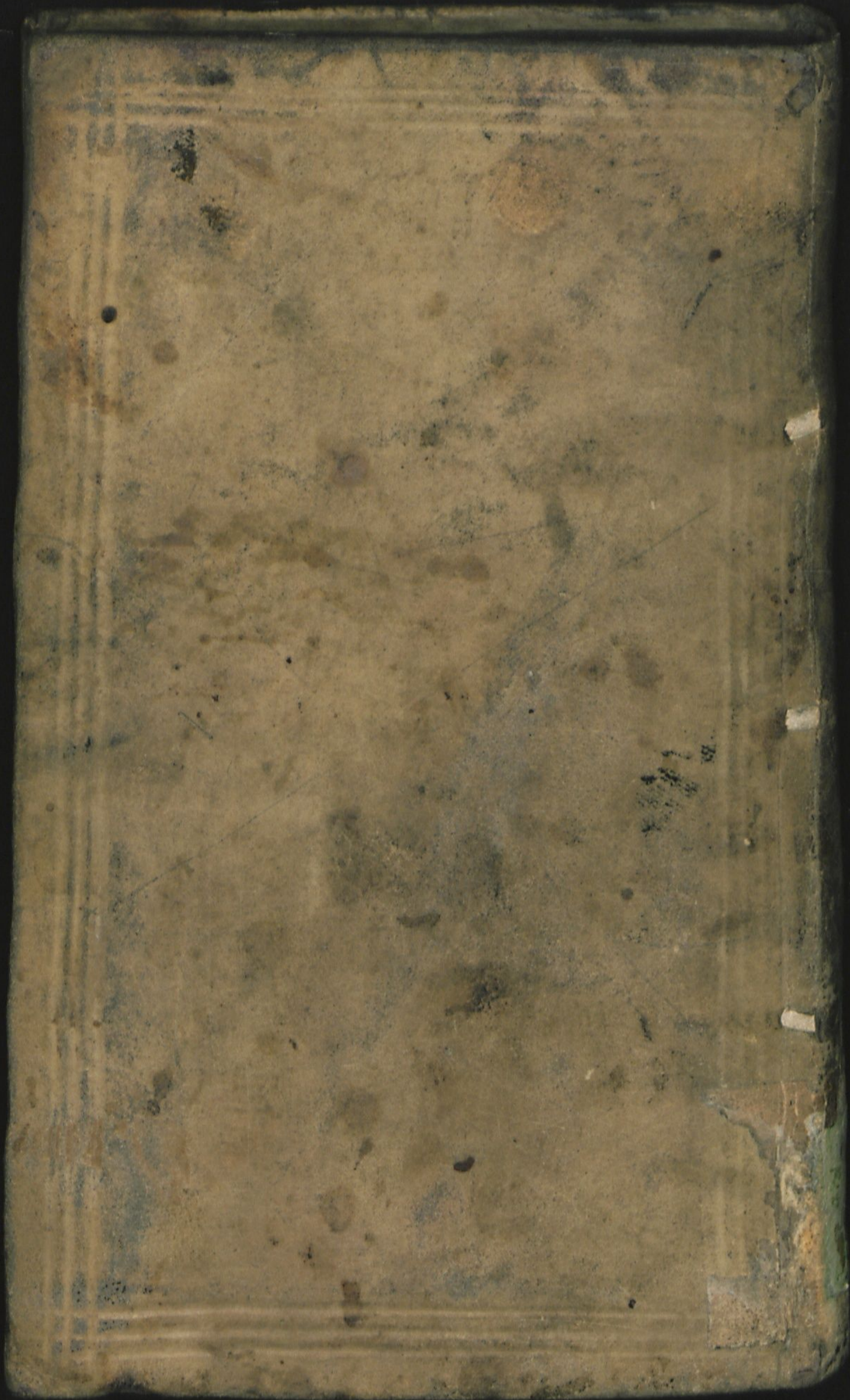
ULB Halle

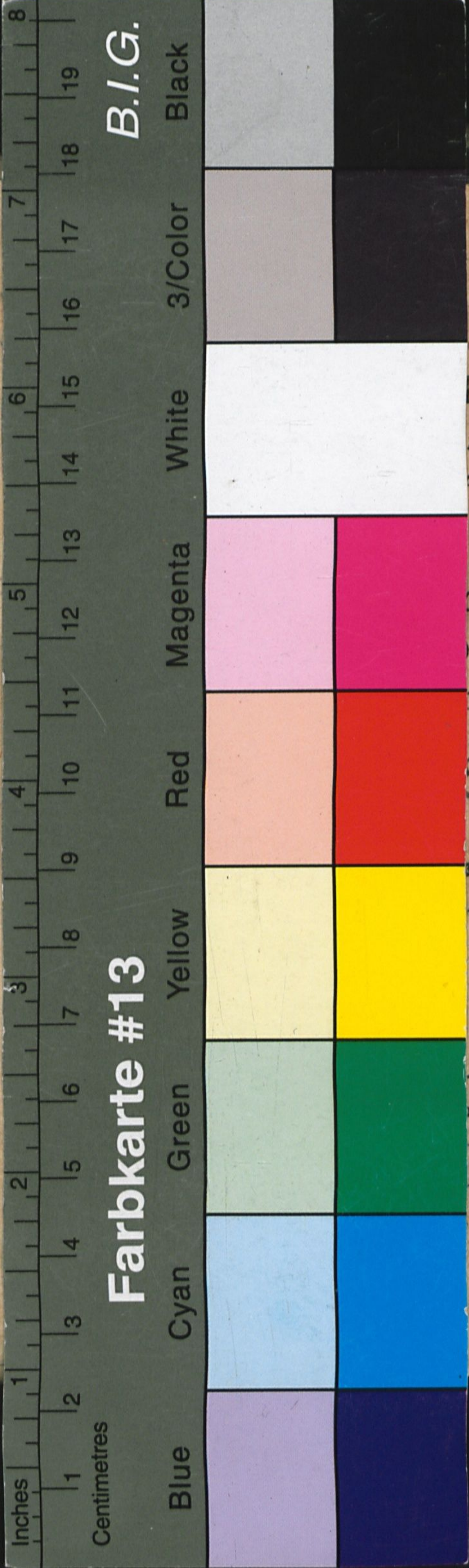
3

006 764 312

VD 17

B.I.G.

Farbkarte #13

OCRATIS
TIONES

RES

Demonicum.
d Nicoclem.
Nicocles

Cum

CHI CHÆRONEI

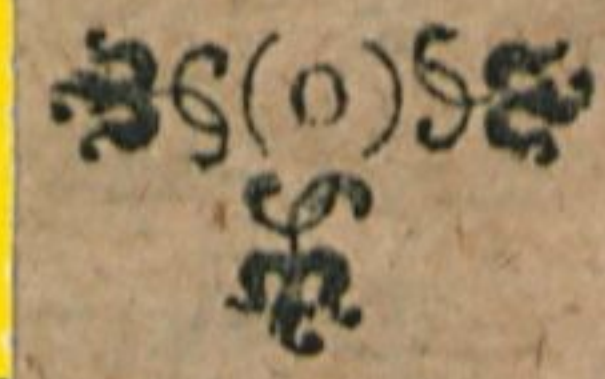
GIA SEU DE LI

Institutione Li-

bello. *Var. Samstagsgalle*

LATINUM VERBO-

um Tyronum Lingue Gre-
& translate.

Æ-SAXONUM

PERTUS FABER, im-
ichaelis Oelschlegelij.

M. DC. XX.

